

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Filosofoidaan - blogi lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista

Perttunen, Jaakko

2015 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Filosofoidaan - blogi lasten ja nuorten kanssa filosofoin- nista

Jaakko Perttunen
Sosiaaliala
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2015

Jaakko Perttunen

Filosofoidaan - blogi lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista

Vuosi 2015 Sivumäärä 69

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön aiheena oli lasten ja nuorten kanssa filosofointi. Aihe työlle valittiin oman filosofisen harrastuneisuuden kautta. Työn toteutustapana oli bloggaaminen. Ensisijaisena tavoitteena työllä oli jakaa tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista bloggaamalla. Toisena tavoitteena oli uusien verkostojen luominen bloggaamalla. Työn yhteistyökumppanina toimi Myllyhaan päiväkotinäköalalta, jonka henkilökunnalle blogia markkinoitiin kohdennetusti. Blogipostauksien sisältö ja työn teoreettinen viitekehys rakentui päiväkotikäisille tarkoitetun pedagogisen filosofian ympärille. Työn teoriassa huomioitiin myös blogit ja bloggaaminen, sillä bloggaaminen oli työn kannalta keskeisessä asemassa.

Bloggaaminen oli työssä toimintana, jonka avulla tavoitteiden toteutumista tutkittiin. Blogin tein wordpress.com -sivustolle ja blogia ylläpidin kesän 2014 aikana. Kesän aikana blogiin kirjoitin 11 postausta, ja blogia markkinoitin eri Internetsivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Blogin kävijä- ja vierailijamääriä sekä kommentteja käytettiin työn ensisijaisen tavoitteen arviointiin. Bloggaaminen todettiin toimivaksi keinoksi jakaa tietoa. Toiminnan kautta onnistuttiin rakentamaan uusia aiheeseen liittyviä verkostoja, ja blogin todettiin toimivan uusien verkostojen luomisessa erittäin hyvin.

Jaakko Perttunen

Let's philosophize - a Blog about doing philosophy with children and youth

Year	2015	Pages	69
------	------	-------	----

The subject of this functional thesis was about doing philosophy with children and youth, which was chosen because of the author's own philosophical hobbies. The functional method of the thesis was blogging. The main purpose was to spread information about doing philosophy with children and youth through blogging. The second purpose was to create new networks by blogging. The cooperation partner for this thesis was Myllyhaka kindergarten in Nokia; and the blog's marketing was focused towards the personnel of this kindergarten. The content of blogposts and the theoretical framework of the thesis were built upon pedagogical philosophy aimed at kindergarten aged children. Blogs and blogging were also included in to the theoretical framework because blogging was one of the key elements of this thesis.

Blogging was used to assess if the research achieved its goals. A blog was created in wordpress.com which was maintained during the summer of 2014. During this period a total of 11 blogposts were written, and the blog was marketed in different Websites and social media. The blog's views, visitors and comment statistics were used to evaluate the main aims of the thesis. It was found that blogging can be a functional way to spread information. Through blogging, new networks were successfully created and blogging was found to be an effective way to create new networks.

Keywords: Philosophy, P4C, early childhood education, blogs, blogging

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Opinnäytetyön tausta	8
2.1	Opinnäytetyön tavoitteet	10
3	Varhaiskasvatuksen määritelmä.....	14
3.1	Varhaiskasvatussuunnitelman orientaatiot	15
4	Lapsuus kehityspsykologiassa	16
4.1	Lapsuusiän kehitystehtävä.....	17
5	Filosofia ja lapset.....	18
5.1	Lapset ja filosofia historiassa	19
6	Filosofoinnin tavoitteet.....	19
7	Matthew Lipman ja Filosofiaa lapsille - ohjelma.....	22
7.1.1	Matthew Lipman ja standardiparadigma	23
7.2	Filosofiaa lapsille - ohjelma	24
7.2.1	Hyvä ajattelun määritelmä filosofiaa lapsille ohjelmassa	27
8	Bloggaaminen	29
8.1	Blogien historiaa.....	29
8.2	Blogien terminologia.....	31
9	Bloggaamisen aloittaminen	33
9.1	Aiheen sekä näkökulman valinta	33
9.2	Blogin nimeäminen.....	34
9.3	Tavoitteet blogille	36
9.4	Kohderyhmän valinta	36
9.5	Bloggaus vinkkejä	36
9.5.1	Pelko tyhjästä ruudusta	37
9.5.2	Bloggaaminen omalla nimellä, kuvalla ja yhteystiedoilla	38
9.5.3	Kuvat blogissa.....	38
9.5.4	Blogin lisäosat.....	39
9.6	Oman bloggaustyylin löytäminen.....	40
9.6.1	Ymmärrettävyys ja silmäiltävyys	41
9.6.2	Toimiva otsikointi	42
10	Blogit osana organisaatioita	43
10.1	Organisaatioblogin hyödyt	43
10.2	Blogi osaksi organisaatiota	45
11	Opinnäytetyön toteutus	47
11.1	Blogin nimeäminen.....	47

11.2	Ulkoasu.....	48
12	Tulokset	49
12.1	Blogin tilastot.....	50
12.2	Lomakekysely	51
13	Johtopäätökset ja pohdinta	52
13.1	Verkostoituminen	53
13.2	Kehittyminen postausten kirjoittajana.....	54
13.3	Johtopäätökset	55
13.4	Pohdinta	59
13.5	Kehittämisideat.....	61
14	Eettiset kysymykset	62
	Lähteet	65
	Liitteet.....	67

1 Johdanto

Filosofoinilla on pitkä historia ajattelun kehittämisessä, viisauden tavoittelussa ja ongelmien ratkomisessa. Filosofiasa vastauksia etsitään rauhanomaisesti ristiriitoihin ja kysymyksiin, jotka nousevat ympäröivästä maailmasta. Takanaan filosofialla on rikas perinne joka on kulkenut ihmisten parissa jo koko länsimaisen historia ajan. Läpi historian se on ollut suuressa osassa kun on pyritty rakentamaan oikeudenmukaisempaa maailmaa esimerkiksi orjuuden vastaisessa työssä tai naisten äänioikeutta kannattaessa. Silti vaikuttaa siltä, että filosofia on yhteiskunnassamme rajoittunut vain pienen väestönosan keskuuteen ja valtaosa väestöstä kokee sen vieraaksi. Tuntuu siltä, että yksi tärkeä ja merkittävä osa kulttuuriperintöämme jolla olisi paljon tarjottavaa, jää pimentoon. Ihmiset tutustutetaan lyhyesti filosofointiin usein vasta lukiossa perinteisen aineopetuksen muodossa, ja monille se on ensimmäinen ja viimeinen kerta kun he kokevat olevansa filosofian kanssa tekemisissä. Lapsuuden ja lukioiän välissä on kuitenkin pitkä filosofian mentävä aika, joka on tarpeen huomioida.

Filosofoinnilla on paljon tarjottavaa koulumaailmaan, ja suuri osa aihetta koskevasta kirjallisuudesta käsittelee filosofointia kouluikäisten kanssa. Kuitenkin tässä työssä mielenkiinto on kohdistunut varhaiskasvatuksen puolelle, ja pienten lasten kanssa filosofointiin. Työllä ja opinnoilla tavoitellaan lastentarhanopettajan pätevyyttä minkä johdosta tarkasteluun on otettu varhaiskasvatus.

Mikäli filosofointia haluaa tuoda osaksi varhaiskasvatusta, on katsottava, että se sopii yhteen niiden periaatteiden ja tavoitteiden kanssa joita varhaiskasvatukselle on asetettu. On oleellista tarkastella myös lapsen kehitystä, jotta saadaan käsitys siitä mitkä lapsen mahdollisuudet filosofointiin ovat. Maailmalla puhe lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista on yleistä, mutta suomalaisen kasvatustieteellisen keskustelun se on väistänyt. Tämän opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä kerrotaan mistä lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista on kyse.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapana oli bloggaaminen. Toiminta ajoittui kesälle 2014. Työn toiminnallisena osuutena oli bloggaaminen. Bloggaamisen kautta työn aihetta tutkittiin ja etsittiin vastauksia työn tavoitteista johdettuihin arviointikysymyksiin. Työn tavoitteena oli jakaa tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista bloggaamalla, ja tutkia miten blogi soveltuu tämän tavoitteen toteuttamiseen. Työn toisena tavoitteena oli uusien lasten ja nuorten kanssa filosofointiin liittyvien verkostojen luominen, sekä tutkia miten blogi soveltuu uusien verkostojen luomiseen. Oma henkilökohtaisena oppimistavoitteenani oli kehittyä blogipostauksien eli päivitysten kirjoittamisessa. Koska blogi ja bloggaaminen on työssä tärkeässä osassa, on myös työn teoreettisessa viitekehyksessä tarkasteltu bloggaamista. Työn teoria osuuden jälkeen kerrotaan työn taustasta ja toteuttamisesta, jonka jälkeen tarkastellaan työn tuloksia ja arvioidaan miten tavoitteissa on tulosten ja toiminnan perus-

teella onnistuttu. Työelämäkontaktina työssä on ollut Nokialainen Myllyhaanpäiväkoti, jonka henkilökunnalle blogia on kohdennetusti markkinoitu ja jolta kerättiin tietoa kyselylomakkeella työn tavoitteiden arviointia varten.

2 Opinnäytetyön tausta

Aihe opinnäytetyölleni ei tullut työelämästä tai koulun tarjoaman hankkeen kautta, vaan valitsin sen itse. Opinnäytetyössä on kuitenkin suositeltavaa, että työlle on toimeksiantaja työelämässä. Näin työ luo uusia suhteita työelämään ja voi mahdollisesti johtaa työllistymiseen. Toimeksiannettu työ myös lisää opiskelijan vastuuntuntoa työtä kohtaan ja toimii projektinhallinnan harjoittelun välineenä. Hyvä opinnäytetyö aihe myös luo yhteyksiä työelämään tai ylläpitää ja kehittää jo olemassa olevia työelämän suhteita. (Vilkka & Airaksinen 2003, 16-17.) Halusin valita aiheen itse, koska hankeinfoissa joissa kävin, ei ollut itseäni kiinnostavia aiheita. En myöskään työtä tehdessä asunut pääkaupunki seudulla. Hankeinfoissa esillä olleet työelämän edustajat olivat suurimmaksi osaksi pääkaupunkiseudulta, joten työn kautta mahdollisesti saadut työelämäkontaktit eivät luultavasti olisi olleet tulevaisuuden työpaikkojeni tai muulla tapaa suureksi hyödyksi. Katsoin siis parhaaksi etsiä aiheen työlle itse, ja työn yhteistyökumppanin myös kotiseudultani, missä tulevaisuudessa tulisin työskentelemään. Koska tavoitteenani oli saada koulutuksestani lastentarhanopettajan pätevyys, halusin työelämän kontaktiksi päiväkodin. Työlle uskoin löytäväni yhteistyökumppanin kotiseudultani helposti, koska minulla oli jo valmiiksi suhteita alueen päiväkoteihin. Yhteistyökumppaniksi löysin itselleni Myllyhaan päiväkodin, joka on itselleni tuttu päiväkotikoti ja jossa myös itse olen ollut hoidossa. Kerroin olevani tekemässä opinnäytetyötä liittyen lasten ja nuorten kanssa filosofointiin, mutta toteutustapa ei ollut vielä selvä. Myllyhaan päiväkodilla oltiin kiinnostuneita valitsemastani aiheesta, ja he halusivat olla mukana työssäni työelämäkontaktina vaikka toteutustapaa en ollut vielä työlleni valinnut.

Työn aiheen on hyvä olla sellainen, jonka idea on noussut koulutusohjelman opinnoista ja joka syventää tietoja ja taitoja opiskelijaa kiinnostavasta aiheesta (Vilkka & Airaksinen 2003, 16.). Aihe työlle ei niinkään tullut koulutusohjelman opinnoista, vaan aihe löytyi, koska olen kiinnostunut filosofiasta. Kuitenkin keskeisin asia, jonka sosionomin opintojen kautta olen oppinut, on itsereflektio. Kyky ja halu arvioida omaa sekä muiden toimintaa, vastaanottaa palautetta ja toimia spontaanisti uusissa ja yllättävissä tilanteissa (Virtuaaliammattikorkeakoulu 2015.). Filosofointi ja itsereflektio ovat olemukseltaan melko lähellä toisiaan. Molemmissa harjaannutaan pohdinnan ja keskustelun kautta. Molemmat jalostavat omaa ajattelua, mutta huolimatta siitä, että filosofointiin ja itsereflektion kehittämiseen ei kukaan ainakaan tehokkaasti kykene yksin, ovat molemmat ihmisen henkilökohtaisia matkoja. Näin ajatellen filosofoinnin voi nähdä sopivan hyvinkin opintoihin jotka tähtäävät ammatillisuuteen sosiaalialalla. Filosofoinnista lasten ja nuorten kanssa en ollut kuitenkaan koskaan aiheita miettiessäni kuul-

lut. Koin filosofian oman ajattelun kehittämisen kannalta hyvin tehokkaaksi ja tärkeäksi keinoksi ja olin miettinyt voisiko sitä jollain tapaa liittää kasvatukseen tai opetukseen. Tulin uteliaaksi ajatuksesta filosofoida lasten kanssa, ja pienen tiedonhaun jälkeen minulle selvisi, että lasten ja nuorten kanssa filosofointi on maailmalla levinnyt vakavasti otettava pedagoginen suuntaus. Koska aihe oli sopiva opinnäytetyölle, päätin valita sen työni aiheeksi.

Olin alun perin suunnitellut tekeväni työni teoreettisen tutkielman muodossa, ja tutkimusta valmistellessa olin ehtinyt kerätä ja lukea aiheetta koskevaa lähdemateriaalia. Olin myös kirjoittanut aiheesta valmista lähdeviitteillä varustettua tekstiä tutkimusta varten. Tutkimusmateriaalin kerääminen osoittautui kuitenkin liian vaikeaksi, joten päätin toteuttaa työn toiminnallisena opinnäytetyönä. Toiminnallisella opinnäytetyöllä tarkoitetaan vaihtoehtoa ammattikorkeakoulujen tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan opastaminen, ohjeistus, toiminnan järjestäminen tai järjeistäminen ammatillisella kentällä. Alasta riippuen se voi olla esimerkiksi käytäntöön tarkoitettu ohjeistus kuten perehdyttämisopas tai vaikka Internetsivu. Vaihtoehtoisesti se voi myös olla esimerkiksi tapahtuman tai toiminnan toteutus, kuten vaikka arvokeskustelu työpaikalla tai näyttely. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.)

Lähdin miettimään toiminnallisen opinnäytetyöni toteutustapaa, miettimällä millä tavoin voisin edesauttaa lasten ja nuorten kanssa filosofointia Suomessa. Koin itse aiheen tärkeäksi ja olin siitä innostunut. Uskoin filosofoinnilla olevan paljon annettavaa varhaiskasvatukseen ja kouluopetukseen, ja halusin jollakin tapaa olla mukana sen aseman vahvistamisessa. Ajattelin, että isoin ongelma lasten ja nuorten kanssa filosofoinnissa oli mahdollisesti se, että se oli monelle tuntematon käsite. Se oli sitä pitkään minulle, vaikka harrastin filosofiaa. Aiheesta oli kirjoitettu kirjoja, Internetissä oli joitain aiheetta koskevia sivustoja ja myös väitöskirja aiheesta oli tehty. Kuitenkaan kovin näkyvillä aihe ei ollut, sen tuntui löytävän jos tiesi mistä hakea. Mietin siis, että opinnäytetyölläni voisin tehdä lasten ja nuorten kanssa filosofointia näkyvämmäksi. Ajattelin myös, että ihmisillä on mahdollisesti paljon rajoittavia ennakkoluuloja siitä mitä filosofia voi olla. Filosofia voidaan kokea vaikeaksi ja hankalaksi salatieteeksi, joka jää yliopistojen palkkalistoilla olevien asiantuntijoiden yksinoikeudeksi. Ajattelin, että työlläni voisin mahdollisesti myös murtaa filosofiaa kohtaan olevia ennakkoluuloja.

Ensimmäisenä ideana mieleeni tuli bloggaaminen. Blogiviestintä on hyvin tehokas ja edullinen tapa tavoittaa ihmisiä ja jakaa tietoa. Aller median ja Kopla Helsinki toteutti Viestitänalan tutkimussäätiön tuella vuonna 2014 tutkimuksen nimeltä Suuri blogi tutkimus 2014. Tutkimus koostui kolmesta osasta. Kvalitatiivinen tutkimus tehtiin bloginlukijoille ja bloggaajille, johon osallistui yhteensä 14 bloginlukijaa ja 13 bloggaajaa. Kvantitatiivinen tutkimus toteutettiin kyselypaneelin muodossa, joka osoitettu bloginlukijoille ja ei-lukijoille. Kyselyyn vastasi 1000 henkilöä, joista kaksi kolmasosaa oli bloginlukijoita. Haastattelututkimus oli osoitettu asian-

tuntijoille sekä mainostajille. Tutkimustulokset osoittivat, että blogit ovat merkittäviä tekijöitä nykyaikaisessa mediakentässä. Tutkimuksen mukaan 91 % blogilukijoista sanoivat blogien tulleen jäädäkseen ja 85 % uskoivat, että bloggaajat tulevat jatkossa olemaan entistä vahvempia mielipidevaikuttajia. (Suuri blogi tutkimus 2014.) Blogi ei siis vaikuttaisi olevan ohimenevä ilmiö, vaan vaikuttamisen keino, jonka hallinnasta on hyötyä myös tulevaisuudessa. Lisäksi blogin perustaminen on ilmaista, mikä oli tärkeää koska tuotteen tekemisen maksaa usein opiskelija tai toimeksiantaja (Vilkkä & Airaksinen 2003, 53.). En myöskään löytänyt Internetistä lasten ja nuorten kanssa filosofointia käsittelevää blogia, joten toteutustapana se oli ainakin jotain uutta ja erottuvaa, mikä toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää (Vilkkä & Airaksinen 2003, 53.). Myös blogi opinnäytetyön muotona on nykyaikaa edustavaa ja toteutustapana vähän käytetty. Opinnäytetyön toteutustapana bloggaamista voisi luonnehtia innovatiiviseksi. Tietotekniikan käyttö ei myöskään tuota itselleni vaikeuksia. Olen nopea omaksumaan uusia tietotekniikkaan liittyviä taitoja. Vaikka bloggaaminen ei ollut minulle ennestään tuttua, olin varma että pääsisin alkuun ilman suurempia ongelmia. Bloggaamisen aloittamista harrastuksena olin kuitenkin jo aiemmin harkinnut ja olin aiheesta kiinnostunut. Tämän harkinnan kautta olin vierailut eri blogialustojen sivustoilla, kuten wordpress.com ja blogger.com ja mielenkiinnosta kokeillut miten blogi näille sivustoille käytännössä tehdään. Päädyin siis lopputulokseen, jossa toiminnallisen opinnäytetyöni toimintana olisi bloggaaminen.

2.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Toiminnalliseenkin opinnäytetyöhön sisältyy tutkimuksellisen selvityksen tekeminen, mutta käytettäviä tutkimuksellisia keinoja on harkittava tarkkaan, että työn laajuus ei kasva liian suureksi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tutkimukselliset käytännöt eivät ole yhtä merkittävässä osassa kuin tutkimuksellisissa opinnäytetyöissä. Tiedon keräämisen keinot tästä huolimatta ovat usein samanlaiset. Toiminnallisissa opinnäytetyöissä pyritään usein saamaan laadukasta tietoa käyttämällä valmiita tutkimuskäytäntöjä perustasolla. Perustasolla tarkoitetaan aineiston keräämistä esimerkiksi sähköpostilla ja tulosten analysointia perustason tunnusluvin kuten prosenteilla ja taulukoilla. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 56 - 58.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössäni aiheena oli lasten ja nuorten kanssa filosofointi, ja bloggaaminen toimintaa jonka avulla aihetta tutkitaan. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli luoda blogi jonka aiheena oli lasten ja nuoren kanssa filosofointi, ja ylläpitää tätä blogia kesän 2014 ajan kesäkuun alusta elokuun loppuun. Työllä oli kaksi tavoitetta sekä yksi henkilökohtainen oppimistavoite. Työn ensisijainen tavoite oli jakaa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista bloggaamalla. Tavoitteen valitsin, koska aiheeni oli melko tuntematon mutta kokemukseni mukaan tärkeä. Jotta aihe voisi saada jalansijaa Suomessa, ajattelin tiedon jakamisen aiheesta olevan tärkeää. Toinen tavoite työlle löytyi vasta työn myöhemmässä vaiheessa. Työn toinen tavoite oli uusien verkostojen luomisen blogin avulla liittyen lasten ja nuorten kanssa fi-

losofointiin. Tätä tavoitetta en työn alussa osannut asettaa, mutta blogia markkinoidessa huomasin löytäneeni ihmisiä, jotka olivat samasta aiheesta kiinnostuneita ja mahdollisuus verkostoitumiselle nousi esiin. Opinnäytetyön arviointikysymykset johdin työn tavoitteista, ja ne olivat:

1. Miten blogi toimii tiedon jakamisen välineenä?
2. Miten blogi toimii verkostoitumisen välineenä?

Olin bloggaajana ensikertalainen enkä muutenkaan ollut kirjoittanut paljon verkkotekstejä, joten halusin työn toiminnan kautta kehittyä tässä asiassa. Koska blogin tärkein osa on postaukset, asetin omaksi henkilökohtaiseksi oppimistavoitteeksi kehittyä blogipostauksien kirjoittajana. Ajattelin, että jos tämän työn kautta tulisin paremmaksi blogipostauksien kirjoittajaksi, olisi siitä hyötyä tulevaisuudessa, sillä blogilla on vapaa-ajan harrastuksen lisäksi paljon tarjottavaa työelämän viestintään. Omasta henkilökohtaisesta oppimistavoitteestani laadin arviointi kysymyksen: ”Millainen on toimiva blogipostaus?”.

Blogille kuten muullekin toiminnalle on oleellista asettaa tavoitteita. Blogin kohdalla hyvät tavoitteet ovat sellaisia jotka ovat mitattavissa. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 26.) Opinnäytetyössäni bloggauksen tavoitteena oli tarjota tarvittavaa tietoa työn tavoitteiden arviointia varten ja toimia alustana tiedon jakamiselle. Tiedon jakamisen tavoitteen kannalta oleellista olisi, että blogissa kävisi ihmisiä itseni lisäksi, jotta tiedon jakamisessa voitaisiin nähdä olevan jotain mieltä. Tiedon jakaminen ilman tiedon vastaanottajaa ei ollut tavoite johon työllä pyrittiin. Tiedon jakamisen tavoitteen arvioinnin mittarina käytin blogin kävijämääriä, vierailijamääriä ja kommentteja. Näillä luvuilla tutkisin blogilla olevaa liikennettä ja saisin kuvaa siitä, miten tiedon jaossa muille ihmisille olen onnistunut.

Asetin kävijämäärille, vierailijoille ja kommentteille jokaiselle oman tavoite määrän, jonka pyrin blogin ylläpitämisen aikana saavuttamaan. Asetin tavoiteluvut, jotta voisin konkreettisesti todeta olenko onnistunut saavuttamaan blogillani ennalta määrittelemäni lukumäärät jäänyt alle tavoite määrän. Yritin löytää tietoa siitä, kuinka paljon keskimäärin blogit saavat liikennettä sivustolleen, mutta tämän tiedon löytäminen osoittautui hankalaksi. Löysin ainoastaan keskustelupalstoja, joissa bloggausta harrastavat ihmiset kertoivat, paljonko he blogeihinsa olivat keskimääräisesti saaneet kävijöitä. Luvut vaihtelivat kymmenestä kävijästä satoihin kävijöihin päivittäin. Asetin omaksi tavoitteeksi, että saisin blogiin 500 näyttökertaa, 200 uniikkia vierailijaa ja kymmenen kommenttia. Näillä luvuilla tavoiteltu näyttökertojen määrä vierailijaa kohden olisi 2,5.

Tavoitteelliset kävijämäärät, vierailijat ja kommentit olivat lukuina luultavasti pienemmät kuin keskivertoblogilla yleensä. Ajattelin kuitenkin lukujen olevan sopivat, koska kyseessä oli

ensimmäinen blogini. Lisäksi valitsemani aihe oli melko tuntematon ja blogin ylläpitäminen sijoittui kesäkuukausille, jolloin ihmisten ajatukset mahdollisesti olisivat muualla kuin lasten ja nuorten kanssa filosofointia käsittelevässä blogissa. Ajattelin niiden olevan lukuja joihin olisi mahdollista yltää ja joista voisin olla ylpeä. Kommenttien saamisen uskoin eritoten olevan vaikeaa, mutta päätin sen sisällyttää tavoitteisiini, koska kommentit ovat yksi blogien pääasiallisista tunnusmerkeistä. Ajattelin, että ainakin itselleni läheiset ihmiset kommentoisivat blogiini jotain, mikä voisi mahdollisesti rohkaista myös muita kommentoimaan. Toivoin myös saavani kommentteja Myllyhaan päiväkodin henkilökunnalta, sillä kommentit kasvatustalan ammattilaisilta olisivat blogin kannalta hyvin tervetulleita. Verkostoitumista arvioisin yksinkertaisesti sillä, että saisinko blogin ylläpitämisen aikana uusia verkostoja lasten ja nuorten kanssa filosofointiin liittyen.

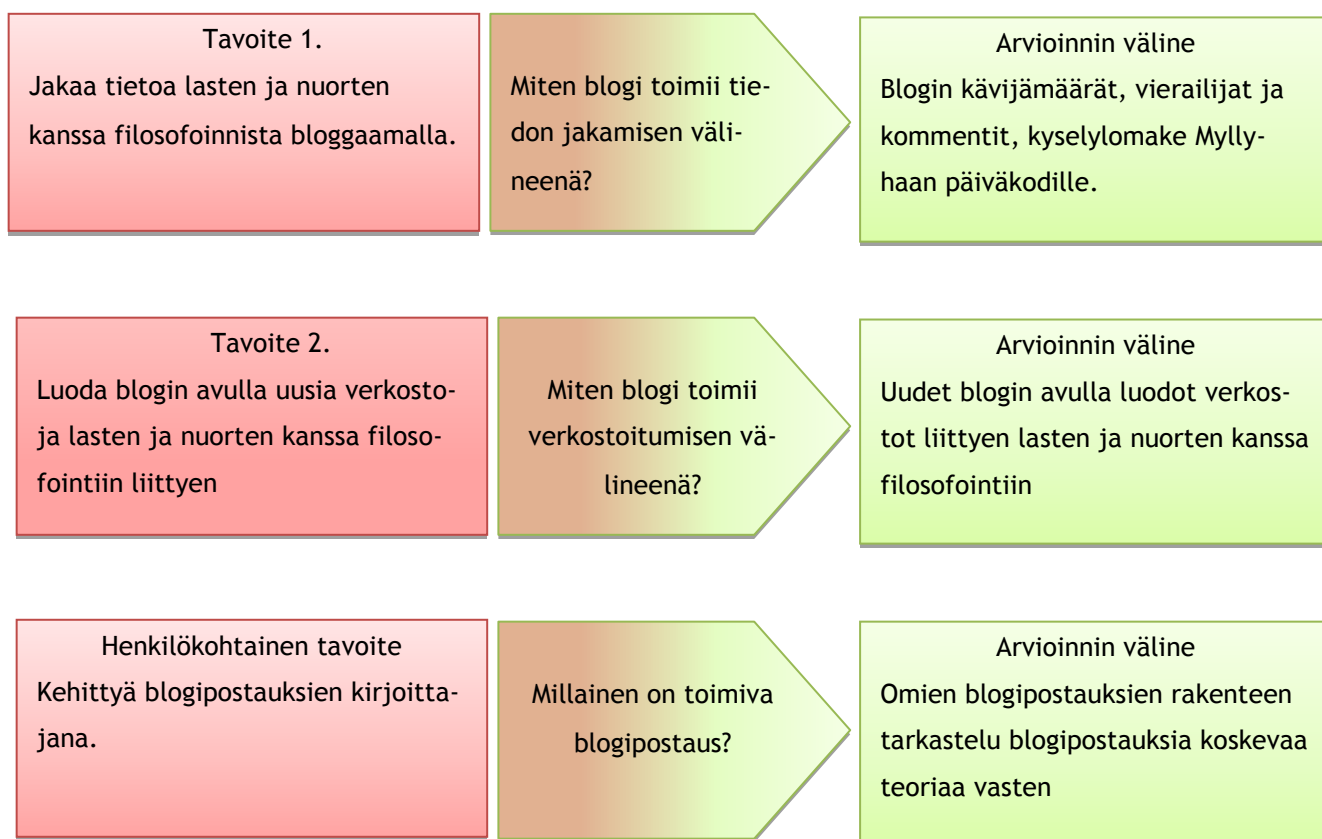
Oman henkilökohtaisen oppimistavoitteeni toteutumista arvioin blogipostauksia käsittelevien teorioiden avulla. Siitä mistä hyvä blogipostaus koostuu, on annettu tarkkoja ohjeita kirjallisuudessa. Nämä kuvaukset olivat apuna henkilökohtaisen oppimistavoitteeni arvioinnissa. Analysoin kirjoittamiani postauksia teorian valossa blogin ylläpitämisen jälkeen, ja arvioin miten niiden kirjoituksessa olen onnistunut sekä olenko pystyvämpi kirjoittamaan parempia postauksia opinnäytetyön jälkeen tulevaisuudessa.

Blogin kautta saatu tieto ei yksinään kertoisi tarkasti miten tavoitteissani olin onnistunut. Halusin tämän tiedon lisäksi tarkempaa tietoa blogini kävijöistä, jotta voisin paremmin arvoida tavoitteideni onnistumista. Tässä yhteistyökumppanini Myllyhaan päiväkotia oli apunani. Arviointia varten halusin eritoten tietää miten yhteistyökumppanini Myllyhaanpäiväkodin henkilökunta on seurannut blogiani. Wordpress sivusto ei tarjoa mahdollisuutta tarkastella ketkä henkilöt blogissa ovat vierailleet. Ainoa keino saada tätä tietoa blogin kautta oli, että vierailijat kommentoisivat blogiin omalla nimellään. Ihmiset usein kommentoivat blogeihin ja Internetin foorumeihin nimimerkillä ja kommenttien saaminen blogiin on muutenkin haastavaa, joten päätin saada tiedon muulla keinolla. Päätin blogin ylläpitämisen päätyttyä sopia vierailun Myllyhaan päiväkodille, jossa esittelisin henkilökunnalle työni pääpiirteet ja blogin tulokset Powerpoint -esityksenä sekä tekisin pienen kyselylomakkeen, jolla keräisin tietoa siitä kuinka aktiivisesti päiväkodin henkilökunta blogilla kävi.

Koska tarvitsin työni tueksi mitattavaa tietoa, käytin lomakkeen suunnittelussa apuna määrällisen tutkimuslomakkeen suunnittelu ohjeita. Kyselylomakkeen (liite 1.) suunnittelin vastajan näkökulmasta. Sisällytin lomakkeeseen pienen saateen työstäni ja siitä, mitä varten tietoa lomakkeella kerään. Saatteeseen lisäsin myös vastausohjeet. Saate ei ole lomakkeessa vähäpätöisessä osassa, sillä se motivoi kohderyhmää vastaamaan lomakkeeseen. Saate vaikuttaa vastausten saamiseen ja tästä syystä se on asiatyylillä kohderyhmä huomioiden. Lomakkeeseen tein työn tavoitteiden kannalta oleelliseksi katsomiani kysymyksiä. Lomakkeen kysy-

myksiä miettiessä on tärkeää, että ne vastaavat työn suunnitelman tavoitteisiin (Vilka & Airaksinen 2003:58 - 59.).

Kyselylomakkeella halusin saada tiedon siitä, ovatko Myllyhaan päiväkodin henkilökunta saaneet tiedon blogista. Halusin myös saada tietää mitä kautta he ovat tiedon saaneet ja kuinka usein he ovat blogissa vierailleet ja saivatko he blogin kautta uutta tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista. Kyselylomakkeita vein päiväkotiin 20. Tein valinnan jättää kyselylomakkeet päiväkotiin niin, että henkilökunta saisi täyttää ne rauhassa, sen sijaan, että olisin pyytänyt heitä täyttämään ne vierailuni yhteydessä. Vierailuni pääpaino oli esityksessäni ja vapaassa keskustelussa, minkä aihe mahdollisesti synnyttäisi. Valitsin näin, koska vierailuni yhteydessä koko päiväkodin henkilökunta ei ollut paikalla, ja päiväkodin arki on toisinaan kiireistä. Ajattelin, että henkilökunnan on helpompi vastata lomakkeeseen, kun he voivat katsoa vastaamiselle sopivan ajan itse. Vastaus ajaksi sovimme viikon, jonka jälkeen hakisin täytetyt lomakkeet. Havainnollistaakseni työn tavoitteita laadin taulukon, jossa olen erittelyt työlle asetetut tavoitteet mukaan lukien henkilökohtaiset oppimistavoitteeni, niistä johdetut arviointikysymykset ja arvioinnin välineet.

Taulukko 1: Työn tavoitteet, arviointikysymykset ja arvioinnin välineet

3 Varhaiskasvatuksen määritelmä

Varhaiskasvatuksen, kuten muidenkin kasvatusalojen, teoria pohjaa kasvatustieteeseen, jonka kohteena on kasvatuksen ja sen ehtojen tutkiminen. Kasvatustieteessä kasvatusta luonnehditaan perusluonteeltaan sosiaalisesti toiminnaksi. Kasvatusta tapahtuu ensinnäkin kasvattajan ja kasvatettavan välillä mikrotasolla. Toiseksi kasvatusta on yhteisöissä ja yhteistoiminnallisissa yhteiselämän järjestelmissä tapahtuvaa toimintaa, esimerkiksi päiväkodeissa tapahtuvaa kasvatusta. Tavoitteena kasvatuksessa onkin, että kasvatettava sosiaalistuu yhteisön jäseneksi, eli omaksuu niitä sosiaalisia valmiuksia ja kulttuurisia toiminta- ja ajattelutapoja joita yhteisö jäseniltään edellyttää. (Hämäläinen & Nivala 2008, 145.)

Kolmanneksi kasvatusta sosiaalisesti ulottuvuudeksi katsotaan se, että se tapahtuu yhteiskunnassa. Sosiaalistumisen lopullisena päämääränä voidaankin nähdä kasvu yhteiskunnan jäseneksi, yhteiskunnallisen elämän ja toiminnan vaatimien sosiaalisten ja kulttuuristen perusteiden sisäistäminen, yhteiskunnallisen toimintakyvyn kehittyminen ja oman paikan löytäminen yhteiskunnasta. Kasvatusta yhteiskunnallinen ulottuvuus tuo esiin sen, että kasvatusta on hyvinvointia edistävänä, sosiaalisia ongelmia ratkovana ja huono-osaisuutta ehkäisevää toimintaa, jolla on yhteys poliittiseen toimintaan. (Hämäläinen & Nivala 2008, 145 - 146.) Kasvatusta yhteiskunnallinen ulottuvuus tuo kasvatukseen haasteita, sillä yhteiskunnan vallitseva todellisuus heijastuu aina myös kouluihin ja päiväkodeihin. Esimerkiksi markkinavoimien ja taloudellisen tehokkuuden ajattelun aseman vahvistuminen yhteiskuntapolitiikassa voi hankaloittaa kasvatustieteiden ammattilaisten mahdollisuuksia toteuttaa demokraattisia ja sivistyksellisiä arvoja omassa kasvatustyössään. Kasvatustieteiden ammattilaisten on hyvä harjoittaa omaa kriittistä tietoisuuttaan systemaattisesti, jotta he pysyvät tietoisina yhteiskunnan ja oman kasvatustyönsä välisestä suhteesta. (Anttila 2008, 20 - 22.)

Vaikka yhteiskunnallisten roolien edellyttämien valmiuksien vahvistaminen painottuu kasvatuksessa nuoruusikäen, alkaa valmistautuminen näihin rooleihin jo varhaiskasvatuksessa (Hämäläinen & Nivala 2008, 168-169.). Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan pienten lasten elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen tavoitteen on lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen. (Stakes 2007, 11.) Jotta varhaiskasvatusta muuttuvassa maailman tilanteessa toteutuisi hyvin, edellyttää se eri toimijoiden kuten koulutustahojen, kuntien edustajien, henkilöstön ja vanhempien osallistumista ja sitoutumista varhaiskasvatusta perusteiden toteuttamiseen sekä niiden arviointiin ja jatkuvaan kehittämiseen (Stakes 2007.).

Kun maailman muuttuu, on varhaiskasvatusta pysyttävä mukana ja kyettävä tarpeellisiin muutoksiin vastatakseen maailman sille asettamiin haasteisiin. Pedagogisen ajattelun ja ajattelun tulisi olla herkässä suhteessa ympäröivään maailmaan. Luutuneiden ajatusmallien vah-

vistamista tulisi välttää, eikä omia silmiä saisi ummistaa uusien mahdollisuuksien edessä tai uusia haasteita kohdatessa.

3.1 Varhaiskasvatussuunnitelman orientaatiot

Jotta varhaiskasvatus voitaisiin nähdä oikeudenmukaisena, on se toteuduttava yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteutumista varten Suomessa varhaiskasvatusta ohjaa valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatussuunnitelma sisältää koko valtakunnan kattavat varhaiskasvatusta koskevat linjaukset, jotka pitävät sisällään yhteiskunnan järjestämisen ja valvoman varhaiskasvatuksen periaatteet ja kehittämisen painopisteet. (Stakes 2007, 7.) Kasvatuksen ja koulutuksen julkilausuttuihin tarkoituksiin sisältyy tehtävä välittää lapsille ja nuorille sellainen tieto, jota kulttuurisesti pidetään tärkeänä ja joka on historian saatossa kerääntynyt yhteisölle. Tehtävänä on myös opettaa lapsille ja nuorille keinoja, miten uutta tietoa luodaan. (Antikainen, Rinne & Koski 2013, 183.)

Pienten lasten kohdalla varhaiskasvatuksen keskeiset sisällöt rakentuvat varhaiskasvatussuunnitelmassa kuuden sisällöllisen orientaation varaan. Nämä sisällölliset orientaatiot ovat matemaattinen -, luonnontieteellinen -, historiallis-yhteiskunnallinen -, esteettinen -, eettinen - ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio. Matemaattiseen orientaatioon sisältyvät laskemisen, vertaamisen ja päättelyn taidot suljetussa käsitejärjestelmässä. Luonnontieteellisessä orientaatiossa syvennytään elollisen luonnon ilmiöihin tutkimisen, kokeilemisen ja havainnoin keinoin. Luonnon eri ilmiöitä avataan lapsille kokeellisen menetelmän keinoin ja perehtymällä kontrolloiduissa olosuhteissa syy-seuraustyyppisiin vaikutussuhteisiin. Historiallis-yhteiskunnallisessa orientaatiossa luodaan lasten kanssa kuvaa menneisyydestä ja nykyisyydestä niistä kertovien dokumenttien sekä esineiden avulla. Lasten ympäristön ja kotiseudun kohteet sekä nähtävyydet saavat aikaulottuvuuden ja uusia merkityksiä. (Stakes 2007, 28.)

Esteettinen orientaatio on laaja moniulotteinen orientaatio, jonka sisältö ei avaudu vain luomisen kautta, vaan myös havaitsemisen, tuntemisen, kuuntelun sekä kuvittelun ja intuition kautta. Orientaation eri kohteiden kautta lapsille syntyy harmonian, kauneuden, melodian, tyylin, rytmin, ilon ja jännityksen sekä niiden vastakohtien kautta kokemuksia, tuntemuksia ja aistimuksia. Tätä kautta lasten arvostukset, asennoituminen ja näkemykset alkavat muodostua. Samastuminen on ihmisenä ja ihmisyyteen kasvamisen kannalta orientaation yksi tärkeä prosessi. Eettisessä orientaatiossa tarkastelun kohteina ovat arvo- ja normimaailman kysymykset. Lasten elämä sisältää tilanteita ja tapahtumia, joita voidaan tutkailla oikean ja väärän, hyvän ja pahan sekä totuuden ja valheen näkökulmista. Kysymyksiä oikeudenmukaisuudesta, kunnioituksesta, tasa-arvosta ja vapaudesta voidaan myös pohtia päivittäisten tapahtumien yhteydessä. Tärkeää on ottaa huomioon lasten kehitystaso. Lasten elämään, kuten myös aikuisten ja nuorten, kuuluu syyllisyys, pelot ja ahdistus. Niitä käsitellään tavalla, jolla lapsi voi tuntea olonsa turvalliseksi. (Stakes 2007, 28 - 29.)

Uskonnollis-katsomuksellisen orientaation ytimen muodostavat uskonnolliset, hengelliset ja henkiset asiat, sekä ilmiöt. Lasten omien uskontojen ja katsomuksien perinteisiin, sekä tapoihin perehdytään. Lapselle annetaan mahdollisuus hiljaisuuteen sekä ihmettelyyn, kyselemiseen ja pohdintaan. Lasten herkkyyttä ja kyvykkyyttä ymmärtää sanattomia ja symbolisia viestejä kunnioitetaan, tuetaan ja vahvistetaan. Lasten omissa yksilöllisissä vasuissa sovitaan vanhempien kanssa tämän orientaation sisällöstä. (Stakes 2007, 29.)

Orientaatioiden sisältöä ei opeteta lapsille oppiaineiden tapaan, vaan ne muovaavat kehykset varhaiskasvatuksen henkilökunnalle siitä, minkälaisia tilanteita, kokemuksia ja ympäristöjä lapsille tulee tarjota. Jokaisella orientaatiolla on omat kriittisen ajattelun tavat, keinot ilmentää luovuutta sekä harjaannuttaa mielikuvitusta ja ratkaisumallit tunteiden jalostukseen ja toiminnan suuntaamiseen. Orientaatioiden sisältö jättää kasvattajayhteisöille kuitenkin liikkumavaraa. Orientaation käsitteellä halutaan korostaa, että eri orientaatioiden sisältöjen valinta on sidoksissa vallitsevaan ympäristöön ja tilanteeseen. (Stakes 2007, 26 - 27.) Varhaiskasvatussuunnitelmassa ei siis ole annettu yksityiskohtaisia ohjeita kunkin orientaation toteutuksesta. Jotta kasvattajayhteisö osaisi tehdä toimivia ratkaisuja orientaatioiden sisällöstä, tulee heillä olla käytössään lasten ikäkausiin ja kehitysvaiheisiin liittyvä tietämys ja tuntemus lapsiryhmästä sekä toimintaympäristöstä (Stakes 2007, 27.).

4 Lapsuus kehityspsykologiassa

Ihmisen kasvu on sisäsyntyinen prosessi, jonka edistymiseen, suuntaan ja ominaisuuksiin kasvuympäristöllä on suuri vaikutus. Kasvatus on esimerkiksi kasvuympäristön tekijä, jonka vaikutus ihmisen kasvuprosessiin on suuri. Kehityspsykologiassa ihmisen kasvun monitasoisuuteen ja sen eri osaprosessien yhteennivoutumiseen on kiinnitetty huomiota. Ihmisen kasvussa tapahtuu yhtäaikaaisesti esimerkiksi fyysistä kasvua ja vahvistumista, motoristen taitojen kehittymistä, tunne-elämän eriytymistä, älyllistä ja kielellistä edistymistä sekä sosiaalisten ja kulttuuristen edellytysten kehittymistä. Kehityspsykologian teorioissa kuvataan eri osaprosesseja kehitysvaiheittain, joihin liittyy erilaisia kehitystehtäviä. Kehitystehtävääjatteluun liittyy kasvatuksellinen haaste, sillä ajatuksen mukaan ihminen siirtyy seuraavaan kehitysvaiheeseen vasta täytettyään nykyisen kehitysvaiheensa kehitystehtävät. Siirtyminen kehitysvaiheesta toiseen ei siis tapahdu, jos kehitystehtävistä ei suoriuduta. (Hämäläinen & Nivala 2008, 46.)

Ihmisen kehityksessä lapsuus on ratkaisevan tärkeä vaihe, joka kehityspsykologiassa nostetaan usein korostettuun asemaan. Lapsuusikä rajataan kehityspsykologiassa tavallisesti ikävuosiin 0 - 12, esimerkiksi sveitsiläinen lääkäri Carl Gustav Jung rajasi lapsuuden kyseisiin ikävuosiin. (Dunderfelt 2011, 33 - 57.). Koska tässä opinnäytetyössä lapsuutta tarkastellaan varhaiskasvatustutkimuksen näkökulmasta, ei ole tarpeen tutkia kouluikäisten lasten kehitystä. Tässä opinnäyt-

tetyössä lapsuutta tarkastellaan ikävuosien 3 - 7 kohdalta, koska sen ikäisille lapsille filosofoinnilla voisi olla jo jotain tarjottavaa. Psykologi Erik H. Eriksonin teoriassa tätä ikäkautta kutsutaan leikki-ikäksi (Dunderfelt 2011, 237.). Alle kolmivuotiaiden lasten kohdalla filosofointi ei varmastikaan aivan mahdoton ole, mutta toteutumiseltaan se on silloin hyvin erilaista, esimerkiksi enemmän kuvallista kuin sanallista.

4.1 Lapsuusiän kehitystehtävä

Neljännelle ikävuodelle tultaessa lapsi on jo aloittanut matkansa kohti itsenäistymistä. Oma sisäisyys on muodostunut, hänellä on siis oma psyykinen kokemuksellinen tila ja hän pystyy säilyttämään ulkoisista tapahtumista saatuja mielikuvia sisällään pidempiä aikoja. Sisäisyyden syntyminen on filosofoinnin kannalta tärkeää, koska vasta sen jälkeen voi syntyä itsenäinen ajattelu. Verrattuna aikuiseen lapsi elää kuitenkin lapsuuden todellisuudessa. Lapsen tietoisuus on huomattavasti enemmän tunnerikkaampaa ja koostuu enemmän kuvista kuin taas aikuisen tai kouluikäisen lapsen tietoisuus. Lapsen puhe on myös kolmannen ikävuoden jälkeen lisääntynyt, mikä voidaan nähdä edellytyksenä ajattelun ja yksilöllisyyden kehittymiselle. (Dunderfelt 2011, 70 - 73.)

Tässä ikävaiheessa lapsen elämässä tärkeä vaihe on, kun hän liittyy osaksi häntä ympäröivää kulttuuria ja sosiaalista arvo- ja normimaailmaa. Pientä lasta voisi luonnehtia anarkistiksi. Hän elää luulossa, että maailma on tehty häntä varten ja vielä parivuotiaana hän toimii mielihyväperiaatteen mukaisesti, eli hän tavoittelee nopeaa ja välitöntä halujensa tyydytystä. Hän on kuitenkin osa perhettä, jolla on omat historiansa ja omat perinteensä, eikä hän voi tehdä aina niin kuin itse haluaa. Hän kohtaa myös muun ympäristön julkituomat ja - tuomattomat sosiaalisen elämän säännöt ja normit sekä asenteet että käyttäytymistavat. Hän ei voi elää anarkiassa, vaan hänen opittava elämään vallitsevien normien ja sääntöjen rajoissa. Tämän kaltaista toimintaperiaatetta kutsutaan realiteettiperiaatteeksi. (Dunderfelt 2011, 73 - 74.)

Jotta lapsi oppisi elämään realiteettiperiaatteen mukaisesti, edellyttää se häneltä omanlaisiaan sisäistämistapahtumaa. Kasvattajalla on lapseen nähden auktoriteetti, joka tukeutuu kasvattajan asemaan yhteiskuntansa edustajana. Kasvattajalla on vastuu yhteiskuntansa edustajana auttaa kasvatettavaa yhteiskunnan jäsenyyteen. (Hämäläinen & Nivala 2008, 204.). Toimi lapsen kasvattajana sitten vanhemmat, muut huoltajat tai esimerkiksi päiväkodintyöntekijä, on kasvattajan asetettava lapselle rajoja. Lapsi kapinoi näitä rajoja vastaan. Rajat voivat olla fyysisiä tai sanallisia käskyjä tai huomautuksia. Lapset kapinoinnista huolimatta häntä kasvattavilla aikuisilla on yliote, ja lopulta lapsen on toimittava käskyjen mukaan. Tässä iässä kuitenkin pelkkä rajojen mukaisten oikeiden tekojen matkiminen ei riitä kestävä oppimisen pohjaksi, sillä lapsen oma sisäisyys on muodostunut jo sen verran pitkälle. Hänellä

on jo oma sisäinen maailmansa, jossa hän osaa muodostaa tapahtumista omien kokemuksien ja ymmärryksensä varassa mielikuvia ja ajatuskokonaisuuksia. (Dunderfelt 2011, 74 - 75.)

Päästäkseen eteenpäin lapsen on sisäistettävä ympäristönsä säännöt ja normit omaksi sisäiseksi puheeksi ja mielikuviksi, jotka hän pystyy palauttamaan mieleensä. Kun arvojen ja normien sisäistys on tapahtunut ja ne ovat olennainen osa lapsen omaa sisäisyyttä, hän käyttäytyy ympäristönsä edellyttämällä tavalla ja on huomaamattaan liittänyt itsensä osaksi vallitsevaa sosiaalista normistoa. (Dunderfelt 2011, 74 - 75.) On tärkeää tiedostaa, että kasvatuksessa pedagogisen auktoriteetin taustalla ei ole kasvattajan vallanhalu tai oman päämäärät, vaan kyky nähdä kasvatettavan paras. Kasvattajalla tulee olla herkkyyttä tunnistaa kasvatettavan tarpeita ja mahdollisuuksia ja ohjata kasvua niitä mukailen unohtamatta sovittaa niitä ympäröivän todellisuuden määrääviin ehtoihin. (Hämäläinen & Nivala 2008, 204.)

5 Filosofia ja lapset

Filosofointi ja pienet lapset eivät ehkä alkuun tunnu sopivan samaan yhtälöön. Filosofointi mielletään usein arkielämästä vieraantuneeksi ylimutkikkaaksi toiminnaksi, joka tuottaa vastauksia joka ongelmaan, mutta ei oikeastaan mitään käytäntöön sopivaa. Pienten lasten taas saatetaan ajatella olevan vielä niin kypsymättömiä, että asioiden liika pohtiminen tuottaa heille enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Ehkä jotkut jopa ajattelevat heiltä puuttuvan kyky asioiden huolelliseen pohtimiseen, ja uskovat valmiiden vastauksien olevan riittäviä pienille lapsille. Kuitenkin maailmalle on levinnyt kasvatuksellinen ja opetuksellinen suuntaus, joka kannustaa filosofoimaan lasten ja nuorten kanssa. Ajatuksen kannattajat ovat vakuuttuneita, että filosofoinnilla olisi paljon tarjottavaa lasten ja nuorten kasvatukseen sekä opetukseen.

Monet ihmiset tietävät, että pienet lapset esittävät paljon kysymyksiä. Kysymyksiä jotka ovat luonteeltaan filosofisia. He haluavat saada käsityksen ympäristöstään, tietää keitä he itse ovat, oppia tuntemaan niin yksinkertaiset kuin monimutkaisetkin asiat. Heitä kiinnostaa luontoon liittyvät arvoitukset ja jumaluuden mysteerit. Hekin haluavat tietää miksi olemme olemassa ja minkälaisia sääntöjä meidän elämään kuuluu. (Droit 2011, 9.) Pientä lasta voidaan luonnehtia vähintään uteliaaksi. Lasten kysymysten suuri määrä ja syvällisyys saavat joskus aikuiset turhautumaan ja väistelemään näitä kysymyksiä. Kysymykset saattavat tuoda aikuisten oman tietämättömyyden julki, mitä ei mielellään haluta myöntää. Se, että lasten kysymyksiin, vaikeisiin sellaisiin, ei etsitä yhdessä kestävästä vastausta on suuri sääli (Droit 2011, 9-10.), ja hienon kasvatuksellisen tilanteen tuhlausta.

Pienten lasten kysymykset osoittavat, että filosofia ei ole irrallaan lasten kokemusmaailmasta. Pienet lapset, jopa neljä - ja viisivuotiaat, saattavat kysyä esimerkiksi ”Onko asioita, joita kukaan ei tiedä?” tai ”Mitä tarkoittaa olla hyvä?”. Molemmat kysymykset löytävät paikkansa

filosofian eri aloilta ja osoittavat, että lapsilla on filosofisia kokemuksia jo hyvin pienenä, mikä on ensisijaisena perusteena sille, miksi lapset tulisi johdattaa filosofiaan. Lapset hankkivat tietoa ja yrittävät myös käyttää sitä. He ajattelevat aktiivisesti, sekä pohtivat omia ajatuksiinsa. Lapset ovat kyvykkäitä filosofoimaan ja he myös arvostavat sekä tarvitsevat sitä yhtäläisistä syistä kuin aikuisetkin. Lasten kanssa filosofointi tarjoaa lapsille mahdollisuuden tutkia käsitteitä kuten, totuus, kauneus ja reiluus, joita esimerkiksi totunnaisissa opetussuunnitelmissa ei välttämättä huomioida, mutta joita lapset tarvitsevat selventääkseen omia kokemuksiaan. (Gregory 2008, 11.) Lasten ja nuorten kanssa filosofointiin on kehitetty monia eri lähestymistapoja. Kuuluisin ja laajimmalle levinnein, on Yhdysvalloissa kehitetty Filosofiaa lapsille - ohjelma eli Philosophy for Children. Filosofiaa lapsille -ohjelma lyhennettään tavallisesti muotoon P4C.

5.1 Lapset ja filosofia historiassa

Vaikka lasten kanssa filosofointi voidaan eri julkaisujen valossa nähdä ajankohtaisena ja uutena ilmiönä, voidaan kuitenkin katsoa että, historiallisesti kyse ei ole aivan uudesta ilmiöstä. Ajatuksella, että lapsille tulisi opettaa filosofisia taitoja, on länsimaissa pitkät perinteet. Perinteet vievät antiikkiin filosofi Epikurokseen asti, joka katsoi, että lapset tulisi tutustuttaa filosofiaan niin varhain kuin mahdollista. Epikurosta kiinnosti onnellisen elämän tavoittelu. Epikuros uskoi filosofian mahdollistavan onnellisen elämän, ja vaati, että lapsilta ei tulisi evätä tätä mahdollisuutta. (Juuso 1995, 48.) Epikuros kuvasi filosofian merkitystä niin nuorille kuin vanhoille sanomalla: ” Nuoren ihmisen ei pidä epäröidä filosofoimista eikä vanhan siihen kyllästyä. Sillä kukaan ei ole liian nuori eikä vanha sellaiseen, mikä parantaa sielua.” Myöhemmän ajan filosofeista lasten oikeutta filosofiaan puolsivat esimerkiksi 1500-luvulla elänyt filosofi ja kirjailija Michel de Montaigne sekä 1700-luvun ehkä kuuluisin filosofi Immanuel Kant. Montaigne, joka oli myös Epikuroksen ihailija, uskoi filosofian toimivan kasvatuksessa arvostelukyvyn sekä moraalien kehittäjänä, ja toi esseissään esiin hyvin moderneja ajatuksia lastenkasvatuksesta. Kant puolestaan väitti lasten omaavan luontaista ymmärrystä, jonka johdosta he ovat kykeneviä pohtimaan moraalikysymyksiä. Kant myös uskoi filosofisen dialogin auttavan lapsia itsenäiseen ajatteluun. (Juuso 1995, 48.)

6 Filosofoinnin tavoitteet

Lasten ja nuorten oikeutta sekä tarvetta filosofointiin tuo hyvin esiin Unescon vuonna 2007 julkaisema mittavan raportin nimeltä Filosofia: Vapauden koulu. Raportissa on katsastettu filosofian opetuksen tilaa eri puolilla maailmaa alimmilta kouluasteilta yliopistoihin saakka. Unesco eli Yhdistyneiden kansakuntien kasvatustieteiden ja kulttuurin järjestö on kohdistanut vahvistuvasti huomiota lasten ja nuorten kanssa filosofointia kohtaan, mikä on myös osoitus aiheen ajankohtaisuudesta. Raportti on kaksivuotisen projektityön lopputuotos, ja se on kat-

tavin koskaan tehty selvitys filosofian opetuksen asemasta maailmalla. Raportissa on hyvin tuotu esiin, sitä mitä lasten ja nuorten kanssa filosofoinnilla tavoitellaan. (Tomperi & Juuso 2008, 43.)

Unescon mukaan itsenäisen ajattelun kehittäminen on lasten ja nuorten kanssa filosofoinnin päätavoite. Itsenäinen ajattelu on kykyä käyttää järkeä ja ajatella kriittisesti. Se merkitsee ongelmanasettelua, omien argumenttien rationaalista perustelua sekä käsitteellistämistä. Kaikki ne ovat keskeisiä filosofisia taitoja, joita tarvitaan filosofisten keskustelujen käymiseen. Filosofiset keskustelut ovat debatin harjoittamisen muotoja, ja debatti on demokratian olemassaolon kannalta oleellista. Näin ajatellen keskustelutaitojen opettaminen lapsille ja nuorille tukee demokraattiseen kansalaisuuteen kasvamista. Kaksi ehtoa ajattelevalle kansalaiselle on keskustelun taitojen oppiminen, sekä filosofisen ajattelun harjoittelu älyllisen keskustelun kautta. Ajatteleva kansalainen käyttää järkeään muita ihmisiä kohdatessaan ja pyrkii totuudellisuuteen sekä asettaa demokraattiselle keskustelulle älyllisiä että eettisiä ehtoja. (Tomperi & Juuso 2008, 45 - 46.) Tavoite kasvaa demokraattiseksi kansalaiseksi käy hyvin yksiin kasvatuksen perimmäisen tavoitteen eli sosiaalistumisen kanssa. Yhteiskunnassa joka on avoin, pyritään demokraattista yhteyskuntajärjestelmää edistävään kasvatukseen. Lähtökohta on silloin, että yksilöistä kasvaa demokraattisia ja valveutuneita kansalaisia, joiden toiminta on yhteiskunnallisesti rakentavaa. He kykenevät valvomaan omaa etuaan, seuraamaan yhteiskunnallista päätöksentekoa ja arvioida sitä kriittisesti. Heillä on myös kiinnostusta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun. (Hämäläinen & Nivala 2008, 79.) Kriittinen ajattelu on olennainen osa nykyaikaisen demokratian taloudellista, poliittista ja yhteiskunnallista elämää. Sen avulla osaamme tehdä itsemme ja muiden kannalta järkeviä valintoja sekä punnita väittämien ja olettamuksien hyötyjä ja haittoja. (Janicaud 2008, 21.)

Filosofoinnilla pyritään lasten henkilökohtaisen kehityksen edistämiseen. Yksi merkittävä osa lasten ja nuorten henkilökohtaista kehitystä, on loogisen ja itsereflektiivisen ajattelun oppiminen. Älyllisessä keskustelussa lapset ja nuoret oppivat tuomaan esiin omia näkemyksiään. Näin heidän ajatuksiaan kuunnellaan sekä haastetaan ja he joutuvat puolustamaan niitä. Tämä vahvistaa heidän itseluottamustaan ja he oppivat, että asioista voi olla eri mieltä riitelemättä keskenään. Älyllisessä keskustelussa ja rauhanomaisessa yhteiselossa näkemuserot eivät taannu tunteenomaiseksi kiistelyksi. Keskustelu on myös toimiva tapa harjoittaa kielellisiä taitoja. Filosofisessa keskustelussa kieli on ajattelun väline, joka kehittyy lapsen ajattelun saralla ja sen myötä. Eritoten ryhmäkeskustelut kehittävät kielellisiä taitoja, sillä sosiaalisessa ja älyllisessä vuorovaikutuksessa lapset oppivat muodostamaan ajatuksensa sanallisesti toisille ilmaistaviksi. Kehitellessään ja ilmaistessaan ajatuksiaan, lapset oppivat täsmällisen kielenkäytön merkityksen. (Tomperi & Juuso 2008, 46 - 47.)

Lasten ja nuorten kanssa filosofoinnilla tavoitellaan myös lapsille räätälöidyn didaktiikan eli opetusmenetelmien kehittämistä. Tämä on haastava tavoite, sillä on vaikea kuvitella, että filosofiaa opetettaisiin lapsille opettajajohtoisesti esimerkiksi akateemisilla luennoilla tai vaatimalla heitä analysoimaan filosofian suuria klassikoita. Sen sijaan lapsia voidaan yrittää opettaa filosofoimaan ja herättää heissä innostusta pohdiskella itseään ja omaa suhdettaan muhin ihmiseen sekä maailmaan. Lasten ja nuorten ottaminen mukaan kriittiseen ajatteluun haastaa filosofian käsitteen, ja edellyttää sen uudelleen määrittämistä. Lasten ja nuorten kanssa filosofoinnin tavoitteena on jäsentää filosofoinnin luonnetta. Ongelma palautuu vanhoihin kysymyksiin ”mitä filosofia on”, sekä ”miten määrittelemme filosofian ja filosofoimisen?”. Filosofien keskuudessa on herännyt keskustelua siitä onko lasten ja nuorten kanssa filosofointi edes filosofiaa, sillä kaikki reflektiivinen ajattelu ei automaattisesti ole välttämättä filosofista. (Tomperi & Juuso 2008, 47.)

Filosofoinnin luonteen jäsentämisen ja lapsille sopivien opetusmenetelmien luomisen avittamiseksi, filosofointi voidaan jakaa ammattimaiseen -ja amatöörifilosofiaan. Kahtia jaon tekeminen on oleellista, kun mietitään, mitä filosofialla on annettavana kasvatukselle. Näistä kahdesta lasten ja nuorten kanssa filosofointi on lähempänä amatöörifilosofiaa. Amatöörifilosofiassa painotetaan keskustelua ja pyritään opettamaan ihmisille filosofisia taitoja filosofoimalla. Tarkoituksena on perehtyä ihmisten elämää koskeviin filosofisiin ongelmiin sen sijaan, että omistauduttaisiin entisaikojen filosofien kirjoitusten tutkimiseen, mikä on taas ammattimaisessa filosofoinnissa keskeistä. Kun filosofoinnissa korostetaan enemmän menetelmää ja toimintaa eikä sisällön tuntemista, avautuu pääsy filosofian piiriin jopa niille jotka eivät filosofiaan ole aiemmin tutustunutkaan (Estarellas 2010, 108-110.)

Amatöörifilosofiassa painotetaan dialogin merkitystä, josta kustannuksella, että ihmiset eivät oppisi mitä kuuluisat filosofit ovat aikanaan sanoneet. Dialogisuus amatöörifilosofiassa nojaa dialogiteoriaan, jossa tähtäimessä ei ole muiden taivuttelu keinoja kaihtamatta, vaan yhteinen ymmärrys filosofisen tutkailun kautta. Tämän kaltainen filosofinen dialogi on kriittisen keskustelun muoto, jossa argumentteja käytetään erimielisyyksien ratkomiseen sen sijaan, että niiden annettaisiin vain asettua. Asettumisella tarkoitetaan sitä, että erimielisyydet laitetaan sivuun ja kiistan osapuolet jatkavat elämäänsä. Ratkaiseminen sen sijaan on vaativampi tavoite. Siinä yksi tai useampi osapuoli korjaa omaa kantaansa vastapuolen esittämien argumenttien voimasta. (Estarellas 2010, 110 - 111.)

Dialogiteorian liittäminen osaksi kasvatusta on kasvatustieteessä pohdittu paljon (Estarellas 2010, 111.). Pedagogisessa toiminnassa ihanteena ja hyvän kasvatussuhteen määritelmänä esiintyy usein dialogisuus. Dialogisuudella tarkoitetaan, että kasvatusvuorovaikutus luonteeltaan molemminpuolista arvostavaa kohtaamista. Dialogisen kasvatussuhteen perustana on, että suhde kasvattajan ja kasvatettavan välillä on minä-sinä-suhde eikä vain subjekti-objekti-

suhde. Subjekti-objekti-suhteessa ihmisen suhtautuminen toiseen on omistavaa ja esineellistä ja toinen on enemmänkin väline omille pyrkimyksille kuin tasavertainen ihminen. Minä-sinä-suhde on aito ja elävä, jossa vuorovaikutus on välitöntä, molemminpuolista ja yksilöllisyyden ylittävää toisen ihmisen kohtaamista.

Kasvatussuhde on kuitenkin erityinen suhde dialogisuuden kannalta, koska se tapahtuu perusmuodossaan kokeneemman ja kokemattoman välillä. Suhteessa kokeneempi pyrkii vaikuttamaan oman kokemuksensa pohjalta kokemattomamman kehitykseen. Suhteessa kokeneempi kantaa siis suurempaa vastuuta. Hänen tehtävänä on käyttää vaikutusvaltaa ja ohjata vuorovaikutusta suuntaan, jolla on hyvä vaikutus kokemattoman kehitykselle. Kasvatussuhde ei siis voi olla puhtaasti vastavuoroinen minä-sinä-suhde. (Hämäläinen & Nivala 2008, 148 - 149.)

Tilanne tuo mieleen vanhan moraalikasvatuksen paradoksin, jossa oletetaan, että kasvatuksen tavoitteena on tuottaa järkiperäisiä ja moraalisia yksilöitä. Paradoksaaliseen tilanteeseen päästään, kun mietitään, miten kasvatus pitäisi toteuttaa silloin, kun kasvatettavat ovat liian nuoria ymmärtämään järkisyitä. Voidaan odottaa, että kasvatettavat tulevat riittävän vanhoiksi ymmärtääkseen järkisyitä, jolloin heitä voidaan alkaa kasvattamaan moraaliksi. Tällöin voi tietenkin olla jo liian myöhäistä. Toiseksi taas voidaan opettaa heitä jo pienestä pitäen, jolloin moraalisia ihanteita esitellään heille järkiperusteiden vastakohtalla indoktrinoidulla eli iskostamalla. Kasvatettavan ei tarvitse tällöin kehittää pätevyyttä itsenäisesti arvioida moraalisten ihanteiden pätevyyttä, vaan ainoastaan varastoida ne mieleensä. Tällöin ollaan hyvin kaukana kasvatussuhteen dialogisuudesta. Lasten ollessa liian nuoria järjellä suostuteltaviksi yksi ratkaisu paradoksiin on, että heille voidaan opettaa kriittisyyttä vain pyrkimällä kehittämään heissä harjaantumista kriittisenä olemiseen. Tällöin vältetään iskostamista mahdollisimman paljon, sillä tapana se ei ole dogmaattinen eli sen voi asettaa kyseenalaiseksi. (Estarellas 2010, 111.)

7 Matthew Lipman ja Filosofiaa lapsille - ohjelma

Oman aikamme filosofeista yhdysvaltalainen Matthew Lipman, on kuuluisin filosofi joka on vaatinut filosofian liittämistä osaksi jo pienten lasten kasvatusta. (Juuso 1995, 48.) Lipman toimi 1960-luvun lopulla New Yorkin Columbian yliopiston professorina. Häntä vaivasi mielellään olevat opiskelija mellakat New Yorkissa. Hän huomasi opettajien ja oppilaiden keskuudessa dialogin sekä dialogisten kykyjen puutetta. (Gregory 2010, 15.) Opettajat ja oppilaat eivät kyenneet rauhalliseen harkintaan, vaan heidän toimintansa oli holtitonta. Lipman päätteli tämän johtuvan koulujärjestelmästä, jonka jokainen oli käynyt läpi.

Lipman pääsi samoihin aikoihin havainnoimaan neurologisesti sairaiden lasten lukuopetusta, ja hän ehdotti lapsille erilaisia harjoituksia jotka kehittivät loogisten johtopäätösten tekemistä.

Hän havaitsi harjoitteet toimiviksi, ja vakuuttui päättelytaitojen opetuksen hyödyllisyydestä lapsille. Hän uskoi, että lasten moraalista arvostelukykä ja päättelytaitoja tuli kehittää jo koulussa, sillä myöhemmin esimerkiksi yliopistossa tähän ei pystytä yhtä tehokkaasti vaikuttamaan. Tästä oivalluksesta hänelle kehkeytyi idea kasvatuksen ja filosofian yhdistämisestä. (Juuso 2008, 100.)

Vuonna 1971 Lipman jätti Columbian yliopiston paneutuakseen lapsille suunnatun filosofian kehittämiseen Montclairin yliopistossa. Hän sai työparikseen Ann Margaret Sharpin, joka jakoi Lipmanin näkemyksen lapsille suunnatusta filosofiasta. Vuonna 1974 perustettiin Lapsille tarkoitettuna filosofia edistämisen instituutti, eli IAPC (Institute for the Advancement of Philosophy for Children) ja Filosofiala lapsille - ohjelma, eli P4C Philosophy for Children, sai alkunsa. Instituutti toimintaa ohjaa kolmiosainen tehtävä:

- Esiyliopistollisen filosofian tutkimisen toteuttaminen, tukeminen ja neuvonanto
- Filosofiala lapsille - ohjelman opetussuunnitelmien suunnittelu ja tarjonta, sekä opettajankoulutus opetussuunnitelmien käyttöä varten
- Kasvatuksellisten uudistusten avustaminen, jotka sopivat yhteen instituutin kasvatuksellisiin sitoumuksiin

Instituutti on tehnyt pioneerimaista työtä filosofian ja kasvatuksen yhdistämisen saralla ja saanut työstään monia tunnustuksia. Myös Filosofiala lapsille - liike on kasvanut synnystään lähtien suurin mittasuhteisiin, vuonna 1985 perustettiin Kansainvälinen lasten filosofoinnin neuvosto, jossa nykyään on mukana yli 60 jäsenmaata. (Gregory 2010, 16.) Vuodesta 1994 lähtien Filosofiala lapsille - ohjelmasta on voinut myös valmistua tohtoriksi (Laverty 2010, 104.).

Filosofiala lapsille - ohjelma ei ole ainoa tapa lähestyä lasten kanssa filosofointia. Monissa maissa toimii nykyään erilaisia lasten ajattelu- ja keskustelutaitojen pedagogisia kehittäjiä sekä järjestöjä. Lasten ja nuorten kanssa filosofointiin löytyy erilaisia toimintamalleja, työtapoja sekä oppimateriaaleja ympäri maailmaa (oppiminen/yle.fi). Se, että lasten kanssa filosofointiin on nykyään monia eri lähestymistapoja, on IAPC:n mielestä tervetullutta. Instituutti rohkaisee eri lähestymistapoja käyttäviä toimijoita yhteistyöhön. (Gregory 2010, 16.)

7.1.1 Matthew Lipman ja standardiparadigma

Yksi Filosofiala lapsille - ohjelman syntyyn vaikuttavista tekijöistä oli Lipmanin huomio Yhdysvaltalaisen koulusysteemin standardiparadigman mukaisesta opetuksesta. Standardiparadigman mukaan kasvatuksen ja opetuksen oletetaan olevan tiedon siirtämistä tietämättömille. Maailmaa koskevaa tietoa pidetään siinä ongelmattomana ja selkeänä ilman, ikään kuin siihen

ei liittyisi ongelmia tai arvoituksia. Oppilaiden oppiminen perustuu opettajan tietoihin, jota oppilaat absorboivat ja varastoivat muistiinsa. Lipman väittää tämän tukahduttavan lasten innokkuuden ja uteliaisuuden sekä muuttavan heidät passiivisiksi ja epäkriittisiksi. (Juuso 2008, 100 - 101.)

Standardiparadigman mukaisessa opetuksessa oppilaiden ymmärretään ajattelevan silloin kun he oppivat sen mitä heille on opetettu sen sijaan, että heitä opetettaisiin ajattelemaan ajattelua itsessään. Oletuksena on tällöin, että koulu opetuksen tulee olla konkreettisuuteen tähtäävää ja varhaiskasvatuksen tulee perustua lasten onnelliselle leikille. Lipman uskoi, että älyllisyys voisi tarjota lapsille omanlaisensa leikin sekä onnellisuuden kokemisen ja uskoi pien-tenkin lasten olevan kykeneviä ja kiinnostuneita harjoittamaan ajatteluaan. (Juuso 2008, 100 -101.)

Lipmanin mielestä standardiparadigman mukaisessa koulussa lapset oppivat uskomaan, että he eivät kykene ajattelemaan itsenäisesti ja enimmillään pystyvät etsimään ratkaisua toisten heille esittämiin ongelmiin ja kysymyksiin. Oppiminen ja tutkiminen saavat vain harvoin yhteisöllisiä piirteitä tämänkaltaisessa ympäristössä, ja lapselle saattaa kehittyä asenne joka ei suvaitse toisten kokemuksia saati niistä oppimista. Niin oppiminen yhteisen reflektiivisen tutkimisen kautta, jossa arvoa annetaan omille kuin toistenkin ideoille, kokemuksille ja persoonille, ei näyttäydy lapsille mahdollisena. (Juuso 2008, 102.)

Standardiparadigmaa kritisoidessaan Lipman hahmotteli omia pedagogisia pyrkimyksiään ohjaavat periaatteet ja oletukset. Tässä kriittisessä koulutyöskentelyssä, reflektiivisessä paradigmassa, kasvatus perustuu oppilaiden osallistumiseen opettajan ohjaamaan tutkivaan yhteisöön. Näiden periaatteiden ja oletamusten kasvatus perustuu opettajan ohjaamaan tutkivaan yhteisöön johon oppilaat osallistuvat. Tutkivassa yhteisössä keskeisiä tavoitteita on opiskeltavien asioiden syvä ymmärrys, järkevyyden ja arvostelukykyinen toiminta. Tutkivan yhteisön jäseniä on rohkaistava kyseenalaistamaan ja ajattelemaan maailmaa kun he kokevat sitä koskevan tiedon ristiriitaiseksi tai epätydyttäväksi. Heihin on suhtauduttava ajattelevina persoonina, jotka ovat kykeneviä kasvamaan järkeviksi ja oikeudenmukaisiksi. Tutkivaa yhteisöä ohjaajavalta opettajalta taas vaaditaan älyllistä rehellisyyttä suhteessa opetettaviin asioihin. Hänen on oltava valmis olemaan myös väärässä ja pystyä korjaamaan ajatteluaan. (Juuso 2008, 103.)

7.2 Filosofiaa lapsille - ohjelma

Koska Filosofiaa lapsille - ohjelma on hyvin laajalle levinnyt ja suosittu tapa harjoittaa filosofiaa lapsien kanssa, unohdetaan usein, että se on vain yksi tapa filosofoinnin harjoittamiseen. Ohjelman etu on myös siinä, että se on ehkäpä helpoiten lähestyttävä tapa filosofoinnin har-

joittamiseen. Ohjelman käyttöön löytyy paljon valmiita oppaita ja toiminta ohjeita, joten toimintaa ei tarvitse suunnitella alusta asti itse. Oppaita löytyy suomennettuna ja niitä on monen ikäisille päiväkotikiikaisistä ylä-asteikäisiin. Seuraavassa on yksinkertaistettu kaavio tyypillisestä filosofiaa lapsille - ohjelman mukaisesti tuokiosta.

1. Lapset lukevat filosofisen kertomuksen, tai muun tekstin, esimerkiksi jonkin Filosofiaa lapsille - ohjelmaa varten suunnitellun teoksen.
2. Lapset esittävät kysymyksiä, joista keskustellaan ja järjestävät ne asialistaksi.
3. Lapset käsittelevät esitettyjä kysymyksiä tutkailuyhteisössä, miettien mahdollisia vastauksia ja koetellen niitä. Filosofisesti virittäytynyt ohjaaja ohjaa dialogia käyttäen apuna Filosofiaa lapsille - ohjelman opettajanopasta. Mikäli kaikkia kysymyksiä ei ehditä käsitellä, jatkuu toiminta seuraavalla kerralla tai kun lapset yhdessä päättävät siirtyä seuraavaan tekstin lukemiseen.
4. Tuokion päätteeksi oppilaat arvioivat ohjaajan johdolla filosofisen harjoituksensa edistymistä.
5. Ennen siirtymistä seuraavaan virike tekstiin, lapset tekevät opettajan oppaan pohjalta yhden filosofisen ajatteluharjoituksen ja yhden keskusteluharjoituksen. Lisäksi ohjaaja johdattaa lapset yhteen ei-dialogiseen filosofointiin osana käsillä olevaa tutkailua, esimerkiksi taidehankkeeseen tai tutkimushankkeeseen. (Greogory 2010, 10.)

Filosofiaa lapsille - ohjelmaa (P4C) on tutkittu laajalti, ja tutkimuksia on tehty eri puolilla maailmaa. Suurilta osin tutkimukset ovat kohdistettu ala- ja yläkoulu asteille. Päiväkodeissa tehtyjä tutkimuksia on sen sijaan huomattavasti vähemmän. Yksi päiväkodeissa tehty tutkimus Filosofiaa lapsille - ohjelman käytöstä toteutettiin Kreikassa Patraksen kaupungissa. Tutkimukseen osallistui yhteensä 30 viisi - kuusi-vuotiasta lasta. Lapsia oli kahdesta eri päiväkodista, kummastakin 15 lapsen ryhmä. Toinen ryhmistä oli koeryhmä ja toinen kontrolliryhmä. (Gasparatou & Kampeza, 74.)

Tutkijat halusivat selvittää voidaanko Filosofiaa lapsille - ohjelmaa käyttää päiväkodissa. He halusivat nähdä, josko 4 - 5-vuotiaat lapset olisivat kykeneviä tekemään saduista keskeisiä arviointeja, antamaan selityksiä tarinoiden hahmojen teoille ja asettumaan niiden asemaan. Etenkin he halusivat tutkia löytäisivätkö he todisteita siitä, että Filosofiaa lapsille - ohjelma auttaa kehittämään lasten kriittistä ajattelua. Tutkijat olivat valinneet merkkisanoja, joiden he katsoivat ilmentävän kriittistä ajattelua ja joiden esiintyvyyttä lasten puheessa he mittasi-

vat. Merkkisanat olivat: why, because, in order to, hence, namely, since. (Gasparatou & Kampeza, 73-76.)

Tutkijat valitsivat filosofointi tuokioiden viriketeksteiksi kahdeksan kuvitettua tarinaa jotka kaikki olivat helposti saatavilla ja joita käyttämällä opettajat saivat muodostettua lapsiryhmästä tutkivanyhteisön. Opettajat kummastakin ryhmästä osallistuivat omanryhmänsä filosofointi tuokioiden ohjaamiseen vuorollaan. Kontrolli ryhmän opettajille ei tarjottu perehdytystä Filosofialla lapsille - ohjelmaan, heitä kysyttiin lukemaan tarinat niin kuin he tavallisesti lukivat ja keskustelemaan niistä lasten kanssa. Koeryhmän opettajia kohdeltiin eri tavoin. Tutkijat tapasivat heidät kaksi kertaa ennen tutkimusprojektin alkua. Heille kerrottiin Filosofialla lapsille - ohjelman historiasta, tavoitteista, metodeista sekä odotettavissa olevista tuloksista. Heille annettiin lisäksi pieni käytännön perehdytys Filosofialla lapsille - ohjelman käyttöstä ennen toiminnan alkua. Tämän lisäksi tutkijat tapasivat koeryhmän opettajia kaksi kertaa viikossa tutkimuksen ajan, ennen ja jälkeen jokaisen filosofointi tuokion. Tapaamisissa he kävivät luettavat tarinat läpi ja pohtivat miten niitä voisi käsitellä. Tutkijat olivat paikalla myös koeryhmän tuokioissa nauhoittamassa keskustelut, ja lisäksi antamassa jälkepäin palautetta opettajille toiminnan kulusta. (Gasparatou & Kampeza, 74.)

Koeryhmä piti yhteensä 10 tuokiota, yhdessä he päättivät säännöt ryhmän toiminnalle, kahdeksassa he kävivät läpi tarinoita ja viimeisessä tuokiossa he veivät toiminnan päätökseen. Kontrolliryhmä piti yhdeksän tuokiota, he eivät pitäneet tuokiota jossa sovittiin ryhmälle säännöt mutta muuten he toimivat samalla tavoin kuin koeryhmä. Kaikki istunnot taltioitiin nauhurilla, ja nauhoitukset toimivat tutkimusmateriaalina josta merkkisanoja etsittiin. Tutkimuksesta kerätty data oli pieni otanta, eikä siitä voida tehdä tilastollista analyysia. Tutkimus kuitenkin osoitti, että viisi - kuusi-vuotiaat lapset ovat kykeneviä kehittämään kriittisen ajattelun taitoja, sillä he käyttivät merkkisanoja useasti vastauksissaan. Koeryhmän lapset käyttivät merkkisanoja 13,24 % enemmän kuin kontrolliryhmän lapset. Etenkin sanojen because ja why käyttö lisääntyi. Aikuisten kohdalla ero oli suurempi, koeryhmän aikuiset käyttivät merkkisanoja 26,48 % enemmän kuin kontrolliryhmän aikuiset. (Gasparatou & Kampeza, 77.)

Tutkijat uskovat, että koeryhmän opettajat käyttivät merkkisanoja useammin kuin kontrolliryhmän opettajat, johtuen heidän saamastaan perehdytyksestä Filosofialla lapsille - ohjelman toteuttamiseen. Tutkijoiden antaminen ohjeiden mukaan opettajien tulisi vaatia lapsilta perusteluita mielipiteilleen ja opettajien tulisi tuokioita ohjatessa käyttää merkkisanoja puheessaan. Tutkijat myös tiedostavat, että taulukoiden valossa voisi väittää lasten matkineen opettajien puhetta. Vaikka tilanne olisikin niin, on hyvä muistaa, että lapset oppivat monia asioita matkimalla esimerkkiä. Käyttämällä näitä sanoja ja harjoittamalla pätevää kriittistä ajattelua lisätään myös lasten mahdollisuuksia oppia kriittisen ajattelun taitoja. (Gasparatou & Kampeza, 79.)

7.2.1 Hyvä ajattelun määritelmä filosofiaa lapsille ohjelmassa

Filosofointi yhdessä lasten kanssa auttaa esimerkiksi lapsia kehittämään sosiaalisia ja kielellisiä taitoja. Filosofiaa lapsille - ohjelmassa nämä asiat eivät kuitenkaan ole pääasiallisena tarkoituksena, ne ovat enemmänkin positiivinen lisä, jonka filosofointi tuottaa. Filosofiaa lapsille - ohjelman ihanteellisena ja tärkeimpänä tarkoituksena on päätyä dialogin kautta yhteen tai useampaan järkevään filosofiseen arvostelmaan. Järkevä filosofinen arvostelma on Filosofiaa lapsille - ohjelmassa keskeinen käsite, jonka merkitystä on selitetty avaamalla käsitteen muodostavat kolme sanaa, järkevä, filosofinen ja arvostelma.

Filosofiaa lapsille - ohjelmassa järkevä arvostelma edellyttää kolmea tekijää. Järkevän filosofisen arvostelman tulee olla hyvin perusteltu (well-reasoned), asioista perillä (well-informed) ja henkilökohtaisesti merkityksellinen (personally meaningful). Hyvän päättelyn ja perustelun hahmotus on Filosofiaa lapsille - ohjelmassa melko avonainen, sillä ohjelmaa ei ole sidottu mihinkään tiettyyn päättelmissjärjestelmään tai - käsitykseen. Filosofiaa lapsille - ohjelman käytäntöön ja teoriaan on kuitenkin suuresti vaikuttanut Lipmanin kolminainen hahmotelma luovasta, kriittisestä ja huolehtivasta ajattelusta hyvän ajattelun lajeina. Ratkaisevan arvostelman on tarkoitus perustua pitäviin argumentteihin ja hyvään todistusaineistoon, jotta arvostelma voidaan katsoa oikeutetuksi. (Gregory 2008, 19.)

Filosofiaa lapsille - ohjelmassa asioista perillä olevan arvostelman edellytyksenä on, että sen tieto on peräisin monista eri näkökulmista ja se on osoittanut kestäväyytensä yhteisöllisessä keskustelussa. (Gregory 2008, 20.) Yhteisöllisyys on Filosofiaa lapsille - ohjelmassa keskeinen ajatus, ja hyvän ajattelunkin katsotaan olevan kahdessa suhteessa sosiaalinen ilmiö. Ensinnäkin saadakse kyvyn ajatella hyvin, yksilön tulee ottaa osaa ajattelevaan yhteisöön. Yhteisössä yksilön ajattelu tulee haastetuksi, avustetuksi ja ajattelusta tulee selkeämpää, johdonmukaisempaa ja mielikuvituksellisempaa. Toiseksi vaikka yksilöllinen ajattelu olisi kuinka etevää, niin se on silti alttiina virheille ja rajoittunutta. Joutuessaan vastaamaan vertaisryhmälle se mitä luultavimmin vahvistuu. (Gregory 2008, 20.)

Filosofiaa lapsille - ohjelman tapa korostaa henkilökohtaista merkityksellisyyttä ajattelussa erottaa sen muista ajattelutaitojen opetuksen opetussuunnitelmista. Filosofiaa lapsille - ohjelmassa järkevät filosofiset arvostelmat voivat olla yksin tai ryhmässä saavutettuja, mutta siitä huolimatta niiden on tarkoitus olla merkitseviä yksilölle tai ryhmälle, joka ne on tehnyt. Näin ajatellen henkilökohtainen merkittävyys tarkoittaa sitä, että järkevän filosofisen arvostelman tekijä on itse löytänyt tien sen tykö. Hän on oikeasti tuntenut, että arvostelman tekeminen on tarjonnut hänelle mahdollisuuden oikaista omaa ajatteluaan sen sijaan, että tulisi muiden oikomaksi. Henkilökohtaisesti merkityksellinen arvostelma myös ilmaisee arvostel-

man tekijän persoonan piirteitä, ja on varteenotettava hänen henkilökohtaiselle kokemukselleen. Lasten kehityksen kannalta tämä kohta on tärkeä, sillä pienellä lapselle oman sisäisyyden kehittäminen on tärkeä kehitysvaihe. Oman sisäisen maailman rakentaminen kestäväälle pohjalle ei tapahdu vain jäljentämällä valmista mallia, vaan se vaatii ympäröivän kulttuurin ja normiston sisäistämistä omaksi henkilökohtaiseksi kokemusmaailmaksi ja puheeksi.

Edellä mainitut kolme kriteeriä järkeville filosofisille arvostelmille ovat Filosofiaa lapsille - ohjelmassa toisistaan riippumattomia. Arvostelma voi siis täyttää minkä tahansa yhden kriteerin täyttämättä kahta muuta. Toisin sanoen, arvostelma voi esimerkiksi olla hyvin perusteltu olematta kuitenkaan hyvin perillä asioista. Kriteerit järkevälle filosofiselle arvostelmalle kuitenkin riippuvat toisistaan niin, ettei niistä yhtäkään voida täyttää ilman että vähän täyttäisi myös muita. Filosofiaa lapsille - ohjelmassa tärkeimmäksi painotukseksi tulisi ymmärtää näiden kolmen kriteerin keskinäisriippuvuus, ja tämän johdosta termiä järkevä käytetään arvostelmasta, joka ilmentää kaikkia kolmea piirrettä. (Gregory 2008, 20.) Edellä kuvattujen kriteerien perusteella voidaan käsittää mitä Filosofiaa lapsille - ohjelmassa tarkoitetaan järkevällä ajattelulla, ja näin termi järkevä filosofinen arvostelma tulee selkeämmäksi.

Filosofiaa lapsille - ohjelmassa dialogin lopputuloksena ei ole päätyä vain järkevään arvostelmaan, vaan arvostelman tulee olla sisällöltään filosofinen esimerkiksi esteettinen, eettinen, metafyyinen tai poliittinen. Filosofiaa lapsille - ohjelmassa filosofisella tutkailulla tarkoitetaan lasten kysymysten, arvoitusten ja ongelmien tutkailua. Dialogin pohjaksi varatun viriketekstin, esimerkiksi Filosofiaa lapsille - ohjelmaa varten luodun filosofisen lasten romaanin, on tarkoitus herättää lapsissa kysymyksiä jotka luonteeltaan ovat filosofiaa. Esiin nousevien kysymysten on tarkoitus olla sellaisia, joihin lapset voivat suhtautua omakohtaisesti ja tunnistaa oman kokemuksensa filosofisesti ongelmallisia seikkoja. Filosofiaa lapsille - ohjelman pedagogiikka luottaa yhdysvaltalaisen filosofi John Dewey ajatukseen, että filosofiset kategoriat, kuten estetiikka, etiikka, politiikka ja niin edelleen, luonnehtivat useimpien ihmisten tavanomaisia kokemuksia ennemmin kuin tavallisesta kokemuksesta eroavia älyllisiä tai sisäpiirittäviä kokemuksia. Samaan oletukseen liittyy ajatus, että lasten sekä nuorten kokemuksiin sisältyy filosofia ominaisuuksia yhtä lailla kuin aikuistenkin kokemuksiin. (Gregory 2008, 20.)

Filosofia ymmärretään Filosofiaa lapsille - ohjelmassa osaksi inhimillistä elämää, ja tavallisesti filosofisista arvostelmista muodostuu väittämiä siitä mitä uskoa ja arvostaa tai mitä tehdä läsnä oleville mahdollisuuksille tai ongelmille. Lipman on erotellut Filosofiaa lapsille - ohjelmaan kahdenlaisia arvostelmia, huipentavia - sekä välittäviä arvostelmia. Huipentavat arvostelmat voivat olla esimerkiksi eettisiä tai poliittisia arvostelmia, ja ne liittyvät suoraan eri elämäntilanteisiin, joihin ne myös tuovat vankkuutta ja päättäväisyyttä. Välittävät arvostelmat taas voivat koskea esimerkiksi syysuhteita, samuutta ja eroa sekä asiaankuuluvuutta. Ne saavat merkityksensä, siitä miten ne auttavat matkalla kohti huipentavia arvostelmia, esi-

merkiksi vankempaa arvostelmaa siitä kuinka ystävyyttä tulisi vaalia tai kohentaa omaa terveyttä. (Gregory 2008, 20.)

Puhuttaessa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista oleellista on ymmärtää, että tarkoitus ei ole opettaa lapsille filosofiaa siinä perinteissä mielessä, joka monilla filosofian opetuksesta saattaa olla. Tarkoituksena ei siis ole opetella keskeisiä ja kuuluisia filosofeja tai tutkia heidän ajatuksiaan, ja näin oppia tuntemaan filosofian historiallinen kaanon. Sen sijaan tavoitteena on saada lapset ajattelemaan vapaasti, luovasti, yhteisöllisesti ja yhdessä omaa ajatteluaan kehittämällä ja korjaten (oppiminen.yle.fi.). Sanonnan mukaan tarkoituksena ei ole puhua filosofiasta vaan puhua filosofiaa.

8 Bloggaaminen

Blogi on sanana hyvä esimerkki siitä kuinka teknologia tuo mukanaan kieleen uusia vierasperäisiä sanoja. Terminä se on vakiinnuttanut asemansa suomenkielessä, vaikka eri kirjoitusohjelmat sen edelleenkin alleviivaavat punaisella. Valtaosalle väestöstä ei tarvitse tarkemmin selittää mikä on blogi ja mitä henkilö tekee kun hän harrastaa bloggaamista. Monella tuntuu olevan kokemusta blogeista joko lukijana, bloggaajana tai jonkin muun yhteyden kautta. Se mistä blogit ovat saaneet alkunsa, tai mitä asioita aloittavan bloggaajan on hyvä tietää, ovat taas kysymyksiä mihin monet eivät osaa vastata. Vaikka bloggaaminen yleisesti yhdistetään vapaa-ajan harrastukseksi, on se monissa yrityksissä otettu käyttöön tehostamaan organisaation toimintaa. Blogin suomat mahdollisuudet organisaatioille ja julkishallinnolle, ovat asioita joita ei kannatta jättää huomioimatta. Internetin ilmenemismuotona blogit ovat yksi parhaisista esimerkeistä. Niissä yhdistyvät yksilön vapaus ilmaisuun, vuorovaikuttaminen, vapaa tiedonvälitys ja yhteisöllisyys. (Korteso 2009, 59.)

8.1 Blogien historiaa

Blogien kohdalla ei voida puhua kovin mittavasta historiasta, sillä Internet ja muu nykyinen informaatioteknologia on suhteellisen tuore ilmiö. Blogien historiaa voidaan seurata vuoteen 1995, jolloin tamperelainen opiskelija Kanerva Eskola kirjoitti kotisivuilleen lyhyen päivämäärällä merkityn tekstin, jossa hän kertoi hyvin nukutuista yöunista. Samassa tekstissä hän pohti myös muita oman elämänsä ajankohtaisia asioita. Tuolloin ei vielä ollut käytössä termiä ”blogi”, ja Eskola käyttikin sen sijaan termiä päiväkirja. Jälkikäteen Eskolan tekstiä tarkastelemalla voidaan todeta sen muistuttavan tyypillistä blogimerkintää, se on lyhyt, ajankohtainen sekä henkilökohtainen ja aiheesta toiseen siirtyään nopeasti. Parin kuukauden kuluttua hän pohti kotisivuillaan nettipäiväkirjan pitämiseen liittyviä ongelmia eri kysymysten kautta, esimerkiksi ”Mitä muut minusta ajattelevat?” ja ”Mitä tapahtuu niille ihmisille jotka mainitsen

päiväkirjassani?”. Esimerkin kaltainen omaa kirjoitusta koskeva metateksti on myös blogeille tunnusomainen piirre. (Kilpi 2006, 11.)

Pari vuotta tästä eteenpäin yhdysvaltalainen ohjelmoija John Barger alkoi kutsua Robot Wisdom nimistä Internet sivuaan termillä ”Weblog”. Internetsivuilleen Barger keräsi linkkejä mielenkiintoisiin verkkopalveluihin ja varusti linkit pienillä kuvauksilla linkkien sisällöstä. Bargerin käyttämä termi ”weblog” oli yhdistelmä sanoista ”web” eli verkko ja ”log” eli lokikirja. Vuonna 1999 Peter Merholz muokkasi termiä lisäämällä siihen välilyönnin, jolloin termistä muodostui näppärä sanaleikki ”we blog” eli me bloggaamme. (Kilpi 2006, 11.)

Myöhemmin samana vuonna kun Merholz oli sanaleikillään puhunut bloggaamisesta, amerikkalaisyhtiö Pyra Labs julkaisi Blogger nimisen verkkopalvelun. Blogger palvelu tarjosi sivuston, jolla kenen tahansa oli mahdollista aloittaa oman blogi ja julkaista siellä haluamaansa sisältöä. Palvelun perusominaisuudet olivat käyttäjille täysin maksuttomia, mutta lisäominaisuudet maksullisia. (Kilpi 2006, 12) Monet nykyisistä blogipalveluista, kuten wordpress.com toimivat samalla periaatteella. Bloggaamisen suosio lähti Bloggerin myötä rajuun kasvuun, mikä näkyi palvelun kävijämäärissä. Pienellä yhtiöllä ei ollut resursseja tarjota palveluitaan suurelle kävijämäärälle, ja yhtiön palvelimet olivat toisinaan ongelmissa. (Kilpi 2006, 12.)

Vuonna 2003 Google osti Pyra Labsin, ja kaupan kautta liitti Bloggerin osaksi omia palveluitaan. Tämä teki samalla kaikista Bloggerin ominaisuuksista ilmaisia ja paransi palvelun teknistä vakautta. Vuonna 2004 Bloggeria kehitettiin ennestään ja sen ominaisuuksiin lisättiin esimerkiksi CSS-teknologiaa hyödyntävät sivupohjat, käyttäjäkommentit sekä blogimerkintöjen lähettäminen sähköpostin kautta. (Kilpi 2006, 12.)

Vuosi 2004 oli blogien historiassa eräänlainen käännekohta. Vuoden 2004 presidentinvaaleissa Yhdysvalloissa blogit nousivat esiin merkittäväällä tavalla ja ottivat paikkansa vakavasti otettavana mediana. Vaalien valtuusalueet hyödynsivät bloggaajia vaalikampanioissa ja hyväksyivät heitä puoluekokouksiinsa perinteisen lehdistön rinnalle. Poliittisten blogien etuna verrattuna perinteisiin medioihin on, että niiden kirjoittajat voivat rohkeasti ja häpeilemättä ottaa kantaa eri asioihin. Tavallista journalismia ohjaa taas pyrkimys tasapuolisuuteen, kun taas bloggaaja voi ikään kuin asettua hyvänä pahaa vastaan. (Kilpi 2006, 13.)

Vaikka termi blogata sai syntynsä 1990-luvun loppu puolella, juontavat sen tyylilliset juuret paljon kauempaa historiasta. Vuosina 1711-1714 Richard Steele ja Joseph Addison julkaisivat Lontoossa The Spectator nimeä kantavaa lehteä. The Spectatoria voidaan monella tapaa pitää nykyisen blogikirjoittamisen varhaisena esi-isänä. Lehden sivuilla sekoiteltiin henkilökohtaisia huomioita, muistelmia, ajankohtaisia asioita sekä yhteiskunnallisia pohdintoja tavalla,

joka muistuttaa suuresti nykypäiväistä blogikirjoittamista paljon enemmän kuin esimerkiksi perinteistä sanomalehteä. (Kilpi 2006, 12.)

8.2 Blogien terminologia

Blogikulttuuriin, niin kuin moniin muihinkin aihepiireihin, sisältyy useita termejä joiden tuntemisesta on hyötyä bloggaajille ja blogeista kiinnostuneille. Jos bloggaaja haluaa, että hänet otetaan vakavasti, on tärkeää tuntea ne keskeiset käsitteet jotka bloggaamiseen liittyvät. Useat blogikulttuurin termeistä liittyvät erilaisiin blogien teknisiin ominaisuuksiin, ja näin niiden tuntemisesta on hyötyä myös muissa verkkoympäristöissä. Seuraavaan on valittu ne keskeiset termit, joita aloittavan bloggaajan on hyvä tuntea.

Blogi on yksilön tai yhteisön ylläpitämä verkkosivu, jolla sivuston uusin sisältö on aina ylimmäisenä (Kortesuo & Kurvinen 2011, 10.). Sivustolla voidaan julkaista tekstiä ja multimediaa, ja sitä päivitetään melko usein, yleisesti vähintään kerran kuukaudessa (Alasilta 2009, 36.). Blogi voi olla joko julkinen tai vaihtoehtoisesti rajattu vain tietyille käyttäjäpiirille. Blogeissa vanhat tekstit sekä kuvat säilyvät muuttumattomina, eikä niitä esimerkiksi parannella jälkikäteen. Blogi ei siis ole yksikirjoitus verkkosivulla, vaan se käsittää sivun koko sisällön. Tavanomaisesti blogeissa on myös kommentointi mahdollisuus. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 10.) Bloggaaminen on nykyään saanut alalajikseen mikro- sekä nanobloggaamisen. Mikrobloggaamisessa postauksen ylärajana pidetään 140 merkkiä. Raja on muodostunut siitä, että se on Twitter -viestipalvelussa viestin yläraja. Nanobloggaaminen on taas viestimistä yhdellä tai parilla sanalla. Mikro- ja nanobloggaamista tehdään pääasiallisesti yhteisöllissä sosiaalisen median verkkopalveluissa kuten Twitterissä ja Facebookissa. Mahdollista on pitää kummankin mallin mukaista blogia perinteisessä blogipalvelussa kirjoittamalla ainoastaan huomattavasti lyhyempiä postauksia. (Kortesuo 2009, 17-18.)

Postaus on yksittäinen blogissa oleva artikkeli, jota toisinaan kutsutaan myös ”entryksi”. Postaus on useimmiten kirjoitettua tekstiä, mutta se voi olla myös kuva, video tai esimerkiksi piirros, jonka bloggaaja on halunnut blogissaan julkaista. Jokaiselle postaukselle on tärkeää olla oma suora osoitteensa, koska se tekee lukijoille helpommaksi viitata blogin tiettyyn yksittäiseen postaukseen esimerkiksi linkillä. Postaukset ovat myös aikaleimattuja, jotta lukija voi arvioida postauksen sisällön ajantasaisuutta. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 10.)

Kaikkien blogien muodostamaa yhteisöä kutsutaan **blogosfääriksi**. Se, että tällainen kaikkien blogien muodostama yhteisö olisi jotenkin havainnollisesti olemassa, on kyseenalainen väite. Blogien määrä maailmassa on niin suuri ja tuo määrä kasvaa hyvin nopeasti, että kaikkien niiden saattaminen yhdeksi yhteisöksi vaikuttaa mahdottomalta. Vuonna 2011 arvioitiin maail-

massa olevan 164 miljoonaa blogia. Blogien määrän lisääntymisestä kertoo se, että vuonna 2004 blogeja oli kolme miljoonaa. (Treanor 2015.) Muutamassa vuodessa blogien määrä oli siis lisääntynyt huomattavasti. Vaikka blogeja on paljon, ovat ne sidoksissa toisiinsa ainakin kahdella tavalla, linkeillä ja kommentteilla. Blogit sisältävät usein linkkejä toisiin blogeihin, ja linkit ovat bloggaajan tapa osoittaa mitä blogeja hän itse arvostaa. Kommentit ovat yksi blogien tunnusmerkki, ja monesti blogien antoisin sisältä löytyy kommenttien varaan rakentuneesta keskustelusta. (Kilpi 2006, 17.) Kommentteihin voi myös lisätä linkkejä eri blogeihin, joihin haluaa viitata ja näin blogosfääri muodostuu tiiviimmäksi.

Internetissä on sivustoja, jotka kokoavat useita blogeja yhden sivuston alle, ja toimivat näin eräänlaisina blogosfäärin keskipisteinä, esimerkiksi suomalainen Blogilista.fi on tällainen sivusto. Rekisteröityneet käyttäjät voivat lisätä oman bloginsa blogilistalle, mistä se on helposti löydettävissä. Palveluun voi lisätä myös hakusanoja, joilla blogin löytää sekä esittely tekstin blogista. Blogilista pitää myös tilastoja luetuimmista blogeista, sekä esittelee etusivulla tuoreita blogikirjoituksia. Blogilistalle on lisättyä vuonna 2015 yhteensä 60759 blogia (blogilista.fi 2015.).

Syöte eli feedi on blogin käyttäjäystävällisyyden kannalta tärkeä toiminto, joka kannattaa tarjota lukijoille. Syötteen avulla lukija voi tilata blogin esimerkiksi sähköpostiinsa. Tilattuaan syötteen, lukija saa tiedon aina kun blogiin ilmestyy uusi postaus, eikä hänen täydy käydä erikseen blogilla tutkimassa onko blogi päivittynyt. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 11.)

Blogrollilla tarkoitetaan blogisuosituslistaa, se kertoo lukijoille mitä blogeja blogin ylläpitäjä itse lukee. Blogroll auttaa verkostoitumisessa, sekä blogosfääriin liittymisessä. Omalle blogrollille on suositeltavaa lisätä blogit joita pitää parhaana huolimatta siitä, että ne olisivat kilpailevia blogeja. Suosittelemalla toisten blogeja on mahdollista, että muut suosittelevat myös sinun blogia ja oman blogin näkyvyys kasvaa. Oma suosituslistan kanssa on kuitenkin hyvä olla maltillinen ja pitää selkeät rajat mitä blogeja suosittelee, esimerkiksi tuttavien pitämää huonoa blogia ei välttämättä kannata suositella vain koska bloggaaja on oma tuttava. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 11.)

Tagit ovat tunnisteita sekä avainsanoja, joiden avulla lukija voi siirtyä suoraan häntä kiinnostavaan aihepiiriin. Löytäessään kiinnostavan postauksen, hän voi helposti etsiä blogista muita saman tagin alle merkittyjä postauksia. Tagit ovat tavallisesti näkyvillä blogin sivupalkissa tagipilvenä. Tagipilvessä kirjainkoko kertoo aihepiirin näkyvyydestä eri postauksissa. Mitä isommalla tagi on pilveen merkitty sitä enemmän se aihepiiri on blogissa esillä. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 11-12.)

9 Bloggaamisen aloittaminen

Blogin aloittamiseen ei tarvita suurta tietoteknistä osaamista. Käyttämällä esimerkiksi valmiita blogialustaa, kuten wordpress.com sivustoa, saat blogin luotua muutamalla klikkauksella. Näin ajatellen blogin aloittaminen on tehty käytännön kannalta hyvin helpoksi. Bloggauksen aloittamisen ongelmat eivät useinkaan liity tietoteknisen osaamisen puutteeseen, vaan enemmänkin blogin sisältöön. Haasteita alussa tuovat esimerkiksi blogin nimeäminen, itselleen sopivan blogialusta valitseminen sekä aiheen rajaaminen, josta blogia aikoo pitää.

Bloggaus on myös julkistamista. Julkaiset jotain Internetiin kaikkien nähtäväksi ja arvioitavaksi. Näin ajatellen siihen liittyy samoja haasteita, kuten muun laiseen julkaisutoimintaan. Kysymykset, kuten miten reagoida ilkeään palautteeseen, mitä jos ketään ei kiinnosta blogini, mitä jos en keksi mitään sanottavaa tai teen nolaan itseni, ovat kysymyksiä jotka bloggauksen aloittamisessa saattavat pyöriä mielessä.

9.1 Aiheen sekä näkökulman valinta

Jotta blogista saisi tehtyä hyvän, on tärkeää valita aihe josta on oikeasti kiinnostunut. Ihmisten puheesta ja tekstistä voi huomata onko henkilö kiinnostunut aiheestaan vai ei. Valitsemalla itseään motivoivan aihe-alueen on helpompaa antaa lukijoille parhaimpansa. Lopulta oma kiinnostus välittyy teksteissä lukijoille. Aiheen voi löytyä esimerkiksi harrastuksesta omasta asiantuntemus-alueelta tai se voi liittyä omaan työhön tai yritykseen. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 17.)

Aiheen valinnan jälkeen on hyvä miettiä, mistä näkökulmasta aikoo aihepiiriä tarkastella. Aihepiiri ja näkökulma eivät siis ole synonyymejä. Siinä missä aihepiiri kattaa tekstin substanssin eli sisällöllisen aineksen, tuo näkökulma esiin taas persoonan. Helpoin näkökulma on luultavasti oma kiinnostus valittuun aiheeseen, mutta blogia suunniteltaessa voi ottaa erilaisia rooleja suhteessa aiheeseen. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 17.) Esimerkiksi videopelaamisesta hyvin paljon kiinnostunut bloggaaja voisi blogissaan puhua oman kiinnostuksensa puolesta, sekä jakaa pelaamiseen liittyviä vinkkejä ja esitellä uusia julkaistavia pelejä. Toisaalta näkökulmaa valittaessa voi esimerkiksi leikitellä ajatuksella, että kirjoittaisi vastakkaisesta näkökulmasta tai tarkastelisi aihetta hyvin kriittisesti, esimerkiksi bloggaaja voisi kokeilla kirjoittaa videopelaamisen haitallisista vaikutuksista pelaajiin.

Blogille valittu aihe-alue kannattaa myös rajata huolellisesti. Mikäli haluaa olla ammattimainen bloggaaja, ei kannata pitää niin sanottua elämäblogia, jossa käsittelee aiheita laidasta laita, kirjoittaen vähän kaikesta tyylisesti. Ongelma on, että aihe-alue on liian laaja, ja vain harva jaksaa kiinnostua juuri samasta aihealueesta kuin kirjoittaja. Poikkeuksena voi olla julkisuuden henkilöt, jotka oman julkisuuden ansiosta saavat elämälleen suurta yleisöä. Täl-

löin blogi voikin olla tehokasta tapa edistämään omaa uraa julkisuudessa. Vastakohtaisesti oman blogin lukijakunta voi jäädä pieneksi, jos valittu aihe-alue on niin spesifioitu ja vähän tunnettu, että vain kirjoittajan lisäksi siitä on kiinnostunut pieni joukko ihmisiä. Oman blogin lukijatavoite on siis syytä myös rinnastaa valittuun aiheeseen. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 18.) Muotiblogia tai fitnessblogia pitävä henkilö kerää luultavasti enemmän lukijoita kuin rikospaikkatutkinnan veriroiskeanalyysistä bloggaava henkilö.

9.2 Blogin nimeäminen

Blogin nimi on se jälki, joka maailmalle jätetään muistettavaksi. On siis hyvä valita nimi, joka on helppo muistaa. Valittu nimi voi liittyä blogin aiheeseen suoraan tai välillisesti. Nimessä voi käyttää blogin aiheeseen liittyviä tunnettuja termejä, hakusanoja joita käytetään paljon tai myös omaa nimeä. Hyvän nimen tunnusmerkkejä on helppo muistettavuus, aihe-piiriin liittyvyys, sopivuus eri verkkomedioihin ja jämäkkyys. Valittu nimi saattaa seurata bloggaaja pitkälle, ja on mahdollisesti nimi jonka kautta bloggaaja tullaan muistamaan. On selvää, että blogin nimen päättäminen ei ole pieni seikka, vaan siihen on hyvä panostaa.

Teoksessa ”Blogimarkkinointi - blogilla mainetta ja mammonaa” (2011) Katleena Kortesuo ja Jarkko Kurvinen (2011) ovat listanneet 12 erilaista blogin nimeämistyyliä. Listaus ei ota kantaa siihen ovatko blogien nimet huonoja vai hyviä, vaan tarkoituksena on tuoda esiin eri tapoja nimetä blogi. Blogin nimessä voi käyttää yhtä tai useampaa nimeämistyyliä, yhdistelemällä eri tyyliä voi löytää omaperäisen ja vetovoimaisen nimen.

Ensimmäinen tyyli on nimetä blogi käyttäen oman alan erityistermiä. Etuna tyyliässä on se, että se kertoo välittömästi minkä alan blogista on kysymys. Lisäksi nimi saattaa tuoda ilmaista hakukone näkyvyyttä. Aina kun tietoa haetaan valitulla termillä, on hakukoneen hakutuloksissa näkyvissä kyseisellä termillä nimetty blogi. Mikäli on lanseeraamassa uutta termiä esimerkiksi omaan yritykseen liittyen, kannattaa se valita blogin nimeksi. Näin termin saa liitettyä omaan yritykseen helpommin, ja brändättyä omaa osaamistaan aihepiirin sisällä. Esimerkkejä oman alan erityistermillä nimetyistä blogeista ovat Hyvejohtajuus, Kulutusjuhla sekä Asiakas-kokemus. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 20-21.)

Toisessa tyyliässä nimi nimeen liitetään sanaleikki jostakin oman aiheen termistä. Sanaleikin liittäminen nimeen sopii blogiin joka on tyyliiltään rento, konservatiiviseen tai asiakeskeiseen blogiin tämä nimeämistyyli ei välttämättä sovi yhtä hyvin. Tyylin mukaisia blogi nimiä ovat esimerkiksi Buzzikuski, Pastanjauhantaa ja Ilmestyskirjanpito. (Kolmas tyyli on blogin nimeäminen sanalla, joka ei liity millään tavalla aiheeseen, mutta tuottaa tavoitellun mielleyhtymän. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 21- 22.) Tästä esimerkkinä suosittu vuonna 2002 perustettu blogi Pinsi. Pinsi tarkoittaa saksalaista koirarotua, mutta blogin aiheena ei kuitenkaan ole

kyseinen koirarotu, vaan blogissa käsitellään kirjoittajien mielestä mielenkiintoisia asioita, ja yksityiskohtaista aihe-alueita ei ole valittu. Ylläpitäjät pitivät koirista ja Pinseri nimenä oli ylläpitäjien mielestä hauska nimi blogille, mikä johti nimen valintaan. (pinseri.com 2015.) Neljännen tyylin mukainen blogi on nimetty, käyttäen nimessä sanontaa, kuten esimerkiksi blogeissa Lehmätkin lentäis, Level up! ja Mitvit. Tyyliä on hyvät sekä huonot ominaisuudet. Sanonta jää helposti mieleen ja muistiin, sekä luo valmiiksi mielikuvia. Huonon puoleena on sanonnan mahdollinen yleisyys. Yleistä sanontaa käytetään Internetin keskustelupalstoilla paljon, joten etsiessä blogia nimellä hakukone antaa paljon tuloksia jotka eivät liity haettuun blogiin. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 22.)

Viides tyyli on alkusoinnun käyttö nimessä. Alkusointu on melko perinteinen ja yleinen tyyli, minkä johdosta sen ei ole kannattava olla ainoa tyylikeino blogin nimessä. Parhaiten se toimii, kun alkusointu yhdistetään johonkin toiseen nimeämistyyliin. Toimivia esimerkkejä tästä ovat Mieto Marinadi, Harmaa hattu sekä Suomenesuojelija. Kuudennessa tyyliä valitaan tavallinen ja jopa tylsä sana, joka muutetaan tuoreeksi odottamattomalla laatu- tai lukusanalla, esimerkiksi Villi planeetta tai Yellow Mineral Industries. Seitsemäs keino, absurdus, hyvin huumoriblogiin tai sarkasmin sävyiseen blogiin, kuten blogeissa Ahteri Pehdomaan Tanssikoulu tai Ajatusten miljoonalaatikko, on tehty. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 23.)

Kirjan kahdeksas tyyli on helppo ja toimiva tapa nimetä blogi, se on nimen keksiminen jossa on jokin aihepiiriin viittaava sijainti. Blogit Arkistokaapilla sekä Tuolin ja näppäimistön välissä, on nimetty tämän tyylin mukaisesti. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 24.) Neutraalimpi tapa aikaisempiin verrattuna, on kirjan yhdeksäs tapa eli suora viittaus omaan aihepiiriin. Nimi on tällöin yleensä partitiivimuodossa, eikä se liiemmin ärsytä lukijaa, mutta ei mahdollisesti painu mieleen. Partitiivimuotoista viittausta omaan aihepiiriin on käytetty blogeissa Havaintoja digimaailmasta ja Merkintöjä mediasta. Kymmenennessä tyyliä keksitään itse jokin titteli tai tehtävänimeke, jota käytetään blogin nimenä, esimerkiksi Suomensuojelija tai Purkkiarmeijan komentaja. Jos blogi on keskittynyt jonkin alan kehittämiseen, voi käyttää kirjan yhdeksäntoista tyyliä ja nimetä blogin tavoitteen mukaan. Tavoitenimeä käyttäessä on hyvä pitää huolta, että blogin sisältö todella auttaa lukijaa kohti blogin nimen mukaista tavoitetta. Tavoitteella nimetyistä blogeista esimerkkejä ovat, Taitavaksi kouluttajaksi ja Presentoi paremmin. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 24.)

Kirjan listauksen viimeinen tyyli on blogin nimeäminen omalla nimellä tai firman nimellä. Tyyli on selkeä, ja siihen liittyy huonoja sekä hyviä puolia. Etsiessä hakukoneella nimeä, löytyy nimen takana olevan blogi samalla helposti, ja oman nimen löytymistodennäköisyys kasvaa. Toisaalta taas omalla nimellä esiintyvälle blogille, ei synny helposti omaa identiteettiä. Mikäli blogilla on tarkoitus tehdä rahaa esimerkiksi kauppaamalle se eteenpäin, ei blogin nimeksi voi valita omaa nimeään. Nimeäminen firman mukaan voi tuottaa hankaluuksia, jos esimerkiksi

firman nimi vaihtuu. Tällöin myös blogin nimeä tulee muuttaa, minkä johdosta samalla myös blogin osoite muuttuu ja aiemmin kerätty hakukonenäkyvyys menetetään. Mikäli bloggaaja on yksityisyrittäjä, joka on varma, että firman nimi ei tule muuttumaan, on bloggaaminen firman nimellä hyvä vaihtoehto. (Kortesus & Kurvinen 2011, 25.)

Olipa valinta blogille minkä tyylin mukainen, on tärkeää pitää huoli, että blogin nimi vastaa sen postattua sisältöä. Jos blogin nimeksi on valittu hauska ja huvittava nimi, on postauksien hyvä jatkaa valittua tyyliä. Neutraalia nimeä kantavan blogin sisällöltä voisi taas odottaa raportoivaa, uutisoivaa sekä havainnoivaa lähestymistapaa. (Kortesus & Kurvinen 2011, 25.)

9.3 Tavoitteet blogille

Kuten kaikelle toiminnalle myös bloggaamiselle on hyvä asettaa tavoitteita. Tavoitteiden avulla bloggauksesta tulee rikkaampaa ja antoisampaa. Tavoitteli omalla blogilla sitten taloudellista menestystä tai näkyvyyttä ja mainetta, on blogille hyvä mitattavissa olevia tavoitteita. Mitattavia tavoitteita voivat olla esimerkiksi lukijamäärä, kommentit ja postauksien lukumäärä. (Kortesus & Kurvinen 2011, 26.) Monet blogialustat tarjoavat diagrammeja ja muita taulukoita näiden tavoitteiden mittaamiseen ja havainnollistamiseen. Jos blogille ei ole asetettu tavoitteita, tämä saattaa näkyä blogin epäsäännöllisessä päivittämisessä. Omat tavoitteet on hyvä pitää kannustavina ja antaa itselleen lupa unelmoida ja haaveilla. Tavoitteet auttavat pitämään bloggaamisen sujuvana ja määrätietoisempänä. Omasta työstä tulee näkyvämpää ja blogin sisällön kehittämisestä mielekkäämpää. (Kortesus & Kurvinen 2011, 26.)

9.4 Kohderyhmän valinta

Blogin perustamisen alkuvaiheissa on hyvä valita blogille kohderyhmä eli kenelle postaukset tarkoitetaan. Huolellisesti valittu kohderyhmä auttaa blogin sisällön suunnittelussa, aikatauluttamisessa ja aiheiden valinnassa. Aluksi on siis hyödyllistä miettiä mitä blogilla haluaa saada aikaan, kenelle blogi on tarkoitettu ja minkä takia sitä luettaisiin. Mikäli omalla blogilla haluaa saada mainetta tietyn piirin sisällä, tulee kohderyhmän löytyä tuon piirin sisältä. Jos tavoittelee blogilla taloudellista hyötyä, kannattaa kohderyhmä valita maksukykyisten ja ostohaluisten ihmisryhmien joukosta. (Kortesus & Kurvinen 2011, 27.)

9.5 Bloggaus vinkkejä

Vaikka bloggauksen aloittaminen käytännössä on helppoa saattaa alkuvaiheen bloggaaja kokea alkuun pääsyn vaikeana. Vaikeuksien taustalla saattavat usein olla ennakkoluuloja ja harhaluuloja bloggaamista kohtaan. Seuraavassa annetaan vinkkejä jotka voivat olla hyödyksi henkilölle joka on aikeissa aloittaa bloggaamisen.

Useat bloggaamista suunnittelevat henkilöt ajattelevat ennakkoon, että itsellä ei riitä riittävästi kirjoitusideoita blogia varten. Ajatus on kuitenkin usein harhaluulo, jonka taustalla on usein kaksi syytä. Yksi syistä on itsesensuuri. Monet alkavat bloggaajat ajattelevat, että postauksen tulee syntyä suuren oivalluksen kautta eikä mitään puolittaista ajatusta tule julkais- ta. Näin monet hylkäävät joukoittain hyviä julkaisu kelpoisia ideoita, koska kokevat niiden olevan riittämättömiä. Bloggaamista ei siis tulisi rinnastaa romaanin tai tutkimuksen tekemi- seen, vaan vaatimustaso on hyvä pitää alempana. Riittää kun kirjoittaa hyvää kohdennettua tekstiä omalle kohderyhmälle. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 28.)

Toinen ongelma on omien hyvien ajatusten ja oivallusten huomiota jättäminen. Päivän aikana saattaa tehdä useitakin hyviä oivalluksia, joista monet voisivat toimia lähteenä hyvälle posta- ukselle. Poimimalla näitä ajatuksia talteen, saa kasattua tarpeeksi materiaalia aktiivisen blo- gin ylläpitämiseen. Omien ajatusten muistiin keräämiseen on monia keinoja. Kannattaa esi- merkiksi kerätä aineistokansiota, johon kerää vastaantulevia mielenkiintoisia blogipostauksia, lehtileikkeitä, Internetlinkkejä tai uutisia. Näin hyvää lähdemateriaalia on aina varastossa. Toinen hyvä tapa on pitää mukanaan muistiinpanovälineitä. Hyvän ajatuksen ylläyttäessä, on mahdollista kirjata ajatus talteen jolloin sitä voi käsitellä helposti uudestaan. Muistiinpanovä- lineenä toimivat nykyisin perinteisen kynän ja paperin lisäksi kännykät sekä tablet - tietokoneet. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 29.)

9.5.1 Pelko tyhjistä ruudusta

Yksi yleinen pelko, joka koskee luultavasti muitakin kirjoittajia kuin vain bloggaajia, on tyh- jän ruudun pelko. Kun tuntee olevansa huono kirjoittaja eikä keksi mitään ideaa kirjoitetta- vaksi, kannattaa hyödyntää omaa aineistokansiota. Aineistokansiosta voi etsiä ideoita tekstille ja alkaa hahmottelemaan tulevaa postausta kerättyjen aineistojen pohjalta. Tärkeintä on kui- tenkin vain alkaa rohkeasti kirjoittamaan, omaa tekstiä voi joka tapauksessa parannella ja muokkaila kirjoittamisen edetessä. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 30.)

Mikäli kokee olevansa huono kirjoittaja, on hyvä muistaa, että kirjoitus on taito siinä missä esimerkiksi ruuanlaitto tai rullalautailu ja siinäkin voi kehittää itseään. Jos haluaa paremmak- si kirjoittajaksi, niin se tapahtuu kirjoittamalla. Kun on löytänyt hyvän aiheen jonka usko- o myös kiinnostavan kohderyhmää, aihe on hyödyllistä jakaa osiin ja käydä läpi kohta kohdalta. Omat ajatukset kannattaa kerätä kasaan ja kirjoittaa asiat ylös jotka haluaa postauksessa kä- sitellä. Näin niistä on helpompi muodostaa yhtenäinen tarina kerrottavaksi. Erityisesti kannat- taa kiinnittää huomiota tekstin sujuvuuteen ja luettavuuteen. Joskus kuitenkin postaus ei tunnu kaikesta huolimatta kehittyvän millään, silloin kannattaa pakottaa aivot rentoutumaan helpolla kirjoitus harjoitteella. Ottamalla hetki aikaa ja kirjoittaa sata sanaa siitä mitä ympä-

rillään näkee. Näin voi ikään kuin nollata aivonsa ja alkuperäisen idean ympärille on helpompi palata. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 30.)

9.5.2 Bloggaaminen omalla nimellä, kuvalla ja yhteystiedoilla

On suositeltavaa blogata omalla nimellä. Useimmat lukijat ovat halukkaita tarkistamaan kenen tekstejä lukevat ja kenen kanssa ovat tekemisissä. Sivusto, joka on liitettävissä nimellä esiintyvään henkilöön, on myös vakuuttavampi kuin nimetön sivusto. Erityisen tärkeää oman nimen käyttö on blogissa, jonka tavoitteet ovat selkeästi rahanhankinnassa. Taloudellista hyötyä tavoittelevissa blogeissa on yleensä mainoksia, tuotearvosteluja sekä sponsoroituja linkkejä eri Internetkauppoihin. Nykyään monet asiakkaat ovat hyvin tiedostavia, ja haluavat tietää kuka blogilla ansaitsee rahaa heidän tekemiensä klikkausten kautta. Voi myös todeta, että oman nimen esiintyminen blogissa ei tee haittaa lukijalle. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 32.)

Tavallisesti oma nimi tuodaan esiin blogin sivupalkkiin lisättävässä esittelytekstissä, vaihtoehtoisesti blogiin voi tehdä myös minusta - tyyliä erillisen sivun. Esittelytekstissä on oleellista kertoa lyhyesti kuka blogia pitää, mitä hän tekee, mistä on kiinnostunut ja mitä mahdollisesti tekee työkseen tai opiskelee. Mikäli kyseessä on vapaa-ajan blogi ja haluaa kertoa työpaikansa, kannattaa kertoa blogin olevan henkilökohtainen eikä se edusta työnantajasi kantaa. Oman kuvan lisääminen esittelyyn on myös hyödyllistä. Kuvan on hyvä olla selkeä kasvokuva josta blogin ylläpitäjä on tunnistettavissa. Käyttämällä samaa kuvaa, eli gravataria, eri sosiaalisen median palveluissa, auttaa lukijoita tunnistamaan sinut paremmin näkömuistin avulla. Valittua kuvaa ei ole kannattava vaihtaa usein, vaan harvoin ja harkitusti. Piirroskuvan käyttäminen esittelytekstissä ei ole suositeltavaa. Piirroskuvaa ei ostata yhdistää blogin ylläpitäjän kasvoihin tämän vieraillessa esimerkiksi messuilla, seminaareissa tai muissa tapahtumissa. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 33.)

9.5.3 Kuvat blogissa

Kuvat tekevät blogista mielenkiintoisemman ja elävämmän näköisen (Kortesuo & Kurvinen 2011, 41.). Kuvat ovat hyvä keino tehdä blogi elävämmäksi (Kilpi 2006, 56.). Kuvia voi käyttää blogissa esimerkiksi taustakuvina tai osana postauksia. Etenkin taustakuvalla omasta blogista voi tehdä persoonallisemman ja vetovoimaisemman näköisen (bloggaaja.fi 2010.). Kuvien käyttö on suositeltavaa myös siksi, että harva ihminen jaksaa käydä läpi pitkää tekstiä jossa ei ole yhtään kuvaa. Kuvat tekevät tekstistä helppolukuisemman, ja sopivilla kuvilla saa liitettyä tekstin aihetta yhteen. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 41.) Kuvien käyttö ei kuitenkaan ole täysin ongelmaton. Internetistä löytyviin kuviin liittyy tekijänoikeudellisia kysymyksiä, jotka on tärkeä ottaa huomioon. Esimerkiksi Googlen kuvahausta löytyneiden kuvien käyttö on hankalaa, sillä kuvien käyttöoikeuksien jäljittäminen on usein vaikeaa. Internetistä löytyy kuitenkin sivustoja, joista voi ladata tekijänoikeusvapaita kuvia omaan käyttöön. Sivustoja löytyy sekä

maksullisia että täysin ilmaisia. Itse kuvaaminen tai piirtäminen on turvallinen vaihtoehto, koska silloin oikeudet kuvaan ovat tekijällä automaattisesti. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 41.) Esimerkiksi tekijänoikeus vapaita kuvapankkeja ovat morguefile.com ja openphoto.net, joiden käyttö on helppoa.

9.5.4 Blogin lisäosat

Blogeihin saa lisättyä paljon erilaisia sekä hyödyllisiä lisäosia. Lisäosista käytetään yleisesti nimeä widget tai sälä. Lisäosilla blogista saa tehtyä käyttäjäystävällisemmän, minkä johdosta lukijat viihtyvät blogilla pidempään. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 43.) Lisäosat tekevät blogista myös ammattimaisemman oloisen, kun sen sisältö ei rajoitu vain teksteihin ja kuviin. Monissa blogialustoissa, kuten esimerkiksi wordpress.com, on valmiina valikko jonka kautta suosituimpia lisäosia on helppo lisätä blogiin. Esimerkiksi käsiterykelmä eli tagipilvi on hyvä ja kätevä lisäosa, joka löytyy monesta blogista. Joissakin blogialustoissa on myös tarjolla lisäosa galluppien tekoon, joiden avulla lukijoiden mielipiteitä voi mitata haluamallaan tavalla. Tavallisia lisäosia ovat myös postauksiin liitettävät suosittelunapit ja syötteet sekä blogin sisäiset peukuttamismahdollisuudet. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 43.)

Valitusta blogialustasta huolimatta, on joitakin blogin kannalta oleellisia toimintoja, joiden käyttöönotto on suositeltavaa. Ensinnäkin kommentointi mahdollisuus on suositeltavaa olla lisättyinä lähes jokaiseen blogiin. Poikkeus tapaukset ovat maailmanluokan huippublogit, joissa kommenttien suuri määrä peittää alleen blogin tarkoituksen. Kommentit tuovat postauksiin vuorovaikutusta sekä ryhmä-älyä, ja lisäävät näin niiden arvoa. Kommentointimoottoreita on saatavana erilaisia. Suositeltavaa on käyttää valitsemansa blogialusta omaa kommentointi mahdollisuutta, sillä se on usein hakukoneystävällisin vaihtoehto. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 45.) Uusien lukijoiden kannalta blogiin on suositeltavaa lisätä arkisto. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 46.) Arkisto näyttää blogin kuukausilistauksen. Klikkaamalla kuukautta, avautuu lista kyseisen kuukauden kaikista postauksista. (bloggaaja.fi 2010.) Arkistosta lukija voi lisäksi nähdä koska blogi on aloitettu, minkälaisia otsikoita blogissa on ja mihin tahtiin sitä on päivitetty. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 46.)

Mikäli blogilleen toivoo paljon lukijoita, kannattaa siihen lisätä painikkeet suosituimpiin sosiaalisiin medioihin. Esimerkiksi Facebookin Tykkää-painike, Google +1-painike ja Twitter ”Tweet this”-painike, ovat hyviä tapoja saada blogille näkyvyyttä ja lisää lukijoita. Lukijat jotka painavat blogilla olevia painikkeita, suosittelevat ja mainostavat blogia eteenpäin, mikä tuo lisää kommentteja ja kävijöitä blogiin. Sosiaalisenmedian painikkeiden määrä on hyvä pitää kohtuudessa. On hyvä valita vain ne muutamat jotka kokevat tärkeimmiksi. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 47.)

Hakutoiminnon lisääminen blogiin on hyödyllinen palvelus lukijalle, ja se onkin lähes poikkeuksetta kaikista Internet sivuista löytyvä ominaisuus. Eri asiasanoja hakemalla lukija voi tarkastaa, onko blogiin kirjoitettu haetusta aiheesta, esimerkiksi aiheista joita ei ole näkyvillä blogin sivupalkin tunnisteilvessä. Useimmissa blogialustoissa, kuten wordpress.com, eri lisäosien lisääminen on tehty hyvin helpoksi eikä ne vaadi ylläpitäjältä teknistä osaamista. (Korteso & Kurvinen 2011, 47.)

9.6 Oman bloggaustyylin löytäminen

Jotta blogista tulisi kiinnostava ja se saisi lukijoita, vaaditaan siltä tekstiä jonka pariin lukijat haluavat palata. Jos aloittava bloggaaja on jo kokenut kirjoittaja, on oma kirjoitus tyyli mahdollisesti jo vakiintunut, mutta kokemattomamman kirjoittajan kannattaa käyttää aikaa oman tyylin löytämiseen. Seuraavassa annetaan erilaisia tekstillisiä tyyliohjeita, käydään läpi otsikointia ja tekstin silmäiltävyyttä.

Helppo ja hyödyllinen askel oman bloggaustyylin löytämisessä on lukeminen. Kirjoittamisen lisäksi hyvä laatuisten tekstien lukeminen auttaa kehittymään hyväksi kirjoittajaksi. Sanonnan mukaan kukaan ei pysty kirjoittamaan parempia tekstejä, mitä itse lukee. Mikäli sanonta pitää paikkaansa, henkilö, joka lukee ainoastaan esimerkiksi sensaatiolehtiä, ei tule kirjoittamaan palkintojen arvoista tekstiä. Lukeminen kannattaa painottaa blogiteksteihin. Tiede- ja kulttuurikirjallisuutta on hyvä lukea, mutta niiden etenemistapa ja otsikointi eroaa blogiteksteistä huomattavasti. Blogitekstit antavan bloggaajalle siis enemmän. (Korteso & Kurvinen 2011, 53.)

Lukemista ei kannata jättää vain oman alan piiriin. Vaikka omana aiheena olisivat kamppailulajit, saattaa kirjoittaja löytää hyviä tyyliohjeita vaikka jalkapalloilua käsittelevistä blogeista. Tärkeää on myös muistaa lukea blogeja sillä kielellä, jolla on itse päättänyt kirjoittaa. Jotkin tyylikeinot ovat riippuvaisia kielestä, esimerkiksi jokin tyyli joka toimii englanniksi, ei välttämättä toimi suomeksi. (Korteso & Kurvinen 2011, 53.)

Kun löytää blogin, joka on omaan mieleen ja jonka parissa viihtyy, on hyvä käydä läpi ja listata sen kielelliset sekä tyylliset piirteet ja kirjoittaa ne ylös. Sisällön analyysi kannattaa tässä kohtaa kuitenkin jättää väliin, koska tarkoituksena on oman tyylin haku. Hyvä blogin tyyliä tarkastellessa kannattaa etsiä vastauksia kysymyksiin kuten, millä keinoilla kirjoittaja saa lukijat koukkuun, miksi jotkut otsikot toimivat, mitkä lauseet jäävät mieleen ja miksi. Listaus kannattaa tehdä enemmän kuin vain yhden blogin kohdalla. Hyvin blogien lisäksi voi tarkastella laadultaan heikompia blogeja, ja pyrkiä etsimään asioita joita ei kannata tehdä. (Korteso & Kurvinen 2011. 54.)

Eri tyylien listauksen jälkeen, on hyvä pohtia mitkä listatuista tyyleistä sopii itselle. Omaksi tyylikseen ei kuitenkaan voi valita täysin samanlaista tyyliä, kuin toisella. Toisen tyylin kopiointi ei ole blogin kannalta kannattavaa, sillä lukijat saattavat erottaa kopioitua tyylin helposti. Oman tyylin löytäminen on tärkeää, mutta yksinään se ei riitä. Blogi tarvitsee hyvää sisältöä, ja hyvin valittu toimiva tyyli pystyy tekemään hyvästä sisällöstä vieläkin paremman. (Kortesuo & Kurvinen 2011. 54-55.)

9.6.1 Ymmärrettävyys ja silmäiltävyys

Valitusta tyylistä huolimatta, Internetiin kirjoitetun tekstin tulee olla silmäiltävää ja ymmärrettävää. Jotta postaus saisi lukijan mielenkiinnon, on se hyvä aloittaa avainsanomalla. Se, että postauksen alusta tulee esiin, mistä tekstissä on kyse, lisää mahdollisuuksia, että lukija lukee postauksen loppuun asti. Mikäli avaus tekstin oleelliseen sanomaan on liian pitkä, jättää kiireinen lukija sen väliin. Usein verkkokirjoituksia lukevat henkilöt silmäilevät tekstiä sieltä täältä, ja päättävät sen perusteella lukevatko tekstin vai ei. Kun teksti on silmäiltävää, lukija kiinnostuu siitä ja käyttää aikansa sen läpi lukemiseen. Tekstin jokainen kappale on tämän takia hyvä aloittaa tärkeimmällä virkkeellä. Vasta tärkeimmän virkkeen jälkeen, on kannattavaa kirjoittaa sitä tukevia virkeitä. Mikäli kappaleen tärkein virke on sen lopussa, on hyvin mahdollista, että se jää kokonaan lukematta. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 55.)

Helposti silmäiltävä teksti rakentuu lyhyistä kappaleista. Verkkoteksteissä kappaleiden pituudeksi riittää yhdestä neljään riviä. Tosin jos kappale asetellaan kapealle palstalle rivien lukumäärä voi kasvaa hieman suuremmaksi. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 55) Joskus esimerkiksi kuvan käyttö postauksessa aiheuttaa kappaleen rivimäärän kasvua, sillä tekstin keskelle asetettu kuva vie tilaa tekstiltä.

Virkkeiden osalta kappaleiden suositeltava rakenne on yhdestä kolmeen virkettä. Mikäli virkkeet ovat lyhyitä, voi kappaleessa olla neljäs virke. Selkeän virkkeen mitta verkkoon kirjoittaessa on maksimissaan 15-17 sanaa. Virkkeen venyessä pidemmäksi, kannattaa se jakaa kahteen osaan tai poistaa joitakin sanoja. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 56) Verkkokirjoituksessa käytetään kappalejaossa eri sääntöjä kuin esimerkiksi kirjoissa. Kappaleet erotellaan toisistaan tyhjällä rivillä, eikä kappaleen ensimmäistä riviä sisennetä. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 55.)

Tekstin helppolukuisuus on hyvä keino säilyttää lukijan mielenkiinto. Mikäli teksti on vaikeaselkoista ja virkkeet pitää lukea useaan kertaan läpi ymmärtääkseen niiden tarkoituksen, jää teksti mahdollisesti lukematta. Jos tekstiin aikoo lisätä luetteloita tai listauksia, on ne parempi tehdä allekkain ennemmin kuin peräkkäin (Kortesuo & Kurvinen 2011, 56.). Allekkain asetettua luetteloita on helpompi silmäillä.

9.6.2 Toimiva otsikointi

Ensisijaisesti blogin otsikon on tarkoitus olla kiinnostava ja houkutteleva (Kortesuo 2009, 22.). Blogien osalta otsikointia voi tarkastella kahdesta näkökulmasta, hakukoneen- ja lukijannäkökulmasta. Välillä otsikoinnin kohdalla täytyy tehdä kompromisseja näiden kahden välillä. Otsikko joka sopii hakukoneeseen, ei välttämättä miellytä lukijaa. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 67.).

Postauksissa otsikoilla on tärkeä asema. Usein päätös postauksen lukemisesta tehdään otsikon pohjalta. Otsikkoa ei kannata siis tehdä hätiköiden. Toimiva otsikko viestii mitä postauksessa käsitellään ja miksi sitä ei kannata jättää lukematta. Hakukoneiden kannalta otsikko on tärkeä merkki postauksen sisällöstä, ja siihen olisikin hyvä sisällyttää postaukseen liittyvä tärkeä hakusana. Hakukoneet arvottavat tekstisisältöä siinä esiintyvien avainsanojen perusteella, ja otsikot ovat hakukoneille tärkeysjärjestyksen yläpäässä. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 67-68.) Otsikoissa kannattaa välttää pitkien sanojen käyttöä, koska ne ovat vaikealukuisia ja mahdollisesti rivittyvät hankalasti. Pitkät sanat saattavat myös katketa keskeltä epäkäytännöllisesti. (Kortesuo 2009, 24.) Katkenneet pitkät sanat eivät tee otsikosta houkuttelevan näköistä. Lyhenteiden ja symbolien käyttöä on myös kannattava välttää otsikoissa, koska ne ovat lisäävät tekstin vaikealukuisuutta. On tilanteita, joissa lyhenteitä pitää käyttää, jotta otsikkoon ei tarvitse kirjoittaa pitkää sanaa. Näissä tilanteissa lyhenteiden tulisi olla sellaisia, jotka ovat kaikille tuttuja. Esimerkiksi otsikossa ”Jääkiekon MM-kisat alkoivat”, lyhenne on hyväksyttävä, koska se on monille tuttu ja sana maailmanmestaruus on muodoltaan liian pitkä. (Kortesuo 2009, 24.)

Liittämällä hakusanan otsikkoon ja käyttämällä eri otsikointi tyylejä, voi saada otsikosta luki-joita kiinnostavan että hakukone ystävällisen. Otsikon voi muotoilla väitelauseeksi esimerkiksi ”Siivouspalvelu antaa aikaa perheen kanssa”. Sen voi esittää kysymyksenä ”Siivouspalvelu - uusavuttomien vai kiireisten valinta?”. Otsikosta voi laatia listauksen ”Siivouspalvelu - ostajan seitsemän hyvettä”. Otsikossa voi vedota myös omaan kokemukseen ”Siivouspalvelu - ostan uudestaankin!”. Otsikko josta on tehty linkkimagneetti, on eri uutissivuilla usein nähty muoto. Se voi toimia myös postauksen otsikkona esimerkiksi ”Siivouspalvelu - katso, missä siivooja huijaa sinua!”. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 68.).

Eri tyylejä kannattaa käyttää vaihdellen, ei ole kannattavaa jättää otsikointia yhden tyylin varaan. Blogien otsikoissa pienet numerot voidaan kirjoittamisen sijasta merkata numeroina. Numerot lisäävät tekstin silmäiltävyyttä, ja voivat toimia katseen vangitsijoina. Omaa tyyliään etsiessä kannattaa mahdollisuuksien mukaan kokeilla erityylejä. Jos syystä tai toisesta ei ole tarpeen ottaa otsikoinnissa huomioon hakukoneita, voi käyttää kekseliäitä ja omalaatuisia

otsikoita. Esimerkiksi budjettiriihtä käsittelevä postaus voisi olla otsikoitu ”Kuka kusaisi mu-roihini?”. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 69.).

10 Blogit osana organisaatioita

Yksityishenkilöiden ohella myös yhdistykset, yritykset ja julkishallinto voi ylläpitää blogia. Tällaisia blogeja kutsutaan organisaatioblogeiksi. Nykyään moni suuri yritys onkin liittännyt bloggaamisen osaksi yrityksen toimintakulttuuria, esimerkiksi Microsoft Oy käyttää blogeja aktiivisesti usealla eri foorumilla. Julkishallinnon ylläpitämistä blogista esimerkiksi Helsingin kaupungilla on blogeja, joita kirjoittavat kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat (Kortesuo & Kurvinen 2011, 171, 173,176.)

Raja yksityisen- ja organisaatioblogin välillä ei ole aina selvä. Henkilökohtaiset blogit saattavat usein sivuta kirjoittajan työasioita, ja vastakkaisesti organisaatioblogiin päätyy helposti piirteitä kirjoittajan henkilökohtaisesta elämästä. Rajanvetoa vaikeuttaa esimerkiksi faniblogit. Vaikka faniblogien ylläpitäjät eivät ainakaan tunnusta olevan organisaation työntekijöitä, usein heillä on lähteitä organisaation sisällä.

Organisaatioblogille voidaan kuitenkin antaa joitakin tunnusmerkkejä, jotka erottavat sen henkilökohtaisesta blogista. Organisaatioblogin ylläpitämisestä maksetaan palkkaa, sillä sen kirjoittaminen kuuluu ylläpitäjän työvelvoitteisiin. Sitä kirjoitetaan työajalla, ja pääasiallisesti siihen kirjoitetaan työhön liittyvistä asioista. Kirjoittaja on myös saanut ohjeistusta työnantajalta kirjoittamista koskien. Ohjeistus voi olla joko hyvinkin yksityiskohtaista, kuten kolmen tuotekehitykseen liittyvän kirjoituksen julkaiseminen päivässä seuraavien viikkojen aikana. Vaihtoehtoisesti ohjeistus voi olla epätarkempi, kuten kielto liikesalaisuuksien paljastamisesta. Organisaatioblogia ylläpidetään työnantajan välineillä, ja työnantajan palvelimella. (Kilpi 2006, 49,86) Organisaatioblogia määrittää sen edustaman organisaation ehdot ja se toimii tämän organisaation edustajana. Organisaatioblogeilla on yleensä enemmän kuin yksi kirjoittaja. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 171.)

10.1 Organisaatioblogin hyödyt

Organisaatioblogit eivät ole blogimuotona läheskään yhtä suosittu kuin yksityishenkilöiden ylläpitämät blogit. Kuitenkaan niitä ei kannata unohtaa, sillä niihin sisältyy monia mahdollisuuksia. Organisaatioblogit nähdään usein yritysten näkökulmasta, mutta suurin osa organisaatioblogeihin liittyvistä asioista voidaan soveltaa myös yhteisöjen ja julkishallinnon käyttöön.

Viestinnän välineenä blogi on erityisen tehokas. Se on nopea, sillä postaus on koko organisaation luettavissa välittömästi julkaisemisen jälkeen. Postauksen sisältö menee perille ilman välikäsiä, eikä alkuperäinen viesti ehdi vahingossakaan vääristyä. Blogin kommentointi mahdollisuus antaa henkilöstölle väylän kommentoida postauksessa käsiteltyjä asioita ja antaa välitöntä palautetta sen sisällöstä. (Kilpi 2006, 45.) Blogin kautta organisaatiosta tulee moniarvoisempi sekä -äänisempi, kun organisaation eri jäsenillä on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. Blogi voi myös luoda suureen organisaatioon yhteisöllisyyttä, ja blogin kommentointi mahdollistaa eri asemissa ja kaukana toisistaan olevien ihmisten välisen mielipiteenvaihdon ja keskustelun. (Kortesuo 2009, 60-61.)

Asiantuntijaorganisaatiolle blogeilla on paljon tarjottavaa. Se on tehokas markkinointiväline, jolla saa tavoitettua asiakkaita ostamisen eri vaiheissa. Asiakkaita voi blogin avulla herätellä huomaamaan häntä mahdollisesti vaivaavia ongelmia, sekä löytämään ratkaisuja ja palveluntarjoajia. Blogin kautta asiakas pääsee tutkimaan palveluntarjoajien osaamista sekä mainetta, ja mahdollisesti tekemään päätöksen joka on organisaation eduksi. Blogin aktiivinen ylläpito näkyy verkossa pitkän aikaa sekä mahdollistaa uusia yhteyksiä asiakkaiden ja organisaation välille. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 174.). Blogin kautta asiakkaat sekä organisaation henkilöstö pääsevät vaikuttamaan organisaation toimintatapoihin, kehittämiseen sekä tuotteisiin (Kortesuo 2009, 61.).

Asiantuntijaviestinnässä blogi on tehokas tapa uusien asiakkaiden hankinnassa, ja sillä voidaan myös kasvattaa organisaation mainetta verkossa. Blogin postauksia voidaan käyttää markkinoinnissa verkkosivuilla, henkilökohtaisissa kontakteissa sekä suoramarkkinoinnissa. Markkinoinnissa blogi voi toimia sähköisenä kirjana tai asiakkaalle annettavana pikaoppaana. Julkishallinto voi käyttää blogia rakentaakseen yksilöllisemmän kontaktin asiakkaisiinsa, ja samalla antaa kasvot byrokrattiselle hallinnan muodolle. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 175-176.).

Kasvattaakseen vaikutusmahdollisuuksiaan sosiaalisessa mediassa, myös järjestöjen ja puolueiden on kannattavaa blogata. Blogien kautta ne voivat tuoda esiin omia linjanvetoja, testata erilaisia ajatuksia ja keskustella jäsentensä kanssa. Samanaikaisesti ne voivat tuoda tärkeäksi kokemiaan asioita kansalaiskeskustelun piiriin. Puolueiden kotisivuilla on yleensä poliitikkojen omia henkilökohtaisia blogeja, koska politiikassa henkilösidonaisuus ja -brändäys ovat oleellisia tekijöitä. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 176.).

Yrityksille blogit voivat tarjota mahdollisuuden erottua edukseen kilpailijoista, ja rakentaa omaa brändiä. Julkishallinnon organisaatiolle se voi olla tehokas viestinnän väline. Blogien tuomat mahdollisuudet ovat suuret, ja nykyisessä verkkotodellisuudessa ne voivat olla organisaation menestymisen kannalta elintärkeä ehto (Kilpi 2006, 26.). Kaiken lisäksi organisaatio-

blogin perustaminen ja ylläpitäminen on hyvin halpaa sen sisältämiin mahdollisuuksiin nähden (Kortesuo & Kurvinen 2011, 171.).

10.2 Blogi osaksi organisaatiota

Organisaatioblogia luodessa on alkuun päätettävä, onko organisaatiolla yksi blogi jolla on useampi kirjoittaja vai monta blogia joilla on yksikirjoittaja. Kummallakin blogimuodolla on heikkoutensa ja vahvuutensa. Yksi blogi jolla on monta kirjoittajaa, on helppo pitää aktiivisena, koska vastuu päivittämisestä on jaettu monelle. Toisaalta taas blogin kirjoittajien on vaikeampi muodostaa blogia kohtaan pitkäkestoinen suhde, koska oma kirjoitus vuoro on harvoin. Blogin eri kirjoittajilla saattaa myös olla eri vahvuusalueet sekä osaamiset, mikä tekee blogista moniäänisen ja ulottuvuudeltaan runsaamman. Kirjoittajien vaihtelevat taitotasot taas saattavat tehdä postausten laadusta epätasaista. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 172.)

Tilanteessa jossa organisaatiolla on monta yhden kirjoittajan blogia, bloggaajilla on mahdollisuus luoda tiiviimpi suhde lukijakuntaan. Blogin tuoma yleiskuva organisaatiosta voi jäädä pirstaleiseksi, koska lukijat joutuvat kokoamaan organisaatiota koskevaa tietoa monesta lähteestä. Myös työntekijöiden liikkuvuus voi aiheuttaa sen, että uusia blogeja poistuu ja syntyy nopeampaan tahtiin, mikä pirstaloittaa organisaation kokonaiskuva entisestään. Mikäli tarkoituksena on rakentaa asiantuntijabrändi, on se helpompaa henkilökohtaisella blogilla. Lisäksi lukijoiden on helpompi etsiä suosikki bloggaajansa, ja seurata hänen postauksiaan. Eri blogien käsitellessä eri aiheita, ei lukijan tarvitse seuloa itseään kiinnostavaa aihepiiriä yhden blogin sisältä, vaan seurata tälle aiheelle tarkoitettua blogia. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 172.)

Organisaation on myös mahdollista yhdistää nämä tavat, mikä on usein toimivin vaihtoehto. Eri yksiköt sekä toiminta alueet voivat pitää omia blogejaan niin, että jokaisessa blogissa käsitellään vain tiettyä aihepiiriä. Tällöin myös blogien päivitystahti pysyy aktiivisena, koska kirjoittajia on enemmän. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 173.)

Organisaation on huolehdittava siitä, että työntekijöillä on tarvittavat välineet bloggaamisen aloittamiseen ja riittävä perehdytys näiden välineiden käyttöön. Monesti tapahtuu niin, että tarvittavat välineet ja ohjelmistot hankitaan organisaatioon, mutta työntekijöiden valmius käyttää niitä jätetään vähälle huomiolle. Riittävän perehdytyksen antaminen eri laitteiden ja ohjelmistojen käyttöön on koko prosessin tärkein osa. (Kilpi 2006, 85.)

Välineiden ja perehdytyksen lisäksi on tarpeellista huolehtia työntekijöiden motivaatiosta bloggaamista kohtaan. Konkreettisilla kannustimilla, kuten esimerkiksi pienellä palkankorotuksella tai organisaation sisäinen ”kuukauden blogi” - kilpailun järjestämisellä, voidaan an-

taa motivaatiota bloggaamista kohtaan. Hyvä tapa kannustaa työntekijöitä bloggaamaan, on oma esimerkki. Organisaation esimies voi omalla blogillaan olla esimerkkinä muille, ja näyttää kuinka paljon informaatiota blogilla voidaan jakaa sekä saada. Nähdessään esimiehensä bloggaavan, työntekijät haluavat itsekin kokeilla blogin kirjoittamista. (Kilpi 2006, 85.) Oleellista on, että bloggaaminen ei muodostu työntekijöille velvollisuudeksi tai pakoksi, vaan motivaatio blogin kirjoittamiseen lähtee omasta ilmaisunhalusta ja innosta (Alasilta 2009, 141.).

Suunnitellessa organisaatioblogin aloittamista, järkevä esimies selvittää löytyykö organisaatiosta henkilöitä, jotka harrastavat bloggaamista. On mahdollista, että organisaatiossa on jo valmiiksi henkilö joka käsittelee blogissaan organisaatioon liittyviä asioita. Mikäli näin on, on hyvin mahdollista, että tällainen henkilö on mielissään ehdotuksesta liittää bloggaaminen osaksi hänen toimenkuvaansa. Hänelle tulisi tällöin mahdollistaa blogin kirjoittaminen työajalla, ja lisäksi mikäli mahdollista tietoa organisaatiosta, johon hänellä ei muuten normaaliin työtehtävien puitteissa olisi pääsyä. (Kilpi 2006, 33.).

Organisaatioblogia valmistellessa on hyvä muistaa blogeja koskeva sääntö, että blogin elinehto on kiinnostava sisältö. Organisaatioblogin ei tulisi olla kanava kuivalle yrityseshittelylle tai oman alan jargonin viljelylle. Postauksissa sen sijaan olisi hyvä olla kannanottoja, näkökulmia, mielipiteitä ja yleisesti elämänmakuisia kirjoituksia. Latteaan asioiden pyörittelyyn taipuvat korporaatioihmiset on kannattavaa pitää blogista erossa. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 177.)

Parhaiten organisaatioblogi onnistuu tehtävässään, kun sitä kirjoitetaan ihmiseltä ihmiselle. Postauksissa voidaan hyödyntää tarinankerrontaa, ajankohtaisia aiheita sekä kokemuksia, joita sävytetään omalla näkökulmalla. Postausten sopiva pituus on tarpeen pitää mielessä, jotta ne pysyvät kiinnostavana. Lyhyet postaukset purevat paremmin, ja yli 3000 merkin postaukset on hyvä suosiolla puolittaa tai jakaa jopa useampaan osaan. Yrittäessä tiivistää ydinasiaa, kannattaa käyttää linkkejä. Linkkien avulla ydinasiaa voidaan helposti täydentää viittauksilla. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 177-178.)

Sen sijaan, että organisaatioblogilla pyrittäisiin julistamaan asioita, on parempi hakea aitoa keskustelua lukijoiden kanssa. Mahdolliselle kriittiselle keskustelulle ja palautteelle on kannattavaa olla avoin. Niille henkilöille ketkä osoittavat organisaationblogia kohtaan suurta innostusta on hyvä antaa vapaat kädet. Kun teksteistä on nähtävissä kirjoittajan innostus ja lukijoiden huomioonotto, antaa blogi paljon enemmän kun perinteinen yrityseshittintä. Joskus ammattilaisten käyttö blogin kirjoittamisessa on tarpeen, mutta vaarana on, että postauksista tulee liian tasoiteltuja. Hyvä blogi saa syntyä organisaation arjessa, eikä vain viestinnän ammattilaisten toiminnan myötä. Blogissa voi huomioida myös työntekijöitä innostava asiat. Kysyä voi esimerkiksi mistä työntekijät saavat energiansa itsensä ylittämiseen ja mistä yrityk-

set arvot ovat juurtaneet ja miten ne ovat havaittavissa käytännössä. Hyvän blogin avulla organisaatio ei ole vain persoonaton kuvapankkien tusina kuvien varassa esiintyvä yritys vaan massasta edukseen erottuva valonvälkähdys. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 178.)

11 Opinnäytetyön toteutus

Ylläpidin blogia kesällä 2014 kesäkuun alusta elokuun syyskuun alkuun saakka. Päivittämistähdiksi olin päättänyt yhden postauksen viikkoa kohden, ja pyrin pitämään perjantain päivänä jolloin postauksen blogiin laittaisin. Valitsin päiväksi perjantain, koska viikonlopun halusin pitää aikana, jolloin voisin irtautua blogista ja ajattelin, että viikolla minulla olisi aikaa valmistella tulevaa postausta perjantaita varten. Päivittämistähtia ja blogin ylläpitoaika pidin opinnäytetyölle sopivana. Valitsin oman blogini alustaksi wordpress.com, koska sen käyttö oli yksinkertaista, ilmaista ja sivuston ulkoasun muokkaus mahdollisuudet itseäni miellyttävät. Ennen kuin aloitin blogin tekemisen palveluun, luin Internetistä bloggaus ohjeita ja katsoin joitakin opetusvideoita blogin tekemisestä wordpress.com sivustolle. Vierailin myös eri blogeilla nähdäkseni minkä näköisiä blogeja ihmiset ovat tehneet ja minkälaisia tekstejä he ovat kirjoittaneet. Tässä vaiheessa en ollut lukenut bloggaamista koskevaa kirjallisuutta.

Työn aikana pidin välillä myös päiväkirjaa, johon kirjoitin joitakin ajatuksia ja tunteita, joita työ minussa herätti. Opinnäytetyöhön liittyvä päiväkirja on tavallisesti henkilökohtainen väline johon, dokumentoidaan opinnäytetyöprosessia. Päiväkirjassa voi käyttää sekä kuvia että sanoja. Opinnäytetyöpäiväkirjan pitäminen on suositeltavaa, koska prosessi on yleensä niin pitkä, että työn loppupäässä ei luultavasti ulkoa muista, mitä ratkaisuja työn alkupäässä teki. (Vilka & Airaksinen 2003, 19.). En pitänyt päiväkirjaa joka päivä, vaan vain niinä päivinä joina tunsin, että se on tarpeellista, jos esimerkiksi tietynä päivänä huomasin työn herättävän minussa voimakkaita tunteita. Ajattelin päiväkirjan pitämisen auttavan minua palaamaan tiettyihin tunteisiin ja ajatuksiin helpommin jälkikäteen. Näin voisin reflektoida paremmin, minkälaista blogin pitäminen oli ja miten se minuun vaikutti.

11.1 Blogin nimeäminen

Blogin tekemisen wordpress.com sivulle aloitin blogin nimen miettimisestä. Nimen keksiminen oli alkuun hankalaa, koska koin blogin aihealueen poissulkevan mahdollisuuden leikitellä blogin nimellä. Nimen oli mielestäni tärkeä kertoa selkeästi mikä on blogin aihe alue. Halusin nimeen sanan filosofia jossain muodossa ja myös tuoda nimessä ilmi, että blogin aihealue on filosofointi lasten ja nuorten kanssa. Kirjoitin eri nimi vaihtoehtoja tietokoneelle muistiin. Suunnittelemani nimiä olivat esimerkiksi Filosofiaa lapsille ja nuorille, Pedagogista filosofiaa, Filosofista kasvatusta, Kasvatus ja filosofia sekä Filosofiaa yliopistojen ulkopuolella. Lopulta päädyin nimeen Filosofoidaan, johon alaotsikoksi lisäsin filosofiaa lapsille ja nuorille. Pidin

nimestä koska se oli verbin muodossa ja toi esille, että filosofointi on konkreettista tekemistä. Lisäksi nimi on monikko muodossa, mikä tuo esiin, että lasten ja nuorten kanssa filosofointi on yhteisöllinen tapahtuma, jossa ryhmästä muodostuu tutkivayhteisö. Filosofoinnissa ei pääse pitkälle, jos sitä harrastaa vain yksin. Nimi oli lisäksi eri blogien nimeämisharjojen mukaisesti jämäkkä, helposti muistettava ja siinä olevat sanat aiheeseen liittyviä sanoja, jotka hakukone näkyvyyden kannalta olivat tehokkaita. Nimen myötä blogini osoitteeksi tuli <https://filosofoidaan.wordpress.com/>. Osoitteesta oli mahdollista poistaa sana wordpress, jolloin osoite olisi ollut paremman näköinen, mutta se olisi maksanut. Olin päättänyt tehdä blogin täysin ilmaiseksi.

11.2 Ulkoasu

Nimen jälkeen aloin suunnittelemaan blogin ulkonäköä. Wordpress.com on valittavana paljon erilaisia teemoja, joista osa on ilmaisia ja osa maksullisia. Teemoille on annettu oletus värit, mutta värejä on mahdollista muokkaa. Maksamalla saa käyttöönsä myös laajemmat väri vaihtoehdot, ilman maksua vaihtoehdot olivat hyvin rajalliset. Valitsin blogini teemaksi Suits -teeman. Suits on kuivailtu elegantiksi ja yksinkertaiseksi teemaksi, joka sopii moniin eri tilanteisiin. Teeman ulkokuori ei ole ylikorostettu ja antaa blogin sisällön puhua puolestaan. Teema näyttää myös hyvältä eri laiteilla, ei vain tietokoneen ruudulla. Lisäksi teeman eri valikot ovat hyvin kustomoitavissa. (wordpress.com 2014.) Teema sopi minulle, koska halusin blogin ulkokuoresta selkeän, siistin ja ammattimaisen näköisen. Valitsin blogin pohjaväriksi valkoisen ja reunoille harmaan eri sävyjä.

Halusin blogiin myös taustakuvan, jotta sivusto olisi elävämmän näköinen. Taustakuvaa etsiessä olin tietoinen kuvaan liittyvistä tekijänoikeus kysymyksistä, joten päätin etsiä kuvan sivustolta joka tarjoaa tekijänoikeusvapaita kuvia. Sopivan kuvan etsiminen oli vaikeaa, ja käytin melko pitkän ajan eri sivustoilla. Halusin kuvan, joka on raikas, iloinen ja siinä on jokin miellelyhtymä filosofointiin tai ajatteluun. Etsin kuvaa käyttämällä hakusanoja kuten thinking, philosophy, problem solving, education ja mind. Kysyin apua sopiva kuvan löytämiseksi myös ystäviltäni ja pohdimme mitä miellelyhtymiä mieleemme tuli filosofoinnista ja ajattelusta. Pohdinnan kautta päädyin valitsemaan kuvan sinisen taivaan alle asettuvasta vihreästä nurmikentästä. Kuva sopi väreiltään ja tunnelmaltaan blogin taustakuvaksi hyvin.

Kuva 1. Esimerkkikuva blogin ulkoasusta

12 Tulokset

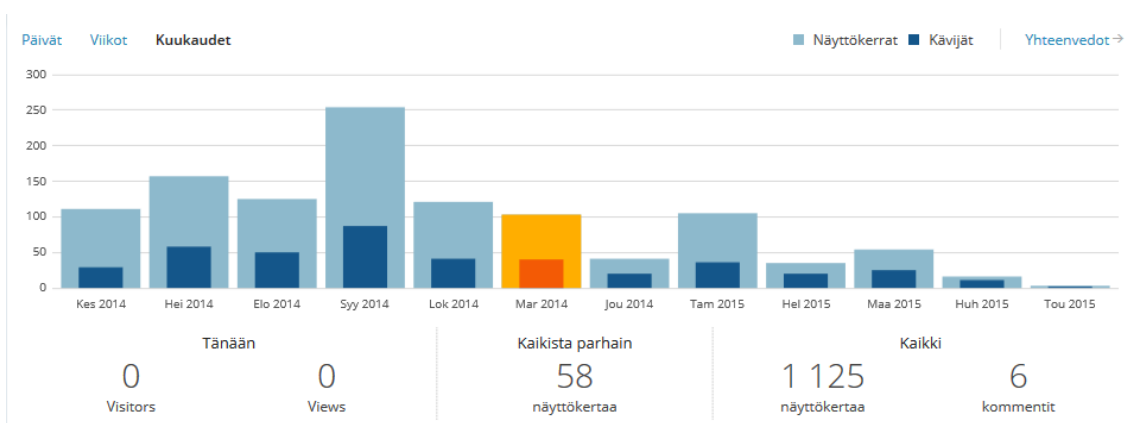
Työn ensisijaisena tavoitteena oli jakaa tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista bloggaamalla. Tätä tavoitetta varten keräsin blogin kautta tietoa blogin näyttökertoista, kävijämäärästä ja kommentteista. Kullekin oli asetettu omat tavoitteet, jotka minun oli määrä saavuttaa blogin ylläpitämisen aikana. Näyttökertojen osalta tavoite oli 500, vierailijoiden osalta 200 ja kommenttien osalta kymmenen. Työn toinen tavoite oli uusien verkostojen luominen lasten ja nuorten kanssa filosofointiin liittyen. Tätä tavoitetta käsitellään vasta arviointi luvussa, koska siihen ei liity samalla tavalla esitettäviä tuloksia kuten työn ensisijaiseen tavoitteeseen.

Ensimmäisen postauksen blogiin laitoin 12.6.2014 ja viimeisen 5.9.2014. Varsinaisia postauksia blogiin tuona aikana tuli yhteensä 11. Tämän lisäksi kirjoitin kaksi lyhyempää tiedotetta, toisessa kerroin postauksen myöhästyvän sairastumisen johdosta ja toisessa ilmoitin blogin päivittämisen päättyvän. Postausten lisäksi blogissa oli pysyviä artikkeleita koskien lasten ja nuorten kanssa filosofointiin, jotka olin lisännyt blogiin heti työn alussa. Pysyvissä artikkeleissa loin lyhyen taustakatsauksen lasten ja nuorten kanssa filosofoinnin perusteisiin. Tarkoitukseni oli päättää blogin päivittäminen elokuun lopussa, mutta päätin tehdä vielä yhden postauksen,

koska mielessäni oli aihe josta halusin vielä kirjoittaa. Tämän takia jatkoin blogin elinkaarta syyskuun alkuun, ja syyskuun olen laskenut mukaan blogin tuloksia esittäessä. Tulokset ja taulukot ovat saatu Wordpress -sivustolta. Toiminnallisen opinnäytetyön tapaan tuloksia esitetään perustason tunnusluvuilla joita havainnollistetaan taulukoin.

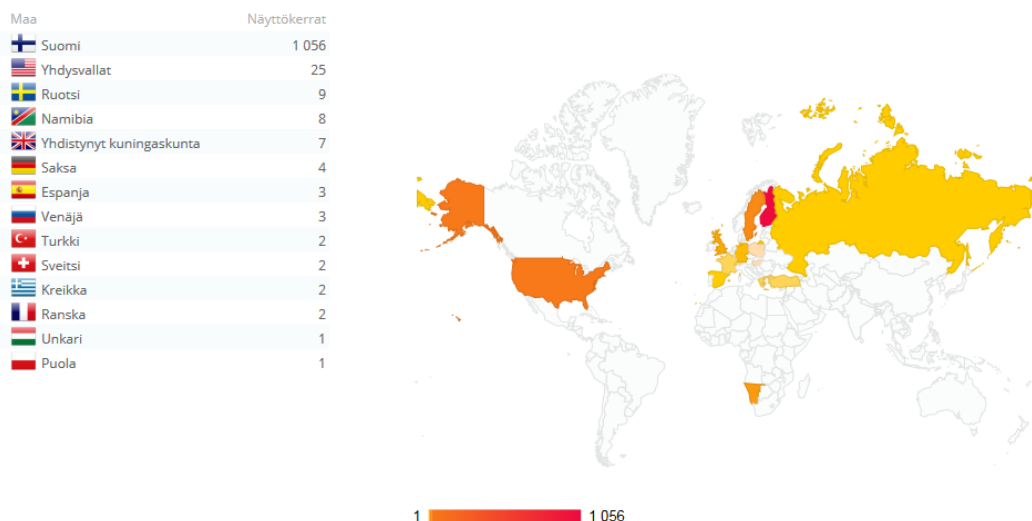
12.1 Blogin tilastot

Blogin arviointiin lasketulla aikavälillä blogissa oli yhteensä 647 näyttökertaa ja 224 kävijää. Näyttökerrat jakautuivat kuukausittain niin, että kesäkuussa näyttökertoja oli 111, heinäkuussa 157, elokuussa 125 ja syyskuussa 254. Vierailijoiden määrät jakautuivat eri kuukausille seuraavasti, kesäkuussa oli 29, heinäkuussa 58, elokuussa 50 ja syyskuussa 87 vierailijaa. Näyttökertojen määrä suhteessa kävijöihin olivat kesäkuussa 3,83, heinäkuussa 2,71, elokuussa 2,5 ja syyskuussa 2,92. Näyttökertojen osalta 5.9.2014 oli blogin paras päivä, jolloin blogiin tuli 58 näyttökertaa. Kommentteja blogiin tuli yhteensä kuusi kappaletta. Kolme kommentista oli blogin vierailijoilta, ja kolme omia vastauksiani näihin kommentteihin.

Kuva 2: Näyttökerrat ja kävijämäärät kuukausittain koko ajalta

Wordpress - sivusto tarjosi myös tiedot mistä maista näyttökertoja blogiin tuli. Suurin osa blogin näyttökertoista tuli Suomesta, mutta näyttökertoja tuli useasta eri maasta ympäri maailman esimerkiksi Yhdysvalloista, Ruotsista, Namibiasta ja Saksasta. Eri maista tulevien näyttökertojen suhteen en kuitenkaan asettanut blogille tavoitteita.

Kuva 3: Näyttökertojen lukumäärä maakohtaisesti koko ajalta

12.2 Lomakekysely

Myllyhaan päiväkotiin viemiäni kyselylomakkeita sain takaisin neljä kappaletta. Lomakkeita päiväkotiin vein 20 kappaletta. Vastausprosentti lomakkeiden osalta oli siis 20 %. Takaisin saamissani lomakkeissa kaikkiin kysymyksiin oli vastattu. Lomakkeen vastauskentät olivat avoimia ja niihin vastattiin sanallisesti. Lomakkeissa kaikki vastanneet olivat käyneet blogissa. Lomakkeen ensimmäisessä kysymyksessä kysyin: ”Oletko saanut tiedon Filosofoidaan - blogista? Jos olet, niin mistä sait tiedon?”. Vastanneista kaksi vastanneista oli saanut tiedon blogista sähköpostilla, Yksi vastanneista oli saanut tiedon blogista päiväkodin kahvihuoneessa ja yksi sai tiedon vasta vierailuni yhteydessä päiväkodilla kun blogin päivitys oli jo päättynyt.

Toisessa kysymyksessä kysyin: ”Oletko vierailut blogissa”. Kaikki vastanneet olivat vierailleet blogissa. Seuraavaksi kysyin kuinka monta kertaa blogissa vastaajat olivat vierailleet. Yksi vastanneista oli käynyt blogissa 6 kertaa, yksi kaksi kertaa ja loput kaksi olivat käyneet kerran. Neljänneksi kysyin: ”Saitko blogin kautta uutta tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista?”. Kaikki vastanneet kertoivat saaneensa blogin kautta uutta tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista. Vastanneet myös erittelivät, minkälaista tietoa he olivat saaneet blogin kautta.

”Sain ja johonkin jo tiätämäni asiaan uutta näkökulmaa”

”Kyllä, filosofointi käsitteenä on ollut epäselvät. Nyt se aukeni paremmin eikä ollut niin ”vaikeaa”, kun olisi voinut kuvitella”

”Sain uusia ideoita, miten toteuttaa filosofointia, vanhojen ideoiden uudelleen herättelyä, materiaalivinkkejä”

”Kyllä joitakin ajatuksia”

13 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena oli jakaa tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista bloggaamalla. Johdin työni ensisijaisesta tavoitteesta arviointikysymyksen: ”Miten blogi toimii tiedon jakamisen välineenä?”. Kysymykseen etsin vastausta blogin tilastojen sekä Myllyhaan päiväkodilta saamani kyselylomakkeiden avulla. Blogin näyttökertojen osalta saavutin tavoitteeni, joka oli vähintään 500 näyttökertaa. Näyttökertoja tuli 147 yli vähimmäismäärän, eli yhteensä 647. Vierailijoiden lukumäärän osalta saavutin myös tavoite määräni, joka oli 200 kävijää. Tämän tavoitteen ylitin niukasti 24 kävijällä. Näyttökerroissa kesäkuun lukumäärä oli pienin, koska blogi oli silloin vielä tuore ja markkinointi vasta alkoi. Heinäkuussa kävijämäärä nousi hieman ja elokuussa taas laski. Syyskuussa sain tiedotteen filosofia.fi - sivustolle, joka luultavasti sai aikaan sen, että syyskuu keräsi blogiin eniten näyttökertoja.

Koska blogi saavutti tavoitteet näyttökertojen sekä vierailijoiden osalta, voidaan päätellä näyttökertoja yhtä vierailijaa kertyneen tavoitellun arvon 2,5 verran. Kommenttien osalta en saanut blogiin toivomaani kymmentä kommenttia. Kommentteja tuli ainoastaan kuusi kappaletta, johon on laskettu mukaan omat vastaukseni. Kaikkien muiden paitsi kommenttien osalta blogi pääsi tavoitteisiinsa.

Blogin tilastojen perusteella voidaan sanoa bloggaamisen toimineen tiedonjakamisen keinona melko hyvin ja työn onnistuneen tiedon jakamisen tavoitteessa. Blogissa oli käsitelty filosofiaintia lasten ja nuorten kanssa monipuolisesti ja teorian kannalta oleellisista asioista, siellä kävi yli 200 uniikkia vierailijaa, jotka palasivat blogin pariin keksimäärin 2,5 kertaa. Tarkempaa tietoa siitä mitä vierailijat blogilla tekivät ja mitä he blogista saivat, olisin toivonut saavani kommentteilla ja siitä syntyneen keskustelun avulla. Toivoin kommentteja eritoten siksi, jotta olisin voinut tuoda konkreettisia esimerkkejä siitä, että blogin vierailijat todella saivat tietoa blogista, eivät esimerkiksi vain vierailleet sivustolla nopeasti. Kommentteja ei blogiin kuitenkaan juurikaan tullut, joten tiedon jakamisen arvioinnin vahvistamista sen osalta ei voida tehdä. Uskon kommentteihin ja muutenkin blogin aktiivisuuteen vaikuttaneen sen, että blogia päivitettiin kesällä.

Kommenttien tavoin Myllyhaan päiväkodilta saamani vastauslomakkeiden määrä jäi alhaiseksi. Ne lomakkeet, jotka sain takaisin, kuitenkin tukivat päätelmää jonka mukaan blogi toimi tiedon jakamisen välineenä. Vastanneet olivat kaikki vierailleet blogissa, ja yksi jopa reilusti keskimäärää enemmän. Vastanneet kertoivat myös saaneensa blogista uutta tietoa liittyen lasten ja nuorten kanssa filosofointiin. Erityisesti vastaus, jossa blogin kerrottiin selventäneen

filosofoinnin käsitettä ja antaneen siitä aiemmin kuviteltua helpomman kuvan, toi esiin tärkeän huomion. Filosofoinnin luonteen jäsentäminen oli yksi Unescon asettama tavoite lasten ja nuorten kanssa filosofoinnille. Olin huomioinut tämän blogissa postauksella, jossa pyrin avaamaan filosofoinnin käsitettä Pablo Cevallos Estarellasin artikkelin avulla. Myös vastaus jossa kerroin blogin tarjonneen materiaali vinkkejä, oli miellyttävä. Blogiin kirjoitin postauksia, joissa esittelin eritoten päiväkotiiin sopivia lasten kanssa filosofointia käsitteleviä kirjoja.

13.1 Verkostoituminen

Työn toinen tavoite oli uusien verkostojen luominen lasten ja nuorten kanssa filosofointiin liittyen ja tästä johdin arviointikysymyksen: ”Miten blogi toimii verkostoitumisen välineenä?”. Työn alkuvaiheessa en asettanut tavoitteeksi uusien verkostojen saamista blogin avulla. En osannut ajatella ennakoon, että voisin saada uusia verkostoja bloggauksen kautta. Blogin markkinoinnin edetessä aloin kuitenkin huomaamaan blogin mahdollisuuksia verkostoitumisen kannalta.

Blogi osoittautui verkostoitumisen kannalta tehokkaaksi välineeksi. Vähän sen jälkeen kun olin saanut ilmoituksen blogistani filosofia.fi - sivustolle, minuun otti yhteyttä lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista kiinnostunut henkilö joka oli nähnyt tiedotteen blogista. Hän oli myös kouluttautunut aiheen parissa sekä ohjasi filosofointi tuokioita. Aluksi vaihdoin ajatuksia sähköpostilla, mutta vähän ajanpäästä perustimme Facebook ryhmän. Aluksi ryhmässä olimme vain me kaksi, mutta pian ryhmään liittyi myös muita aiheesta kiinnostuneita henkilöitä. Facebook ryhmän lisäksi pidimme sähköpostirinkiä, jossa keskusteltiin aiheeseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Ryhmään liittyi melko nopeasti uusia jäseniä, ja ryhmästä tuli melko aktiivinen. Kun ryhmä oli kasvanut tarpeeksi isoksi, ryhmässä alettiin suunnitella lasten ja nuorten kanssa filosofoinnin yhdistyksen perustamista Suomeen. Ryhmässä käydyn keskustelun tuloksena 24.1.2015 pidettiin yhdistyksen perustamiskokous Kallion lukiossa Helsingissä, jossa yhdistyksen nimi, säännöt ja muut yhdistyksen perustamiseen tarvittavat asiat valmisteltiin. Olin mukana yhdistyksen perustamisessa, ja minut nimitettiin myös yhdistyksen hallituksen jäseneksi. 7.3.2015 yhdistys sai virallisen hyväksynnän Patentti ja rekisteröintihallitukselta. Yhdistyksen suomenkieliseksi nimeksi tuli Filo - Filosofaa lapsille, nuorille ja yhteisöille, ruotsiksi nimi on Filo - Filosofi för barn, ungdomar och samfund ja englanniksi Filo - Finnish Society of Philosophy for Children, Youth and Communities.

Oman kokemukseni pohjalta voin todeta blogin toimivan verkostoitumisen välineenä hyvin ja verkostoitumisen osalta olen päässyt tavoitteeseeni. Blogin avulla pääsin verkostoitumaan ihmisiin, jotka lasten ja nuorten filosofoinnin saralla ovat ansioituneita ammattilaisia, ja jotka aiheesta ovat kirjoittaneet kirjoja. En osannut odottaa, että blogi voisi johtaa sen kalta-

siin asioihin. Hienoa oli myös huomata, että pientä blogiani pitämällä pääsin eteenpäin asian parissa josta olin kiinnostunut ja jota pidin tärkeänä. Osaltani blogini auttoi asioita johtamaan siihen tilanteeseen, että yhdistys lopulta perustettiin. Kokemus sai minut uskomaan, että blogi voisi toimia tehokkaana välineenä niille henkilöille, jotka haluavat oman aiheensa piirissä muodostaa uusia verkostoja, oli kyseessä henkilökohtainen blogi tai työhön liittyvä blogi.

13.2 Kehittyminen postausten kirjoittajana

Oma henkilökohtainen oppimistavoitteeni työlleni oli kehittyä blogipostausten kirjoittajana. On tarpeen sanoa, että en juuri opiskellut blogikirjoittamiseen liittyvää teoriaa sinä aikana kun blogia päivitin. En esimerkiksi lukenut, minkä mittaisia tekstejä olisi hyvä kirjoittaa ja miten ne tulisi otsikoida. Lähdin siis kirjoittamaan postauksia ilman suurempaa harjoittelua luottaen omiin kykyihini kirjoittajana. Arviointikysymykseni tavoitteelle oli: ”Minkälainen on toimiva blogipostaus?”.

Blogipostauksissa tärkeät elementit ovat ymmärrettävyys ja silmäiltävyys, etenkin postauksien pituuteen on hyvä kiinnittää huomiota. Mielestäni isoin ongelma postauksissani liittyy juuri niiden pituuteen. Toimiva blogipostaus koostuu usein lyhyistä virkkeistä ja kappaleista. Kappaleet ovat yhdestä neljään riviä ja virkkeet, ja ne koostuvat maksimissaan kolmesta virkkeestä. Virkkeitä voi olla neljä jos ne ovat lyhyitä. Omissa postauksissani kappaleissa oli rivejä kuudesta jopa 16 riviä. Kahdessa postauksessani kappaleiden rivimäärät olivat suurin osa lyhyitä kolmen rivin mittaisia kappaleita. Nämä kaksi postausta olivat tyyliltään luettelomaisempia, minkä johdosta myös kappaleiden rivimäärät olivat lyhyet, mutta kappaleiden lukumäärä suurempi. On siis selvää, että kirjoittamani postaukset olivat liian pitkiä kappaleiden rivimäärien ja virkkeiden osalta, jotta ne olisivat blogipostauksina toimineet.

Blogipostaukset on myös tärkeä otsikoida onnistuneesti. Otsikoinnissa käytin monia eri tyylejä, mikä on blogiteorian valossa suositeltava ratkaisu. Tein useat otsikot kysymysten muotoon, koska uskoin kysymyksen herättävät lukijoiden mielenkiinnon. Liitin otsikoihin myös avainsanoja, jotka mahdollisesti toisivat hakukonenäkyvyyttä. Käytin myös tarvittaessa numeroita, mikä lisää tekstin silmäiltävyyttä. Yhdessä otsikossa käytin vaikeita sivistyssanoja, mikä ei ole suositeltavaa. Kuitenkin pääasiallisesti otsikoinnin osalta koen tehneeni toimivia ratkaisuja.

Postauksissa on tärkeää huomioida, että ihmiset Internetissä usein silmäilevät tekstejä sieltä täältä, ja tekevät sitten ratkaisun lukevatko teksti. Postaukset on hyvä aloittaa siis lyhyellä alustuksella, siitä mistä postaus kertoo. Sisällytin postauksiin aina alustuksen tekstin alkuun, jossa johdatin lukijan aiheeseen. Koska postauksetkin ovat usein lyhyitä, tulee alustuksenkin olla lyhyt. Tässä en tunnu onnistuneeni, vaan liian usein aloitin postauksen liian pitkällä alus-

tuksella sen sijaan, että olisin mennyt postauksen ytimeen nopeasti. Postaukset olisivat myös olleet järkevää aloittaa avainsanoilla, jotka olisivat herättäneet lukijan mielenkiinnon. Tässä suhteessa minulla on kehittämisen varaa. Jatkossa on vältettävä pitkiä alustuksia, ja mentävä asiaan nopeampaa, jotta postaukseni ovat toimivampia.

Postauksissa on myös tärkeää käyttää kuvia, koska harva ihminen jaksaa käydä läpi tekstejä joissa ei ole kuvia. Käytin kuvia vain kirjaesittely postauksissa, joita tein kolme. Näihin postauksiin kuvan liittäminen oli minulle itsestään selvää, koska halusin kuvilla kertoa miltä esittelemani kirjat näyttävät. Kuvia olisi kannattanut liittää myös muihin postauksiin, vaikka yhteys kuvan ja tekstin välillä ei olisi ollut yhtä selvä kuin kirjaesittelyissä.

Postauksistani yksi noudatti selkeästi eniten kirjallisuudesta nousseita neuvoja. Postaus oli otsikoltaan ”Michel De Montaigne: 8 valittua ajatusta lasten kasvatuksesta”. Se oli rakenteeltaan luettelomainen ja kappaleet olivat lyhyitä. Otsikointi toimivaa, siinä oli käytetty numeroa lisäämään silmäiltävyyttä ja se kertoo selkeästi tekstin sisällön. Postauksen alustus on kuitenkin liian pitkä, mikä on sen isoin moite. Tärkeintä on kuitenkin, että koin postauksen aiheen erityisen mieleiseksi ja nautin sen kirjoittamisesta. Uskon sen välittyneen postaukseen, ja postaus saikin yhden kommentin. Blogia koskevassa teoriassa voi siis päätellä olevan perää.

Vaikka pääasiallisesti postaukseni eivät olleet blogin teorian valossa onnistuneita blogipostauksia, silti koen onnistuneeni tavoitteessani. Olen kehittynyt postausten kirjoittajana, tietoni ja taitoni postausten kirjoittamisesta on kasvanut tekemisen ja teorian kautta. Kun lähdin kirjoittamaan postauksia, en ajatellut sen eroavan suuresti normaalista kirjoittamisesta. En ajatellut, että verkkoon kirjoittaessa olisi joitain erityisiä sääntöjä, joita olisi hyvä huomioda. Olin sen suhteen ajattelematon ja ehkä hieman ylimielinen. Nyt kuitenkin tiedän, että blogipostauksien kirjoittaminen on kokonaan oma maailmansa, joka vaatii omanlaistaan taitoa. Sen suhteen en ole enää ylimielinen, vaan rakentavalla tavalla nöyrempi. Tuo tapahtunut asennemuutos on ehkä suurin oppi liittyen parempien toimivampien blogipostauksien kirjoittamiseen. Jatkossa uskon osaavani kirjoittaa toimivampia blogipostauksia. Teen niistä lyhyempiä kokonaisuudessaan kuin myös kappaleiden ja virkkeiden osalta. Liitän niihin kuvia ja käyn jo postauksen alussa käsiksi aiheeseen, josta haluan kirjoittaa. Tämä oppi on ikävä kyllä suurelta osin tullut erehdyksen kautta, mutta en toista samaa erehdystä uudestaan ja oman kokemukseni pohjalta osaan neuvoa myös muita välttämään virhettäni.

13.3 Johtopäätökset

Opinnäytetyöni oli ensimmäinen kerta kuin bloggasiin ja blogiin kirjoittamani postaukset ensimmäiset tekstit jotka olen julkaissut kaikkien nähtäväksi. Bloggaaminen osana opinnäytetyötä ei ole vielä suosittu muoto opinnäytetyölle, joten sen osalta koin olevani uuden asian ää-

rellä. Ensimmäisen blogin aihealueeksi lasten ja nuorten kanssa filosofointi ei ollut kaikista helpoin. Vaikka aihe oli itselleni mieleinen, ei se kuitenkaan ollut niin tuttu, että olisin voinut kirjoittaa siitä yhtä vapaasti kuin esimerkiksi jostakin harrastuksestani. Jos olisin tehnyt blogia esimerkiksi videopelaamisesta tai rullalautailusta, olisi luultavasti saanut tilastollisesti aktiivisemmän blogin. Työstäni olen kuitenkin ylpeä. Blogini kautta useampi ihminen on kuulunut lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista, sekä olen päässyt verkostoitumaan ihmisiin, jotka jakavat kiinnostukseni aiheeseen. Koska blogia en poistanut kesän jälkeen, vaan se löytyy Internetistä vieläkin, on blogin näyttökerta määrä kasvanut yli tuhanteen. Koen omalla panoksella tehneeni lasten ja nuorten kanssa filosofointia näkyvämmäksi Suomessa.

Kommenttien vähyyttä yllätti hieman itseni, ja olin blogin kommentointiin pettynyt, vaikka enakkoon tiestän kommenttien saannin olevan vaikeaa. Toivoin saavanani postauksiin, edes jotain lyhyitä kommentteja tuttaviltani, mutta kommentteja ei lopulta tullut. Kommentointiasetukset olin asettanut kaikille avoimeksi, ja tarkastanut myös, että kommentointi mahdollisuus on näkyvillä. Postausten lopussa rohkaisin lukioita kommentointiin ja blogin jakamiseen. Mahdollisesti postaukset eivät vain innostaneet lukijoita tarpeeksi, että he olisivat kommentoineet, tai lukijat tekivät päätöksen jättää kommentoimatta jonkin muun tekijän johdosta. Tarkkaa syytä en tälle löydä. En kuitenkaan usko syyn olleen tekninen. Blogin kommentointi on tehty blogialustasta riippuen helpoksi eikä se vaadi erityistä teknistä osaamista. Kommentit olisivat tuntuneet hienolta ja kannustavalta, sekä lisänneet mielenkiintoa blogia kohtaan. Kommentit olisivat myös helpottaneet työn tavoitteiden arvioinnissa, koska kommenttien sisältöä olisin mahdollisesti voinut käyttää hyödyksi miettiessäni toinko blogilla uutta tietoa kävijöille. Kommenttien osalta en koe onnistuneeni blogissani, kommentit ovat kuitenkin yksi blogin keskeinen tunnuspiirre. Koska kommentteja blogiin ei tullut, jäi siitä uupumaan blogeille tunnusomainen vuorovaikutteisuus.

En ole myöskään tyytyväinen siihen miten hoidin Myllyhaan päiväkodin kanssa. Blogin päivitys päättyi syyskuussa 2014 ja päiväkodilla vierailin vasta tammikuussa. Väliin jäin niin pitkä aika, että työntekijät olivat mahdollisesti unohtaneet blogin. Jos olisin vieraillut päiväkodilla aiemmin, olisin uskoakseni saanut vastauslomakkeita takaisin enemmän. Tein myös ratkaisun jättää lomakkeet päiväkodille enkä pyytänyt henkilökuntaa vastaamaan lomakkeisiin vierailun yhteydessä. Jos vastaaminen lomakkeisiin olisi tapahtunut vierailun yhteydessä, olisin myös saanut hyvin mahdollisesti enemmän lomakkeita takaisin. Jälkeenpäin katsottuna tein tässä suhteessa huonoja valintoja, jotka luultavasti johtivat siihen, että en saanut kerättyä sitä tietoa mitä työtä varten olisin osalta tarvinnut. Itse lomakkeen rakenteen en usko olleen syy vastausmäärään, koska lomakkeen täyttämässä otin mielestäni hyvin huomioon vastaajan näkökulman. Lähdekirjallisuudessa kehoitettiin, että opinnäytetyöllä olisi toimeksiantaja työelämässä, koska se lisäisi opiskelijan vastuuntuntoa työtä kohtaa. Vaikka työlläni oli yhteiskumppani työelämästä, ei työlläni ollut ulkopuolista toimeksiantajaa, koska aiheen ja to-

teutustavan kehitin itse. Työstäni olisin voinut suunnitella enemmän työelämälähtöisen, enkä henkilökohtaista oppimisprojektia, jolloin vastuuni työtä kohtaan olisi ollut sitoutuneempi.

Jälkikäteen ajatellen kesä ei ollut otollisin aika blogin kirjoittamiselle. Aihe on kuitenkin sellainen, mikä vahvasti liittyy kasvatukseen ja opetusalaan, ja tuon alan työntekijät ovat kesäisin lomalla kun koulut ja päiväkodit ovat kiinni. Alalla työskentelevät ihmiset eivät luultavasti kesällä ole innokkaimmillaan miettimään työhönsä liittyviä asioita, vaan keskittyvät rentoutumiseen ja kesästä nauttimiseen. Parempi ajankohta blogille olisi ollut mahdollisesti syyskuu, kun ihmiset kesän jälkeen palaavat levänneinä töiden pariin. Myllyhaan päiväkodin työntekijätkin olisivat luultavasti kommentoineet blogiini enemmän, mikäli ajankohta olisi ollut jokin muu kuin kesä. Työn alussa olisin voinut myös miettiä mahdollisuutta, jossa olisin päivittänyt blogin kahdesti viikossa, mutta tehden selkeästi yksinkertaisempia ja lyhyempiä postauksia. Blogi olisi näin ollut aktiivisempi ja kynnyksen postauksen kirjoittamiseen pienempi.

Opinnäytetyön tekemisen kautta olen myös tehnyt itselleni tutuksi yhden tavan, jota voin käyttää vaikuttamisen välineenä jatkossa. Teoria osioon sain mielestäni koottua kattavan ja höydyllisen paketin tietoa koskien bloggaamista ja hyvän hahmotelman kasvatuksesta ja filosofoinnista lasten ja nuorten kanssa. Uskon vahvasti, että tulen tulevaisuudessa perustamaan uusia blogeja, niin yksityisiä kuin työhön liittyviä. Uskon myös, että tästä työstä saamastani opista on hyötyä tulevia blogeja perustaessa. Esimerkiksi jos tulevaisuudessa työskentelen päiväkodissa, voisi blogin helposti liittää osaksi työtä. Päiväkoti ryhmälle voisi perustaa blogin, johon päivitetään vanhempien nähtäväksi mitä ryhmässä viikon mittaan on tehty. Lapset voitaisiin osallistaa blogin suunnitteluun ja ylläpitämiseen, mikä samalla toimisi mediakasvatuksen muotona. Ryhmän sijasta myös päiväkotiryhmä voisi pitää omaa blogia, mikä voisi toimia viestinnän välineenä päiväkodilta lasten vanhemmille. Samalla tavalla voitaisiin toimia myös muissa sosiaalialan ympäristöissä, kuten nuorisotaloilla, joissa nuoret voisivat päivittää talon omaa blogia. Postauksissa voitaisiin käyttää myös videoita, mistä lapset ja nuoret voisivat olla hyvinkin innostuneita. Kaiken kaikkiaan luovalle työntekijälle blogin mahdollisuudet osana työtä ovat mielestäni suuret.

Blogista luultavasti vielä enemmän hyötyisi henkilö, joka toimii yrittäjänä yksityisellä sektorilla. Yrittäjiä ajatellen blogi on niin tehokas ja helppo keino tuoda näkyvyyttä omalle yritykselle, että olisi suurta tuhlausta jättää se käyttämättä. Tietenkin yrittäjät ovat jo usein valmiiksi suuren työtaakan alaisena, ja blogin päivittäminen siihen päälle saattaa tuntua ylivoimaiselta. Kohtuullisella päivitystahdilla ja lyhyillä postauksilla voi blogin ylläpitämisestä kuitenkin tehdä melko kevyttä toimintaa, ja silti saada sen tuomat edut käyttöön. Kaiken kaikkiaan uskon bloggaustaidon olevan eduksi myös työmarkkinoilla.

Verkostoitumisesta olen erityisen iloinen. Mikäli haluan tulevaisuudessa liittää työhöni lasten kanssa filosofoinnin, koen suureksi eduksi, että minulla on aiheen parista vahvat verkostot. Verkostojen kautta voin saada vinkkejä ja tukea omaan työhön, kuten myös mahdollisia yhteistyökumppaneita eri toiminnan tai tapahtumien järjestämiseen. Verkostot myös mahdollistavat, että voin edetä aiheen parissa helpommin vielä eteenpäin esimerkiksi koulutuksien myötä. Yhdistyksessä on keskusteltu esimerkiksi rahoituksen hakemisesta, jolla kustannettaisiin koulutusta lasten ja nuorten kanssa filosofoinnin tueksi.

Mielestäni löysin työni kannalta oleellisia ja toimivia lähteitä, joissa olin kirjojen lisäksi Internetlähteitä. Käyttämistäni lähteistä muutama oli hieman vanhempia, mutta pääsääntöisesti lähteet olivat ajankohtaisia. Vanhojen lähteiden kohdalla tiesin käyttäväni lähteitä, jotka olivat vanhempia, mitä opinnäytetöissä tavallisesti käytetään, mutta en katsonut lähteiden ikää ongelmaksi. Lähteet olivat työn kannalta tärkeitä, ja arvioin niistä löytyvän tiedon olevan edelleen relevanttia. Vanhin lähteeni oli vuodelta 1995, mutta tästä lähteestä otin ainoastaan historiallista tietoa, jonka paikkaansa pitävyyteen lähteen ikä ei vaikuta. Työn loppupuolella löysin lähteitä, jotka olisivat voineet olla mielenkiintoisia työn kannalta. Esimerkiksi löysin käsitteen kriittinen pedagogiikka, jossa on paljon yhteneväisyyksiä pedagogisen filosofian kanssa. Näiden kahden aiheen tarkastelu rinnakkain olisi voinut olla mielenkiintoista, mutta tosin työn teoreettinen viitekehys olisi paisunut liian suureksi. Muiden jotka tekevät opinnäytetyönsä pedagogiseen filosofiaan liittyen, on hyvä pitää tämä näkökulma vaihtoehtona.

Lähdekirjallisuuden läpikäynti ja kirjoittaminen myös vakuutti minut siitä, että filosofia voi olla hyvinkin osa kasvatustyötä. Kehityspsykologia osoitti pienen lapsen omaksuvan ympäröivän maailman normeja ja käyttäytymissääntöjä sisäistämisen prosessin kautta ja, että tämän sisäistämisen onnistumiseksi ei riitä ainoastaan mallioppiminen. Filosofia voi olla hyvä keino arvojen, normien ja käyttäytymisen yhteiseen arviointiin. Yhdessä keskustelemalla ja kyselemällä lapset todella voisivat saada kokemuksia, että yhteiskunnassa olevat arvot ja säännöt ovat jotain sellaisia jotka voivat olla yksilölle henkilökohtaisesti tärkeitä sekä arvokkaita, sekä asioita jotka he valitsevat osaksi elämäänsä eikä vain asioita joita auktoriteetit pakottavat noudattamaan ja joiden kyseenalaistaminen on epäoleellista. Tällainen ikään kuin itse löydetty ja valittu arvomaailma on huomattavasti vahvemmalla pohjalla kuin auktoriteetin asettama arvomaailma. Kuten Rosseau sanoi: ”Sellaisen lain totteleminen, jonka on itse itselleen säätänyt, on vapautta.”.

Kaikille varhaiskasvatuksen sisällöllisille orientaatioille löytyy yhtymä kohtansa filosofiaan, ja niiden sisältöä voitaisiin toteuttaa filosofioimalla lasten kanssa. Varhaiskasvatuksen eettinen orientaatio olisi esimerkiksi osa, johon filosofiaan etenkin voisi sopia. Kysymykset tasa-arvosta, oikeudenmukaisuudesta, hyvästä ja pahasta sekä oikeasta ja väärästä ovat keskeisiä filosofisia teemoja, joita filosofisella tutkailulla voitaisiin lasten kanssa tarkastella. Filoso-

fointi tuokio voisi hyvin toimia kanavana jossa lapsen on turvallista aikuisen ohjauksessa esittää kysymyksiä näihin teemoihin liittyen, sillä lapset tunnetäytteisinä ihmisinä vaativat turvallisen ympäristön asioiden tutkailuun joihin liittyvät tunteet kuten, pelko, ahdistus ja syyllisyys. Uskonnollis-katsomuksellisen orientaation sisältö voisi olla orientaatioista haastavin. Hengelliset kysymykset ovat usein hyvin henkilökohtaisia, ja omien uskonnollisten katsomuksien perustelu kestäväillä argumenteilla on vähintäänkin haastavaa. Uskon taustalla on ehkä enemmänkin uskon hyppy eikä järkevistä argumenteista lähtenyt valinta. Näin keskustelu helposti menee mielipiteiden vaihtoon enemmän kuin filosofiseen keskusteluun. Vanhempien kohdalla voisi myös olla pelkona, että käsitellessään filosofisesti uskonnollisia kysymyksiä lapsi saattaa kyseenalaistaa tai hylätä perheessä vaikuttavan uskonnon. Tästä huolimatta uskontoon liittyviä kysymyksiä ei tulisi vältellä tai sivuuttaa. Lapset ovat kuitenkin usein uteliaita Jumalan suhteen. Ehkä tärkeintä uskonnosta puhuttaessa, on muistuttaa suvaitsevaisuudesta muita uskontoja kohtaan. On myös hyvä muistuttaa, että mikään uskonto ei ole luonnostaan fanaattinen tai luonnostaan suvaitsevainen. Kaikkiin uskontoihin kuuluu ihmisiä jotka ovat fanaattisia ja suvaitsemattomia, sekä myös ihmisiä jotka ovat suvaitsevaisia ja kunnioittavia ihmisiä. Globalisaation myötä uudet uskonnot tulevat yhä enemmän lähemmäksi myös suomalaisia, ja kyky suhtautua rakentavalla tavalla muiden ihmisten uskontoihin tulee varmasti olemaan entistä tärkeämpi taito.

13.4 Pohdinta

Työni oli moniulotteinen kokonaisuus, jonka hahmottaminen alkuun oli itselleni vaikeaa ja työn kokoaminen nykyiseen muotoonsa haastavaa. Uskoakseni onnistuin kertomaan tässä raportissa riittävän tarkasti mitä tein, miksi tein ja mistä toiminnallisen tutkielman tein. Katson vahvuudekseni pohtimisen ja ajattelun sekä kirjoittamisen, joka ei ole välittömässä yhteydessä lähdekirjallisuuteen. Heikkoudekseni koen tutkivan työotteen löytämisen. Tiedän tämän liittyvän sosiaalialan työhön ja sisältyvän niihin ammatillisiin valmiuksiin, joita sosionomeilta vaaditaan. Tämä työ oli ensimmäinen kerta kuin koin tekeväni vähänkin jotain tutkimuksellista. Työn kautta koen kehittyneeni tutkivan työotteen sisäistämisessä.

Isoin ongelma kohdallani ei ehkä liity niinkään tutkimuksellisten taitojen ja käytäntöjen oppimiseen, taitoja ja käytäntöjä voi aina opetella tekemällä ja lukemalla. Enemmänkin haasteena on oman asenteeseeni tutkimusten tekemistä ja tutkimuksellisuutta kohtaan. En koe tutkimusten tekemistä mielenkiintoiseksi, enkä pidä tutkimuksia käsitteleviä lähteitä tekstin kappaleina joiden lukemisesta nauttisin. Enkä vielä tiedä miten tutkivatyöote tulee käytännössä näkymään esimerkiksi jos työllistyn lastentarhanopettajaksi. Uskon kyllä pystyväni analysoimaan työtä, jota teen ja esittämään siitä kysymyksiä sekä keskustelemaan siitä rakentavasti ja kriittisesti. Näkisinkin tekeväni sitä oman työyhteisön sisällä, sekä lähialueen asiantuntijoiden parissa, mutta en näe itseäni tutkijan roolissa tekemässä laajempia aikaa vieviä

kirjallisia selvityksiä työstäni. Jos tulevaisuudessa tehtäväkseni tulee kerätä vähänkään suurempia määriä dataa, organisoida sitä ja tehdä sen pohjalta johtopäätöksiä, niin en koe tulevaisuuttani kovin jännittäväksi tai mielenkiintoiseksi. Asennemuutos tässä suhteessa saattaa tulevaisuudessa olla paikallaan.

Työn moniulotteisuuden ja haastavuuden kautta, koen kehittyneeni työn johdosta monella tapaa. On selvää, että blogit ja bloggaaminen on minulle nyt jotain tutumpaa ja helpompaa, mitä se oli työtä aloittaessa. Valmistumisen jälkeen tulen mitä luultavimmin perustamaan uuden blogin. Koulun jäätyä taakse, on taas enemmän aikaa ottaa elämään uusia harrastuksia. On hienoa lähteä kirjoittamaan seuraavaa blogia, koska tietää nyt miten postaukset kannattaa kirjoittaa ja miten blogista saa enemmän irti. Uskon myös, että bloggaamisen tulen yhdistämään työhön jollakin tapaa tulevaisuudessa. Se, millä tapaa tämä tulee tapahtumaan, riippuu suuresti siitä, mihin työllistyn. Jos työpaikkani on päiväkotia, haluaisin ehkäpä eniten tehdä lapsiryhmälle oman blogin yhdessä ryhmän kanssa, johon ryhmän tapahtumia voitaisiin päivittää.

Opintojeni alusta asti olen mielessäni ollut suuntautunut varhaiskasvatuksen puolelle, ja ajatuksissani oli, että tämä työ valmistaisi minua työhön varhaiskasvatuksen parissa. Koen työn onnistuneen tässä. En tarkoituksella laittanut työn tavoitteisiin, että lisäisin tietouttani varhaiskasvatuksesta, lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista sekä bloggaamisesta. Ajattelin tuon olevan itsestään selvä loppu tulema, joka opinnäytetyöllä joka tapauksessa saavutetaan. Jotta jostain aiheesta voi kirjoittaa, on sen aiheen kanssa tultavat tutuksi. Omalla kohdallani selkeytin käsitystä siitä, mikä on kasvatuksen funktio yhteiskunnassa. Oli kyseessä ammattikasvattaja tai lapsen vanhempi tai muu läheinen aikuinen, on mielestäni eduksi tietää, että kasvatuksen perustehtävä on auttaa ihmisiä yhteiskunnan jäsenyyteen. Tämän perustehtävän palauttaminen mieleen voi auttaa kohdatessa ristiriitoja tai haasteita. Kun pitää oman kasvatusyön yhteiskunnallisen funktion mielessä, oma työ on helpompi pitää johdonmukaisena. Silloin tietää, mikä on se perimmäinen maali, jota kohti omilla kasvatuksellisilla toimenpiteillä on kulkemassa.

Kasvatuksen yhteiskunnallisen ulottuvuuden hahmottaminen saattaa myös tuoda merkityksellisyyttä kasvatusyöhön silloin kun se tuntuu olevan kadoksissa. Saattaapa se jopa tehdä kasvattajasta kunnianhimoisemman sekä aktiivisemmän työntekijän. Yhteiskunnan vallitsevan tilan heijastuessa hänen työhönsä, myös osaltaan hänen työnsä heijastuu siihen, minkälainen yhteiskunta on tulevaisuudessa. Hän ei ole silloin työssään vain sen takia, että lapset tarvitsevat hoitopaikan, koska heidän omat huoltajansa ovat työssä tai muuten varattuna toimintaan, joka vie heidät pois lapsiensä luota. Hänellä on oiva mahdollisuus vaikuttaa siihen, että lapsista kasvaa oikeudenmukaisia ja tasapainoisia ihmisiä. Keinot ovat varmasti tähän tarkoitukseen monet, sillä maailmassa tuntuu olevan loputtomasti toimivaksi esitettyjä pedagogisia

käytänteitä. Aktiivinen ja motivoitunut kasvattaja on valmis tutustumaan näihin, ja etsimään niistä sellaisia vaihtoehtoja jotka perustellusti näkee hyväksi siirtää käytäntöön.

Oma suuntautumiseni on pedagogisen filosofian parissa. Käsitteideni filosofoinnista ja sen hyödyistä sekä vaikutuksista ihmiselle ovat ehkä idealistiset. Tavakseni on tullut, että ihmisten ongelmia kohdatessani mieleeni tulee erilaisia filosofisia kannanottoja tai näkökulmia näiden ongelmien käsittelyyn. En lähde näitä kuitenkaan valmiina ratkaisuna tapaamilleni ihmisille esittämään, mutta mielessäni on, että ongelma ei suinkaan ole ylipääsemätön. Ehkä sen johdosta, en aina pysty ottamaan muiden ongelmia riittävällä vakavuudella, vaan ongelmat tuntuvat turhilta. Kokemus on kuitenkin aina subjektiivinen. Se mikä minulle saattaa näyttytyä turhana, on toiselle raskas ja vaikea asia.

Työn kautta jäsensin käsitystäni filosofoinnista, mistä koen olevan suuresti hyötyä kasvatuksellisesti ajatellen. Siinä missä ennen olen nähnyt filosofoinnin hyödyt suureksi osaksi elämää tasapainottavana ja enemmänkin terapeuttisina, näen nyt paremmin sen puolen, joka keskittyy ajattelun taitojen, kuten kriittisyyden, argumentaation, logiikan ja kysymisen kehittymiseen. Näin filosofointia ei tarvitse nähdä vain yksilön henkilökohtaisena matkana, vaan aktiivisena toimintana jolla kehitetään käytännöllisiä taitoja. Kasvattajana haluaisin päästä katsomaan käytännössä, miten se tieto filosofoinnista, mikä minulle tämän työn on tullut, näyttytyy ja toteutuu. Haluaisin myös päästä näkemään voinko huomata filosofoinnin vaikutukset käytännössä, esimerkiksi kehittyvätkö lapset kysymysten esittämisessä. Uskon, että yllättävässä spontaanissa tilanteessa esimerkiksi lapsen kysyessä jotakin johon ei ole yksiselitteistä vastausta, kykenen näkemään tilanteen filosofiset ja kasvatukselliset mahdollisuudet. Sen sijaan itse ohjaamani filosofisen tuokion pitämien varmasti jännittää, ja mielessä pyörii mahdollisuus epäonnistumisesta. Hienoa on kuitenkin tietää, että olen mukana yhdistyksessä, josta voin tarpeen tullen hakea tukea, vinkkejä ja muun laista apua, joka ohjaamisessa saattaa olla isoksi avuksi. Opinnäytetyö oli siis monella tapaa hyödyllinen ja kasvattava tehtävä

13.5 Kehittämisideat

Koska ylitin näyttökertojen tavoite määrän melko reilusti, voi ajatella alussa asettamani tavoitteen olleen liian pieni. Jos olisin asettanut tavoitteen vielä korkeammalle, olisin ehkä ollut tehnyt enemmän töitä blogin ja sille asettamieni tavoitteiden eteen. Bloggaamisesta käsittelevissä teoksissa suositeltiin, että blogille kannattaa asettaa suuria jopa liioiteltuja tavoitteita. Vaikka tavoitteita ei saavuttaisi, pääsisi luultavasti parempiin tuloksiin kuin jos tavoitteet olisivat matalat ja realistiset. Tässä mielessä en noudattanut bloggaamisesta koskevaa teoriaa, koska tavoitteita miettiessäni en ollut tutustunut blogia koskeviin teoksiin riittävästi jotta olisin tämän asian tiennyt. Jatkossa tavoitteet on parempi asettaa selkeästi korkeammalle.

Muiden ketkä tekevät samantyyppisen opinnäytetyön, on kannattavaa miettiä keinoja, miten kerätä sellaista tietoa blogista, jolla voisi korvata kommenttien kautta saatavan tiedon tai muita mittareita, jonka kautta omaa työtä voisi arvioida. Kommenttien saaminen on hankalaa, ja on riskialtista jättää työn arviointi niiden varaan. Yksi ehdotus jonka kautta blogia voisi jatkossa arvioida, olisi myös hakukonenäkyvyyden mittaaminen. Tietääkseni on sivustoja, jotka tarjoavat verkkosivuille palveluita mitata oman sivuston hakukone näkyvyyttä.

Myös blogin markkinointiin kannattaa todella panostaa. Tarkkailin blogin näyttökertoja lähes päivittäin. Huomasin, että aina kun lisäsin Facebook seinälleni ilmoituksen blogista, sain paljon uusia näyttökertoja. Käytin tätä hyväkseni kuitenkin vain harkitusti, linkkasin ilmoituksen aina uuden postauksen myötä ja pari kertaa työn aikana myös postaus ajankohdan ulkopuolelle. En halunnut linkata blogiani liian usein Facebook seinälleni, ettei mainostaminen näyttäisi liialliselta tyrkyttämiseltä. Ajattelin, että tyrkyttämiseltä vaikuttava mainonta saattaisi näyttää epätoivoiselta yritykseltä saada blogiin lisää liikennettä ja jopa ärsyttää ihmisiä, mikä ei ainakaan saisi heitä käymään blogissani.

Käytin kuitenkin vain yhtä sosiaalisen median palvelua. Käyttämättä jäi esimerkiksi Twitter ja Youtube. Suosittelen käyttämään kaikkia sosiaalisen median palveluita oman blogin markkinoinnissa, jotta markkinointia voi hajauttaa ja yhden kanavan ylikäyttämiseltä välttyään. Ennakkoon kannattaa myös miettiä sellaisia tahoja, jotka voisivat olla halukkaita mainostamaan blogia. Omalla kohdalla olisin voinut keksiä filosofia.fi - sivustoon yhteyttä jo kesäkuussa, mikä olisi luultavasti tuonut blogiin runsaasti enemmän liikennettä. Hyvä idea olisi myös ollut laittaa sähköposti ilmoitus blogista Laurean oppilaille. Tätä kautta olisi tavoitettu suuri joukko ihmisiä pienellä teolla. Opiskelijat, etenkin sosiaalialan opiskelijat, olisivat mahdollisesti olleet aiheesta kiinnostuneita ja myös kommentoineet blogiin. Jatkossa tämä mahdollisuus on tärkeä muistaa samankaltaisten töiden kohdalla.

14 Eettiset kysymykset

Bloggaamiseen liittyvä eettinen keskustelu kääntyy usein sanavapauden piiriin. Blogi on sanavapauden käyttämisestä malliesimerkki. Blogi on helppo luoda ja sen avulla voi tuoda omat ajatukset sekä mielipiteet julki useiden ihmisten nähtäväksi. Ristiriitoja syntyy kun pohditaan liittykö sanavapauteen minkäänlaista vastuuta. Saanko blogissani julkaista sanavapauden nojalla mitä haluan, vaikka sanomani mahdollisesti saa jotkut ihmiset loukkaantumaan? Onko vastuu sanoistani minulla vai henkilöillä jotka sanani kohtaavat? Jos sanavapauteen liittyy myös sananvastuu, ei tunnu enää siltä, että voimme puhua sanavapaudesta ei ainakaan absoluuttisesta sanavapaudesta vaan rajoitetusta sanavapaudesta. Voimme siis rajoittaa sananvapautta, ja sopia mistä saa kirjoittaa ja mistä ei sekä millä tyylillä. Näin

mahdollisesti julkaisuun päätyy vähemmän tekstejä, jotka joidenkin mielestä ovat loukkaavia ja asiat jotka on katsottu sensuuriin piiriin, eivät tule julki.

Toisaalta olisi houkuttelevaa ajatella, että ihmiset kaikkina aikoina ovat vapaita ja tätä vapautta luonnehtii vapaus ja vastuu valita. Kaikkina hetkinä ihmiset tekevät valintoja miten suhtautuvat heitä ympäröivään maailmaan. Mikään ulkopuolisessa maailmassa ei voi vaikuttaa välittömän syy-seuraus suhteen lailla siihen miten ajatuksissani suhtaudun ulkopuoliseen maailmaan. Valinnan teen aina minä itse omassa tietoisuudessa. Eli siis jos luen blogikirjoituksen tai minkä tahansa internetkommentin jossa minua kuvaillaan ikäväksi ihmiseksi ja pahastun tästä, voin pahastumisesta syyttää vain itseäni. Kohtasin tekstin ja tein valinnan pahastua, olisin voinut valita minkä tahansa muunkin mielentilan. Mielestäni tämänkaltaisen vapauden käsitys on vastuullisin ajatus liittyen sananvapauteen. Ihminen ei silloin ulkoista omaa tietoisuuttaan ja valinnan vastuutaan ulkoisen maailman tekijöiden näennäiseen vaikutusvaltaan, vaan kantaa vastuun omasta tietoisuudestaan itse.

Kuitenkaan kaikki ihmiset eivät henkisiltä kyvyiltään ole yhtä vahvoja tai taitavia, toiset tuntuvat olevan hyvin alttiita toisten ihmisten mielipiteiden ja sanojen vaikutukselle ja jotkut eivät vielä ole ehtineet harjoittaa ajatteluaan pitkään. Jos heitä kutsuu ikäväksi ihmiseksi, he uskovat sen ja pitävät itseään ikävänä. Niinpä ajattelun ja valinnan tekemisen taitojen kehittämistä ei pitäisi unohtaa tai jättää liian myöhäiseen vaiheeseen ihmisen elämässä. Niitä kehittämällä ihmiset osaisivat tehdä kestävämpiä, vastuullisia ja aidosti vapaita valintoja ympäröivästä maailmasta. He eivät olisi niin alttiita omaksumaan tuhoisia ajatuksia itsestään ja maailmasta.

Oma blogini oli kuitenkin tiedottava blogi, eikä kanava omien mielipiteideni julkaisuun. Ilmaistavaltaan se oli enemmän neutraali kuin kantaaottava, ja katson, että vapaus-vastuu kysymyksen pohdinta ei oman blogini kohdalla ollut tarpeellinen. Mikäli kuitenkin myöhemmin kirjoitan blogia, joka on kantaaottava ja jossa ilmaisen mielipiteitäni, on mahdollista, että tämän kysymyksen joudun kohtaamaan ja on hyvä, että olen tietoinen tästä kysymyksestä.

Mikäli omasta bloggaamisesta tulee jollakin tapaa taloudellista toimintaa esimerkiksi sponsorin kautta, tulee bloggaukseen uusi eettinen ulottuvuus. Esimerkkinä tilanne jossa saa sponsorilta tuotteen, josta on määrä kirjoittaa positiivinen kirjoitus markkinointi mielessä mutta ei koe tuotetta hyväksi. On hienoa saada ilmaisia tuotteita ja lisää näkyvyyttä blogille, mutta onko se oikein tehdä tavalla jolla luopuu rehellisyydestään bloggaajana.

Tietenkin lasten ja nuorten kanssa filosofointiin liittyy itsessään eettisiä kysymyksiä, joihin on syytä miettiä vastauksia ennen kuin alkaa toimintaa ohjaamaan. Esimerkiksi lasten vanhemmat saattavat kyseenalaistaa toiminnan joka saattaa tuottaa lapselle taitoja, joilla lapsi voi

kyseenalaistaa oman perheensä arvomaailman. Toimintaa ohjaavana aikuisen on kannattavaa miettiä vastauksia esimerkin mukaiseen tilanteeseen. Tärkeää on muistaa, että painotus on ajattelun taitojen oppimisessa, ei oman mielipiteen tai arvomaailman pönkittämisessä. Onhan myös mahdollista, että lapsi käyttää uusia taitojaan kehittämällä kestäviä argumentteja perheensä sisäisille arvoille, jolloin nämä arvot vahvistuvat. Sellaisia argumentteja jotka kestävät järkipärisen keskustelun, ja joiden kautta lapsi kokee arvot omakseen.

Lähteet

- Alasilta. A. 2002. Verkkokirjoittajan käsikirja. Helsinki: Inforviestintä Oy
- Antikainen. A, Rinne. R & Koski. L. 2013. Kasvatussosiologia. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Anttila. E. 2008. Pintaa syvemmälle: taide, kriittinen kasvatustieteellinen ja muutoksen mahdollisuus. Teoksessa Lanas. M, Niinistö. H & Suoranta. J. Kriittisen pedagogiikan kysymyksiä 2. Tampere: Tampereen yliopiston kasvatustieteen laitos.
- Bloggaaja.fi. 2010. Rääätälöi blogisi sivupalkki mieleiseksesi. Verkkajulkaisu. Viitattu 3.5.2015. <http://opas.bloggaaja.fi/raataloi-blogisi-sivupalkki-mieleiseksesi/>
- Droit. R. 2011. Filosofoidaan lasten kanssa. Tampere: Niin&Näin
- Dunderfelt. T. 2011. Elämänkaatipsykologia. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Estarellas.P.C. 2010. Filosofian opettaminen vai filosofoimaan opettaminen. Teoksessa Filosofia lapsille ja nuorille. Gregory. M. 2010. Tampere. Niin & Näin
- Gasparatou, R. Kampeza, M. Introducing P4C in Kindergarten In Greece. Internetlähde. Viitattu 27.9.2015. http://www.viterbo.edu/uploadedFiles/Academics/Letters_and_Sciences/humanities/philosophy/ATP/Gasparatou_and_Kampeza_WIP.pdf
- Gregory. M. 2010. Filosofiaa lapsille ”& nuorille. Tampere: Niin&Näin
- Hämäläinen. J & Nivala. E. 2008. Kasvatustiede - pedagogisen ihmistyön tiede. UNIPress.
- Janicaud. D. 2008. 30 päivää filosofiaa. Vantaa: Dark Oy
- Juuso. H. 1995. Ajattelu kasvatuksessa - Matthew Lipmanin Filosofiaa lapsille - ohjelman pääpiirteet. Teoksessa J. Kotkavirta (toim.). Filosofia koulunpenkillä - kirjoituksia oppiaineen didaktiikasta. Helsinki: Painatuskeskus
- Juuso. H. 2008. Ajatteleva koulu Matthew Lipman ja P4C. Teoksessa Tomperi. T & Juuso. H Sokrates koulussa - Itsenäisen ja yhteisöllisen ajattelun edistäminen koulussa. Tampere: Niin&Näin
- Kilpi. T. 2006. Blogit ja Bloggaaminen. Helsinki: Readme.fi
- Kortesuo. K. 2009. Tekstiä ruudulla - Kirjoitamme verkkoon. Infor Oy
- Kortesuo. K & Kurvinen. J. 2011. Blogimarkkinointi - blogilla mainetta ja mammonaa. Helsinki: Talentum
- Laverty. M. 2010. ”Filosofiaa lapsille” Filosofisena käytäntönä. Teoksessa Gregory. M. Filosofiaa lapsille & nuorille. Tampere: Niin&Näin
- oppiminen/yle.fi. verkkajulkaisu. Viitattu 25.9.2015. <http://oppiminen.yle.fi/filosofia-elamankatsomus/filosofiaa-lapsille-opettajan-opas/filosofointia-lasten-kanssa-mita-miksi>
- Pinseri.com. 2015. Verkkajulkaisu. Viitattu 3.5.2015. <http://www.pinseri.com/tietoa-pinserista/>
- Suuri blogitutkimus 2014. 2014. Suuri blogitutkimus 2014. Verkkajulkaisu. Viitattu 18.9.2015. http://www.aller.fi/wp-content/uploads/2014/11/Suuri_blogitutkimus_28.10.2014.pdf

Stakes. 2007. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Gummerus kirjapaino Oy. Internetlähte. Viitattu 27.9.2015.

<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatussuunnitelmanperusteet.pdf?sequence=1>

Tomperi. T & Juuso. H. 2008. Sokrates koulussa - Itsenäisen ja yhteisöllisen ajattelun edistäminen koulussa. Tampere: Niin&Näin

Treanor. T. 2015. 2011 Blogging Statistics [infographic]. Verkkojulkaisu. Viitattu 4.10.2015.

<http://www.rightmixmarketing.com/right-mix-blog/blogging-statistics/>

Vilka. H & Airaksinen. T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki. tammi

Virtuaaliammattikorkeakoulu. 2015. Itsereflektio ammatillisessa tutkimuksessa. Verkkojulkaisu. Viitattu 18.9.2015.

<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289457551/1194290734707.html>

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake	68
----------------------------	----

Liite 1 Kyselylomake

Moikka,

Työni tavoitteena oli blogin avulla tavoittaa yleisöä ja jakaa tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista. Mitatakseni tavoitteen toteutumista tarkastelen mm. blogini kävijätilastoja sekä blogin saamaa muuta näkyvyyttä. Tämän lisäksi esitän muutaman kysymyksen koskien blogiani ja sen aihetta. Saamiani vastauksia käytän tavoitteideni toteutumisen arviointiin. joten vastaukset ovat työni kannalta hyvin arvokkaita. Vastauksia kerään nimettömästi ja kirjallisessa työssäni pidän huolen, ettei vastaajien henkilöllisyys tule ilmi. Suurin osa kysymyksistä on kyllä tai ei - mallia, mutta olen jättänyt niihin avoimen vastauskentän, jotta halutesaan kysymyksiin on mahdollista vastata laajasanaisemmin. Kiitos vastauksistasi, niistä on suuri apu työni kannalta!

1. Olitko saanut tiedon Filosofoidaan -blogista? Jos olit, niin mistä sait tiedon?

2. Oletko vieraillut blogilla?

3. Jos olet, vierailitko blogilla useammin kuin kerran?

4. Saitko blogin kautta uutta tietoa lasten ja nuorten kanssa filosofoinnista?

Tähän ruutuun saa sisällyttää mitä haluaa, kuten palautetta tai kauniita kuvia. Ruudun saa jättää myös tyhjäksi.